

**DE BURGERBEVOLKING VAN SLUIS
NA DE REDUCTIE IN 1604 EN 1605**

Door

DR. W. J. OP 'T HOF

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2019.**

DE BURGERBEVOLKING VAN SLUIS NA DE REDUCTIE

IN 1604 EN 1605

W.J. op 't Hof

1. Inleidingⁱ

De verovering van Sluis door Maurits op 20 augustus 1604 betekende voor die belangrijkste stad uit West-Zeeuws-Vlaanderen een radicale ommekeer. Het was al de derde op rij. In 1578 was Sluis voor de eerste keer door de Staatse troepen ingenomen. In 1587 wisten de Spanjaarden de stad te heroveren. In 1604 was het driemaal scheepsrecht. Elke inname zorgde voor grondige verandering. De komst van de godsdienst van de veroveraars impliceerde dat de godsdienst van de verliezende partij niet geduld werd. De betrekkelijk kleine omvang van een stad als Sluis in combinatie met zowel de totale ingeslotenheid van de stad door de wallen als de moeilijke bereikbaarheid ervan over land was er de oorzaak van dat er van een ondergrondse uitoefening van de verboden godsdienst geen enkele sprake kon zijn.

De nauwe band die in die tijd gebruikelijk was tussen religie enerzijds en de politiek en de maatschappij anderzijds hield in dat het stadsbestuur, de stedelijke ambtenaren en zij die maatschappelijke sleutelposities innamen, gerecruteerd werden uit aanhangers van de heersende godsdienst. Dit gold ook voor hen die werkzaam waren in een zo uiterst belangrijke zaak als het onderwijs en in de zorginstellingen zoals het weeshuis en het armengasthuis. Verandering van godsdienst betekende voor principieel andersdenkenden in feite niet minder dan politieke en maatschappelijke uitsluiting.

Het is derhalve goed te begrijpen dat iedereen die iets van die tijd afweet, geneigd is ervan uit te gaan dat veel inwoners van een zo geïsoleerde en eenvoudig te controleren stad als Sluis bij een wisseling van de wacht zich aansloten bij de aftocht van de overwonnen troepen en al naar gelang de kleur daarvan de wijk naar het zuiden of naar het noorden namen.

Wie enigszins vertrouwd is met historisch onderzoek en de resultaten hiervan, weet dat voor de hand liggende inzichten nogal eens weersproken worden door de naar boven gehaalde historische werkelijkheid. In het geval van de burgerbevolking van Sluis direct na de reductie lijkt dit niet van toepassing. G.A.C. van Vooren heeft immers in het verleden een onderzoek ingesteld naar de samenstelling van de bevolking van de vlak bij Sluis gelegen stad Aardenburg na de eenvoudig verlopen verovering door Maurits op 12 mei 1604. Hij vergeleek daartoe de oude populatie met de nieuwe. Het resultaat daarvan luidde dat de oorspronkelijke bevolking massaal weggetrokken is en dat er slechts enkelingen gebleven zijn. Met recht een ware volksverhuizing dus.ⁱⁱ

In dit artikel zal op basis van alle beschikbare bronnen een beeld van de Sluise populatie direct na de reductie geschilderd worden. Het voor handen zijnde archivalische bronmateriaal laat een analyse toe van de magistraat, de gildenbesturen, de kerkenraad van de gereformeerde gemeente, het lidmatenbestand daarvan en fragmentarische Doopgegevens daarvan. Aandachtspunten hierbij zijn de kwesties van de geografische herkomst, de godsdienst en in een enkel geval het geslacht. Vervolgens zal de gereconstrueerde burgerbevolkingslijst op deze onderwerpen aangevuld met minder- en meerderjarigheid onderzocht worden, waarna een poging gedaan zal worden de numerieke omvang van de Sluise bevolking direct na de reductie bij benadering vast te stellen. Uiteraard zal een conclusie niet ontbreken. Het geheel zal in de bijlagen opgeluisterd worden door de lijsten van de magistraat, de gildenbesturen, de kerkenraad, de lidmaten en de bekende Doopouders, alsmede door een alfabetisch geordende lijst van alle bekende personen die na Maurits' herovering in 1604 en 1605 deel uit hebben gemaakt van de

Sluise burgerbevolking, waarbij iedere persoon - voor zover mogelijk - voorzien is van beknopte biografische informatie. Maar eerst zal de aandacht uitgaan naar wat in de loop der tijd in de literatuur over het onderwerp van deze bijdrage te berde is gebracht.

2. Historiografie

J. de Hullu schreef in 1904 dat het Spaanse garnizoen op 20 augustus de stad Sluis uittrok in de richting van Damme en dat het gevolgd werd door talrijke vrouwen, geestelijken en burgers.ⁱⁱⁱ G.A.C. van Vooren nam dit in een artikel uit 1969 over.^{iv}

A.R. Bauwens is de eerste en tot dusver de enige geweest die zich in zijn uiterst belangwekkende, maar helaas ongepubliceerde doctorale scriptie expliciet rekenschap van het onderwerp van deze bijdrage heeft gegeven. Gezien het belang van zijn observaties volgt het desbetreffende gedeelte hier integraal:

"Daarnaast heb ik de indruk gekregen, dat het merendeel van de autochtone burgerbevolking van Sluis, na de verovering door de Staten-Generaal, ter plaatse gebleven is. Op 24 september 1604 machtigen de Ed. Mogende Heeren hun gedeputeerden in het leger van Maurits, een nieuw stadsbestuur voor Sluis samen te stellen. In dit stadsbestuur dienen drie personen uit Oostende en drie leden van de oude Sluise magistraat zitting te hebben. De overigen moeten gekozen worden uit "de nobelste ende beste" poorters. Het aantal magistraatsleden blijft gelijk. Dit betekent dat de bevolkingsomvang niet of nauwelijks veranderd moet zijn.

Op 3 mei 1605 kennen de Staten-Generaal tweehonderd gulden huishuur toe, aan Neelken Caron, moeder, Betgen vander Wee en Jacomijncken vander Vucht, religieuzen van het gasthuis en Joosijntgen Blox, religieuze van de "Magdaleenen", voor de tijd dat hun "huijsingen" gevorderd werden. Verder verzocht de kerkeraad het stadsbestuur op 1 juni 1605, "dattet hen belieft eenighe uut haer collegie te deputeren die neffens de gasthuysmeesters met de begijnen handelen nopende van haer tractement." Ook op 4 februari 1607 is er nog altijd sprake van "nonnekens" evenals op 8 juni 1608, wanneer het salaris van "suster Neeltgen" onderwerp van discussie is. Naar het schijnt is de laatste non, Neeltje Caron, in 1609 vertrokken."^v

Dit inzicht houdt in dat de heuse volksverhuizing die in 1604 te Aardenburg plaatshad, in Sluis achterwege gebleven zou zijn. Een enorm verschil tussen twee steden op slechts enkele kilometers van elkaar verwijderd! Ook al omdat Bauwens zich voorzichtig uitdrukt - "Daarnaast heb ik de indruk gekregen" -, wordt het tijd een soortgelijk onderzoek als Van Vooren gedaan heeft naar de burgerbevolking van Aardenburg, los te laten op die van Sluis. Alleen zo kan een gefundeerde mening worden gegeven.

3. Magistraat

Toen Maurits Sluis op de Spanjaarden heroverd had, viel deze stad daarmee direct onder het bestuur van de Staten-Generaal. Dit landelijke bestuurscollege was verantwoordelijk voor de samenstelling van het bestuur van het havenstadje in West-Zeeuws-Vlaanderen. In principe stond het de Staten-Generaal vrij naar eigen believen en inzicht het Sluise stadsbestuur samen te stellen. Een onderzoek naar de geografische herkomst en de religie van de magistraatsleden geeft inzicht in de antwoorden op de vragen of en in hoeverre de Staten-Generaal rekening wilden houden met de plaatselijke omstandigheden. Bovendien is het niet onwaarschijnlijk dat daaruit geconcludeerd kan worden in welke mate de oude bevolking in Sluis na de reductie gebleven is.

In deze paragraaf komt eerst de geografische herkomst en vervolgens de godsdienstige gezindheid van de Sluise magistratuur uit de periode 1604-1605 aan de orde.

3.1. Geografische herkomst

De bespreking van de geografische herkomst valt in drieën uiteen. Eerst komen zij aan de beurt die uit Oostende afkomstig waren, vervolgens de autochtone Sluisenaars en tenslotte zij die van elders kwamen.

3.1.1. Oostende

Zoals in het citaat reeds naar voren kwam, besloten de Staten-Generaal op 24 september 1604 de gedeputeerden in het leger te machtigen om te Sluis de magistraat samen te stellen, op voorwaarde dat er drie personen uit Oostende in zouden worden opgenomen, drie uit het oude stadsbestuur en de overigen uit de "nobelste ende beste" van de burgerij.^{vi} Vanaf 20 augustus tot dan toe was er in die stad blijkbaar een militair gezag en bestuur werkzaam geweest, gedirigeerd door de gedeputeerden van de Staten-Generaal. Het is niet na te gaan, wanneer precies de nieuw gevormde magistraat geïnstalleerd is. Wel is bekend, dat zij met ingang van 12 oktober werkzaamheden is gaan uitoefenen. De installatie zal derhalve op een der daaraan voorafgaande dagen hebben plaatsgevonden.

De condities van de samenstelling van het nieuwe stadsbestuur bevatten twee zeer opmerkelijke elementen. Het eerste betreft de drie personen uit Oostende. Wat heeft Oostende met Sluis te maken? Meer dan men op het eerste gezicht zou denken. In de eerste plaats was de krijgstoet van Maurits waarop Sluis veroverd werd, oorspronkelijk bedoeld om het al bijna drie jaar lang belegerde Oostende te ontzetten. In de tweede en belangrijker plaats had het Staatse garnizoen van deze stad zich op 20 september 1604 genoodzaakt gezien zich aan Spinola over te geven. Het was niet alleen de Staatse troepenmacht die zich daarop richting het noorden begaf, maar ook een groot aantal protestantse burgers, onder wie diversen die in de loop der tijd onder druk van de militaire successen die Parma in Vlaanderen boekte, de wijk naar Oostende hadden genomen. Waar konden deze vluchtelingen op het Staatse grondgebied terecht? Het is goed te begrijpen dat direct aan Sluis gedacht werd. Deze stad was immers zojuist op de Spanjaarden veroverd. In politiek, kerkelijk en veel maatschappelijke opzichten moest ingrijpend opbouwwerk verricht worden en dat vereiste capabele personen. Vanuit Oostende kwam een uiterst gekwalificeerd potentieel vrij, dat als extra voordeel kende dat het een samenhangend geheel vormde. De Oostendenaars behoeften niet eerst aan elkaar te wennen. Zij waren door een lange tijd van coöperatie samengesmeed tot een hechte eenheid. Het was een bijzondere loop van omstandigheden of, zoals de ernstige gereformeerden het zagen, een goddelijke besturing, dat de inname van Sluis de weg vrij gemaakt had voor de onderbrenging van slachtoffers van de val van Oostende.

In dit licht is het volstrekt begrijpelijk dat de Staten-Generaal op 23 september 1604 - één dag vóór het besluit betreffende de Sluise magistraat dus - de gewezen baljuw van Oostende Maljaart Maartens aanstelden tot baljuw te Sluis.⁵

De wetenschap dat een aanzienlijk deel van de politieke, maatschappelijke en kerkelijke elite van de protestantse burgerbevolking van Oostende zich in 1604 te Sluis gevestigd heeft, voert tot de aannemelijke veronderstelling dat Oostendens archiefmateriaal wel eens in de belangrijkste stad van West-Zeeuws-Vlaanderen terechtgekomen kan zijn. Dat deze veronderstelling historische realiteit was, blijkt uit twee gegevens. Op 1 mei 1609 werd Gillis Hora als oud-burgemeester van Oostende uit naam van de uitgeweken magistraat van de stad gemachtigd haar de papieren en registers die zij tijdens het beleg uit de stad had gezonden, te restitueren.^{vii} Dit verklaart dat François Cloet in 1612 op verzoek van Cornelis Pijl Oostendense registers door kon kijken, waarvan een dateerde van 1584.^{viii}

Hoezeer de Staten-Generaal Sluis beschouwde als de opvangplaats voor de verdreven bevolking van Oostende blijkt uit hun besluit van 5 november 1604, waarbij goedgevonden werd dat de drie- à vierduizend gulden die te Oostende vlak vóór de belegering geïncasseerd waren voor het gasthuis en die te Amsterdam en elders bewaard werden, besteed zouden worden aan

het gasthuis te Sluis, op voorwaarde dat de vluchtelingen en de armen uit Oostende in Sluis toegelaten en als eigen ingezetenen behandeld zouden worden.^{ix} Of aan deze conditie voldaan is en of het plan doorgang gevonden heeft, is niet met zekerheid te achterhalen. Één, mogelijk twee zaken wijzen in de richting van wel. Met ingang van 8 februari 1605 werd Margaretha Kien door de diaconie onderhouden, van wie vermeld wordt dat zij in het gasthuis verbleef.^x Aangezien de andere personen met de achternaam Kien die op de gereconstrueerde bevolkingslijst voorkomen, allen uit Oostende afkomstig zijn, ligt het in de rede dit ook van Margaretha aan te nemen. Dit zou dan een aanwijzing zijn dat niet alleen personen uit de bovenlaag, maar ook uit de onderlaag van de Oostendense bevolking onderdak hebben gekregen in het West-Zeeuws-Vlaamse havenstadje. Een tweede indicatie zou het gegeven kunnen zijn dat de kerkenraad van de gereformeerde gemeente te Sluis op 28 september 1605 ouderling Jan Bertels committeerde om de in Holland en Zeeland gecollecteerde gelden voor het Sluise gasthuis op te halen, ten einde dat gerepareerd kon worden.^{xi}

De drie Oostendenaars die van de eerste magistratssamenstelling na de reductie deel uitmaakten, waren Hora, Nicasius Kien en Pijl. Omdat de drie Oostendenaars bij de condities van de magistratssamenstelling als eersten genoemd waren, zou men verwachten dat een van hen wel een van de twee burgemeestersplaatsen zou bezetten, te meer omdat Hora dat ambt in Oostende ook al had bekleed. Dat was echter niet het geval. In de volgende subparagraaf zal duidelijk worden waarom dat niet gebeurd is. Hier zij er nog op gewezen dat Hora wel de eerste plaats onder de schepenen mocht innemen. Hij was de zogenaamde voorschepen.

Heel ongebruikelijk, maar wel zeer begrijpelijk gezien de bijzondere omstandigheden, was de tussentijdse aanvulling van de Sluise magistrat in begin 1605 met twee schepenen. Één schepen was namelijk overleden en de tweede, om wie het hier gaat, namelijk Kien, had een ander ambt aanvaard. Dit is niet in Sluis geweest, want in de Sluise bronnen komt hij na die tijd niet meer voor. In de vacature Kien, die een van de drie Oostendense plaatsen bezette, stelde de Sluise magistrat aan de Staten-Generaal als eerste kandidaat de eveneens uit Oostende afkomstige Jasper Dierlinck voor. Als secundi voor beide plaatsen noemde zij de namen van Bastiaan Joris en Christiaan Stevens. Opmerkelijk is dat deze beiden uit Sluis kwamen. De conclusie hieruit kan niet anders luiden dan dat het Sluise stadsbestuur in eerste instantie niet tegen de opgelegde Oostendense inbreng in durfde te gaan, maar dat zij in tweede instantie onmiskenbaar duidelijk wilde maken dat zij daarmee niet onverdeeld gelukkig was en dat zij zelf de voorkeur aan autochtonen gaf. Het is niet verwonderlijk dat Dierlinck werd gekozen.

Bij de vernieuwing van de magistrat in oktober 1605 werd de hand gehouden aan het drietal Oostendenaars: Hora, Pijl en Dierlinck. Dit keer mocht Hora een burgemeesterszetel innemen. Dit zal er niet alleen op wijzen dat deze ex-Oostendenaar in een jaar tijd veel vertrouwen in Sluis heeft weten te winnen, maar ook dat door het voorzichtig opereren van het stadsbestuur met de uiteraard daarvoor onmisbare medewerking van zijn leden uit het Spaanse intermezzo de politieke toestand in het Zwinstadje in een jaar tijd al goeddeels gestabiliseerd was.

3.1.2. Sluis

Op last van de Staten-Generaal moest de nieuwe samenstelling van de Sluise magistrat in 1604 drie leden uit de oude samenstelling bevatten. Vergelijking tussen de personele bezetting van het stadsbestuur uit 1604 en die uit 1603 leert dat drie mannen ondanks de reductie op de kussens zijn blijven zitten, namelijk Blasius van der Wee, Bartholomeüs Diericx en Jan Elias. De eerste bleef zelfs als burgemeester aan! Wijst dit er op zichzelf al op dat een aanzienlijk deel van de oorspronkelijke bevolking Sluis niet heeft verlaten, een ander aspect laat dit nog duidelijker zien. Voor de drie resterende plaatsen in het stadsbestuur waren de gedeputeerden van de Staten-Generaal vrij in hun keuze. Dezen zullen zich ongetwijfeld daarbij hebben laten leiden door de adviezen van hen die Sluis om moesten vormen tot een protestantse stadsgemeenschap. Men zou

verwachten dat men overtuigde protestanten in die drie vacante plaatsen zou kiezen, maar opmerkelijk genoeg vervulde men een daarvan met een man die vóór 1603 deel van de Sluise magistraat had uitgemaakt en die het toen - voor zover bekend - zelfs driemaal, namelijk in 1594, 1595 en 1602, tot burgemeester had gebracht: Bruno de Wolf. Bij het aantreden van de nieuwe magistraat bestond de grootst mogelijke minderheid uit leden van vóór de reductie. Uiteraard is dit een weloverwogen keus geweest. Er valt geen andere verklaring hiervoor te bedenken dan dat de oude populatie van Sluis na de reductie grotendeels in haar stad gebleven is. Om het vertrouwen van de meerderheid van de oude stadsbevolking te winnen gaf men in het stadsbestuur de grootst mogelijke ruimte - uiteraard een minderheid - aan bestuurders uit het verleden.

Vanzelfsprekend kwam de kleinst mogelijke meerderheid in het stadsbestuur ook een burgemeesterszetel toe. Dat die niet toegewezen werd aan de voormalige ex-burgemeester van Oostende Hora, maar aan Jacob Drabbe, getuigt van wijs en voorzichtig beleid. Drabbe was immers een oud-Sluisenaar, die tijdens het Staatse intermezzo als ook daarvóór^{xii} diverse malen een burgemeestersambt had bekleed. Zo iemand genoot bij voorbaat veel meer vertrouwen bij de hele burgerij dan een vreemdeling als Hora.

Toen in februari 1605 twee vacante plaatsen in de magistraat werden opgevuld, werd het aantal van vier personen uit de Spaanse tijd gereduceerd tot drie. Voor de overleden De Wolf kwam namelijk de van Sluis geboortige François Cloet in de plaats. Bij de volgende magistraatswisseling in oktober 1605 keerde nog maar één vertegenwoordiger van het oude gezag terug, Diericx, zij het dat hem de voorscheppenplaats gegund werd. Deze gegevens sporen met de onder de vorige subparagraaf geconstateerde politieke stabiliteit. Tevens zijn ze uitingen ervan dat het nieuwe gezag de herinnering aan het oude zo snel mogelijk wenste uit te wissen. Wellicht ging dit gepaard met gebrek aan interesse en enthousiasme van de kant van de vertegenwoordigers van het stadsbestuur uit de Spaanse tijd. Als (krimpende) minderheid konden zij immers weinig of niets uitrichten.

Vergelijking van de drie magistraatssamenstellingen uit de jaren 1604-1605 leert dat in een jaar tijd niet alleen het aandeel van het oude gezag uit de Spaanse tijd geminimaliseerd was, maar dat in dat korte tijdsbestek ook het aantal van Sluis geboortige of afkomstige stadsbestuurders aanzienlijk teruggelopen was: van vijf in oktober 1604 en februari 1605 tot drie in oktober 1605. Met ingang van de laatste datum hielden de uit Oostende, uit Sluis en van elders afkomstige magistraatsleden elkaar numeriek in evenwicht. In feite betekende dit dat de allochtone bestuurders binnen een jaar het stadsroer van Sluis van de autochtonen overgenomen hadden. Indicatief hiervoor is dat de beide burgemeesters in oktober 1604 en februari 1605 autochtonen waren, terwijl die in oktober 1605 van buiten Sluis kwamen.

3.1.3. Elders

Uit de eerste en de tweede magistraatssamenstelling was Anthonis Weyts de enige die niet uit Oostende of Sluis afkomstig of geboortig was. Waar hij vandaan kwam, is niet bekend. Het zegt veel over zijn capaciteiten dat hij bij de derde bestuurssamenstelling tot burgemeester werd gekozen.

In oktober 1605 was Weyts niet het enige magistraatslid dat noch Oostendenaar noch Sluisenaar was. Hij werd daarin als zodanig vergezeld door twee anderen: Jan Bertels en Cornelis Pijn. Bertels kwam uit Norwich in Engeland en Pijn was afkomstig uit Vlissingen, waar hij ook geboren was.

Vlissingen is van veel groter betekenis geweest voor de magistraat van Sluis dan dat zij de stad van herkomst van één schepen was. Zij vormde in 1587 voor veel gereformeerde Sluisenaars een veilig toevluchtsoord, waar zij bleven totdat zij na de herovering van het Zwinstadje naar hun vaderstad terug konden keren. Bovendien hebben vele, zo niet alle Oostendenaars die in Sluis terechtkwamen, eerst korter of langer tijd in Vlissingen vertoefd.

Beide aspecten weerspiegelen zich in de levensgang van Sluise stadsbestuurders uit de hier in het geding zijnde periode.

Zowel Cloet als Christoffel Panten hebben het Spaanse intermezzo in de Walcherse havenstad doorgebracht. Het verschil tussen beiden is dat de eerstgenoemde in Sluis zijn verdere leven is gebleven, terwijl Panten zich in 1616 weer te Vlissingen vestigde. Na de val van Oostende was Pijl een van de vele Oostendenaars die via zee de Noordelijke Nederlanden bereikten en in Vlissingen voet aan wal in het nieuwe vaderland zetten. Hij heeft hier zo lang verkeerd dat hij minstens eenmaal aan het Avondmaal is geweest. Toch was de Walcherse havenstad voor hem evenals voor andere Oostendenaars slechts een doorvoerhaven naar Sluis. Aangezien gegevens ontbreken, kan niet met zekerheid uitgemaakt worden dat alle Oostendenaars die zich in deze periode te Sluis vestigden, via Vlissingen zijn gekomen, maar het is wel zeer waarschijnlijk. In tegenstelling tot de meesten van hen had Pijl het zeer snel in het West-Zeeuws-Vlaamse havenstadje gezien en voer hij in 1606 al naar Vlissingen terug.

Niet alle Oostendenaars die zich via Vlissingen te Sluis vestigden, waren pas na de val van hun vaderstad naar de Walcherse havenstad getrokken. Een Oostendenaar als Dierlinck was reeds vóór het begin van de belegering van de Vlaamse havenplaats in 1601 naar Vlissingen verhuisd. Hij trouwde daar in 1600 en hertrouwde daar op 4 september 1604 met een vrouw wier wieg eveneens in Oostende gestaan had.

Een laatst bekend gegeven betreft de van Sluis afkomstige Drabbe. Hij had zich met zijn gezin in 1587 te Veere gevestigd. Vlissingen was dus niet het enige toevluchtsoord voor Sluisenaars tijdens het Spaanse tussenbewind.

De geografische herkomst van de magistraat is in het volgende grafiekje weergegeven. In de kolommen staan de drie magistraatswisselingen, terwijl de rijen de herkomst aangegeven. "Sluis via" betekent dat men tijdens het Staatse tussenbewind te Sluis had gewoond, tijdens het Spaanse intermezzo elders had verkeerd en via die andere plaats naar Sluis was weergekeerd.

3.2. Godsdienst

Hoewel het overbodig lijkt, kan het geen kwaad apart aandacht te schenken aan de godsdienst van de magistraatsleden. Het kan niet anders of het viertal dat uit het Spaanse Sluis van vóór 20 augustus 1604 afkomstig was, behoorde oorspronkelijk tot de Rooms-katholieke Kerk.

In de tactiek die te Sluis na de reductie werd toegepast, namelijk om de overgang geleidelijk en soepel, zonder de oude bevolking al te zeer voor het hoofd te stoten, te laten verlopen, pasten uiteraard felle, scherpstijpende rooms-katholieken noch onverzoenlijke Spaansgezinden. Er is dus alle reden aan te nemen dat de vier bedoelde magistraatsleden die vóór de reductie ook al op de kussens zaten, òf een inschikkelijke aard bezaten òf indifferent waren.

Deze conclusie lijkt weersproken te worden door de gang van zaken rond de aanvulling van de magistraat begin 1605. Zoals opgemerkt, waren er toen twee vacatures, een van de ex-Oostendenaar Kien en een van De Wolf, een van het behandelde kwartet, die ondertussen het tijdelijke met het eeuwige had verwisseld. Als tweede kandidaat in de vacature De Wolf had de magistraat Stevens gesteld, die in 1603 tot schepen was verkozen. In het begeleidende schrijven dat de baljuw Maartens aan de Staten-Generaal richtte, wees hij hen er fijntjes op dat Stevens "wat partiael is tegens de gereformeerde religie". Het is dan ook niet verwonderlijk dat Stevens niet in aanmerking kwam.

Maar waarom had het stadsbestuur Stevens dan gekandideerd? Zij wist toch als geen ander dat de genoemde anti-gereformeedgezind was? Deze op het eerste gezicht wonderlijke aangelegenheid blijkt bij nader inzien goed verklaarbaar. De magistraat maakte van de tussentijdse vacatures gebruik om min of meer geruisloos de invloed van de vertegenwoordigers van het oude gezag terug te dringen. Immers, in plaats van De Wolf stond als eerste de van Sluis geboortige en overtuigd gereformeerde Cloet kandidaat. Om de pil van deze koerswijziging wat te verzachten had men er geen probleem van gemaakt de nogal fel anti-gereformeerde Stevens -

op een onverkiesbare plaats - te kandideren. Deze zelfde interpretatie is van toepassing op het feit dat de enige rooms-katholieke persoon in de bestuursamenstelling van oktober 1605 de rol van voorschepen toebedeeld kreeg. Erg eervol, maar onschadelijk.

Zoals het enerzijds niet anders kan dat Sluise stadsbestuurders van vóór 20 augustus 1604 rooms-katholiek waren, is het anderzijds onvoorstelbaar dat zij in de periode daarna niet tot de nieuwe publieke Kerk, dat is de Gereformeerde Kerk, zouden behoren, en wel zodanig dat zij belijdend lid daarvan waren. Toch is dat bij nader onderzoek nog niet zo duidelijk als verwacht zou mogen worden. Zo is van een van de vijf Sluise magistraatsleden die met ingang van oktober 1604 op de kussens plaatsgenomen hadden, namelijk Kien, geen attestatie bekend. In zijn geval zou dat nog goed verklaarbaar kunnen zijn. Vóór 24 januari 1605 had Kien al een ander ambt elders aangenomen. Toen tien dagen eerder de eerste lidmatenlijst van de gereformeerde gemeente te Sluis opgemaakt werd, was hij wellicht al uit Sluis vertrokken. In elk geval had het geen zin hem daar nog op te zetten.

Ten aanzien van twee andere stadsbestuurders van wie ook geen attestatie of belijdenis bekend is, valt iedere mogelijke verklaring weg. Het betreft Cloet en Dierlinck, die beiden in februari 1605 de vacatures in de magistraat opvulden. Zouden zij zich dan misschien nooit officieel bij de gereformeerde gemeente gevoegd hebben? Deze onwaarschijnlijke mogelijkheid wordt geheel onderuit gehaald door de gegevens dat Cloet al in 1605 en Dierlinck in 1611 diaken van die gemeente werden. In hun geval is er geen andere conclusie denkbaar dan dat de eerste lidmatenlijsten uit 1605 niet volledig zijn.

Het is verleidelijk om het religieuze totaal onder twee noemers te brengen: rooms-katholiek en gereformeerd. Dit lijkt helder, maar is ten diepste misleidend. Immers, wat was in de gegeven situatie te Sluis rooms-katholiek en gereformeerd? Men zou kunnen stellen dat zij als gereformeerd gerekend kunnen worden wier namen in de lidmatenlijsten van de Sluise gereformeerde gemeente voorkomen en dat de overigen als rooms-katholiek beschouwd mogen worden.

Hiertegen zijn drie bedenkingen in te brengen. In de eerste plaats is duidelijk geworden dat niet alle gereformeerde lidmaten in de lijsten terug te vinden zijn. In de tweede plaats zal in subparagraaf 7.2. naar voren komen dat de meeste, zo niet alle ouders die reeds vóór 20 augustus 1604 in Sluis woonden, na de reductie in de gereformeerde gemeente aldaar hun kind(eren) ten Doop hielden. In de derde plaats zal in Sluis net als elders in de Noordelijke Nederlanden het aantal kerkgangers groter zijn geweest dan de vitale belijdende leden en hun gezinnen. Die niet-belijdende kerkgangers vormden de zogenaamde liefhebbers, die soms getypeerd worden als kerkleden-in-wording.^{xiii} Over de grootte van deze groep liefhebbers in Sluis is geen enkel vast gegeven voorhanden. Omdat het aantal kerkgangers dat de jaren na 1605 belijdenis des geloofs aflegde, klein bleef, zal er ook wel geen menigte liefhebbers in de kerk hebben gezeten.

Om de grote problematiek die met al deze facetten gegeven is, praktisch op te lossen, is hier gekozen voor de onderscheiding (belijdend) gereformeerd en indifferent. De eerste bedenking valt hier helemaal of althans grotendeels weg, omdat van twee van de drie desbetreffende magistraatsleden vaststaat dat zij belijdend lid waren en dat met betrekking tot de derde een plausibele reden voor het ontbreken van zijn inschrijving te geven is. De tweede en derde bedenking worden ondervangen door het begrip indifferent. Hieronder wordt verstaan dat men zich niet echt door middel van het afleggen van geloofsbelijdenis bij de gereformeerde gemeente voegde, terwijl men anderzijds er geen been in zag om te wonen en te werken in een stad waarin geen enkele vorm van rooms-katholieke eredienst toegestaan was. Men was religieus gezien vlees noch vis. Dat er tussen indifferenten onderling aanzienlijke verschillen konden bestaan, spreekt voor zich. Zo kon men liefhebber zijn, maar men kon ook – en dan nog in diverse gradaties – onverschillig staan ten opzichten van confessionele verschillen, terwijl men zelfs in zijn hart liever in een rooms-katholieke context had geleefd, maar om bepaalde redenen zich tegen heug en meug schikte in de gereformeerde geaardheid van de Sluise godsdienstige

situatie, waarbij men hoopte op betere tijden, die in de zeventiende eeuw evenwel nooit meer in Sluis aan zouden breken.

Tegen deze praktische oplossing is één tegenwerping in te brengen. Zouden er helemaal geen echte rooms-katholieken in Sluis achtergebleven zijn, die bij een geboorte hun kind in het Vlaamse land ten Doop hielden en voor hun overige religieuze behoeften van tijd tot tijd zich zuidwaarts begaven? Dat zou kunnen, maar daarover bestaat geen enkele zekerheid. Uiteraard is het verleidelijk om in dit verband aan Stevens te denken, maar ook bij hem wordt iedere vaste grond gemist, omdat hij wel bekend staat als anti-gereformeerd, maar of dit per definitie vurig rooms-katholiek inhoudt, valt nog te bezien. Vooralsnog stoot deze tegenwerping de gehanteerde praktische oplossing niet omver.

4. Gildenbesturen

Werd het stadsbestuur van hogerhand de Sluise bevolking - op een, naar gebleken is, verstandige wijze - opgelegd, de gildenbesturen werden door de lokale beroepsbevolking zelf gekozen en vormen als zodanig een min of meer betrouwbare weerspiegeling van de Sluise stadsgemeenschap zelf. Een onderzoek naar de geografische herkomst en de religie van de gildenbestuurders zal een veel beter antwoord kunnen geven op de vragen in hoeverre de oude bevolking na de reductie niet weggetrokken is en in welk tempo de reformatie van het stadsleven zich voltrokken heeft.

4.1. Geografische herkomst

Er zijn in 1605 twee keer verkiezingen voor de gildenbesturen gehouden: in maart en november. Aangezien de laatste slechts de helft van de bij de eerste betrokkenen omvat, heeft vergelijking niet zoveel zin. Daarom wordt hier uitgegaan van de totalen. Van het totaal van 94 bestuursplaatsen werden er niet minder dan 48 bezet door personen uit de oude bevolking. Dit is meer dan de helft. Vijf plaatsen werden ingenomen door personen die in de eerste Staatse periode te Sluis woonachtig waren geweest. Op slechts twee plaatsen treft men ex-Oostendenaars aan. Dit geringe aantal laat zien dat zij bepaald niet welkom waren bij de autochtone bevolking en dat hun integratie moeizaam is verlopen. Zes plaatsen werden bezet door mannen die van elders afkomstig waren. Van bijna eenderde van de plaatsen is niet bekend waar de personen vandaan kwamen.

Deze gegevens wettigen de gevolgtrekking dat een grote meerderheid van de gildenbesturen uit de oude populatie bestond en dat de immigratie zich daarin nauwelijks of althans aanzienlijk minder dan in de magistratuur liet gelden.

4.2. Godsdienst

In het onderhavige tijdvak was meer dan eenzesde van de gildenbesturen gereformeerd en minder dan vijfzesde indifferent. Deze verhoudingen wijzen erop dat de Gereformeerde Kerk in de sociale middenlagen niet veel voet aan land had weten te krijgen. Gezien de korte tijdsspanne van ruim een jaar was overigens niet anders te verwachten.

Wat wel tegen de verwachting in zou kunnen zijn, is dat slechts zo'n eentwaalfde van de indifferenten op een later tijdstip belijdenis in de Gereformeerde Kerk heeft afgelegd. Kennelijk heeft het reformatieproces te Sluis na 1605 een zeer traag verloop gehad.

5. Kerkenraad

Een kerkenraad bestond uit een of meer predikanten en diverse ouderlingen en diakenen. Omdat predikanten van buiten de gemeente kwamen en ook geen vast patroon van intrede en afscheid kenden, zal er eerst afzonderlijk aadacht aan hen geschonken worden, voordat de ouderlingen en

diakenen aan de orde komen.

De eerste predikant was Louis Diericx. Hij was geboortig van Bergen. Rooms-katholiek opgevoed studeerde hij aan de universiteit van Leuven, waar hij op 26 augustus 1567 ingeschreven werd. Als predikant diende Diericx eerst de gereformeerde gemeente te Oostende. Na de val van deze stad bezorgde de Staten-Generaal hem een standplaats te Sluis. Hier heeft hij van 27 september 1604 tot en met de laatste dag van februari 1605 gewerkt aan de installatie en de eerste opbouw van die gemeente.^{xiv} Hij is vervolgens predikant te Koudekerke geworden, waar hij in 1616 overleed.^{xv}

Vervolgens heeft men getracht de Rotterdamse Waalse predikant Daniël van Ceulen^{xvi} tijdelijk uitgeleend te krijgen. Deze was in Sluis geen onbekende, omdat hij namelijk gehuwd was met Maria de Backere, lid van een aanzienlijke Sluise familie. De opzet lukte niet. Wel zegde Van Ceulen op 22 februari 1605, toen hij enige tijd in de stad was om andere aangelegenheden af te handelen, toe de gemeente op vrijwillige basis zoveel mogelijk bij te staan.^{xvii} Het zal aan zijn bemoeienis te danken zijn dat zijn Waalse collega uit Utrecht Job du Rieu de vacante predikantsplaats ging bezetten en zo de tweede reguliere dienaar des Woords in de gereformeerde gemeente te Sluis werd.

Tussendoor is de Middelburgse predikant Gillis Burs^{xviii} door de classis Walcheren voor (ruim) twee maanden aan Sluis uitgeleend. Hij is hier in elk geval van 9 maart tot en met 22 mei werkzaam geweest. Op de laatste datum bevestigde hij Du Rieu tot plaatselijk dienaar des Woords.^{xix}

Du Rieu is de predikant geweest die de hitte van de lange opbouwperiode van de Sluise gereformeerde gemeente heeft verdragen. Zijn jaartraktement bedroeg de som van honderd pond Vlaams, waarbij hij vrijgesteld was van huishuur en stedelijke accijnzen.^{xx} Dat zijn last echt zwaar was, blijkt uit het gegeven dat de kerkenraad vanaf 4 april – zonder resultaat overigens - pogingen in het werk gesteld heeft om een tweede predikantsplaats gevestigd te krijgen.^{xxi} Wegens ziekte van Du Rieu kreeg de Sluise gemeente in oktober enige tijd bijstand van de Veerese predikant Johannes van Miggrode^{xxii}. Omdat de ziekte van langdurige aard was, besloot de classis Walcheren voor de maanden november en december de predikant van Arnemuiden Joos van Laren^{xxiii} naar Sluis te sturen.^{xxiv} Waarschijnlijk tobde Du Rieu met de pest, die in dat jaar het Zwinstadje teisterde.^{xxv}

Du Rieu aanschouwde het levenslicht in de Nederlandse vluchtelingengemeente te Norwich in het jaar 1578. In 1602 werd hij Waals predikant te Utrecht. Ondanks een vroegere huwelijksbelofte aan Maria de Bouckele trad hij in dat zelfde jaar in het huwelijk met een andere vrouw. Hij werd op grond daarvan geschorst. Nadat hij in september 1604 op de Waalse synode openbare schuldbelijdenis had afgelegd, werd de schorsing ongedaan gemaakt, maar mocht hij niet meer te Utrecht terugkeren.

Dankzij Van Ceulen bood het beroep uit Sluis een uitweg uit de impasse waarin Du Rieu zichzelf gebracht had. Zijn ambtsperiode in het Zwinstadje zou tot en met 26 juni 1619 lopen. In dat tijdvak deed hij zich kennen als een bekwaam predikant. Het was dan ook niet zonder reden dat Bergen op Zoom hem in het laatstgenoemde jaar als haar eigen herder en leraar begeerde en kreeg. Hij overleed daar in 1627.^{xxvi}

Nadat eind 1604 de gereformeerde gemeente een kerkenraad had geformeerd van drie ouderlingen en drie diakenen, werd die het jaar daarop compleet gemaakt met nog eens drie ouderlingen en drie diakenen. In feite werden in 1605 vier nieuwe ouderlingen gekozen, aangezien ouderling Drabbe in de tussentijd overleden was. De zittingsduur van een ambtsdrager was twee jaar. Aan het eind van ieder jaar trad de helft van de kerkenraad af. Er werd naar gestreefd de nieuwe lichte de laatste zondag van het jaar te bevestigen.

Aangezien de godsdienst bij de kerkenraad geen vraag is, blijft er van de gebruikelijke onderzoekscategorieën maar een over: de geografische herkomst. Hier kan echter een nieuwe categorie aan toegevoegd worden: de aanwezigheid van magistraatsleden. Het is immers uiterst

interessant na te gaan of en in hoeverre de burgerlijke overheid in de vorm van het stadsbestuur vertegenwoordigd was in de kerkenraad en daar (bepalende) invloed uitoefende.

5.1. Geografische herkomst

Bij de kerkenraadsformatie van 1604 waren er twee van de zes leden die tijdens het Staatse intermezzo te Sluis hadden gewoond: ouderling Drabbe en diaken Jacob de Hertoghe. Bij de kerkenraadsformatie van 1605 voegde zich één oud-Sluisenaar bij hen: diaken Cloet. Heel bijzonder was bij die zelfde formatie de komst van diaken Jan Lips. Hij was namelijk een Sluisenaar uit de Spaanse tijd vóór de reductie, die direct daarna van de eerste de beste gelegenheid gebruik had gemaakt om toe te treden tot de Gereformeerde Kerk. Men zou dit kunnen interpreteren als opportunisme, ware het niet dat de kerkenraadsformatie van 1605 voor Lips het begin was van een langdurige loopbaan als diaken en ouderling. Alles wijst er derhalve op dat hij vóór de reductie de nieuwe leer innerlijk al was toegedaan en dat hij dit openlijk manifesteerde door aan de eerste Avondmaalsbediening in gereformeerde zin in de zeventiende eeuw te Sluis aan te schuiven. Dat hij in dat zelfde jaar reeds tot kerkenraadslid verkozen werd, zal met twee zaken samenhangen. In de eerste plaats was hij een persoon die uit volle overtuiging de overgang naar de gereformeerde gemeente ter plaatse had gemaakt. In de tweede plaats had hij als Sluisenaar uit de tijd vóór de reductie een betere ingang bij de oude populatie van Sluis dan wie in de kerkenraad dan ook.

Van twee leden van de kerkenraad uit 1604 is niet bekend waar zij vandaan kwamen. De overige twee kwamen uit Oostende en Norwich. Van de nieuwe kerkenraadsleden kwamen er drie uit Vlaanderen: ouderling Joos Coucke was geboortig van Diksmuide en was via Calais en Vlissingen in Sluis beland, ouderling Ferdinand Faukeel was vroeger in Brugge woonachtig geweest en ouderling Pieter Daniels was geboortig van Eeklo. De resterende twee kwamen uit Zeeland: ouderling Nicolaas Cornelis was uit Veere afkomstig en diaken Pijn was geboortig van Vlissingen.

De resultaten van deze analyse sporen geheel met het tot dusver verkregen beeld: het gereformeerde bevolkingsdeel van Sluis was evenals de Sluise bestuurslaag grotendeels van elders afkomstig. Wel maakte men graag gebruik van ex-Sluisenaars en van de Sluisenaar Lips in het bijzonder om de gereformeerde gemeente ter plaatse zoveel mogelijke werfkracht naar de burgerbevolking van Sluis toe te verschaffen. Tenslotte kwamen er twee keer zoveel ambtsdragers uit Vlaanderen als uit Zeeland.

5.2. Magistraat

Dat het stadsbestuur van meet af een stevige vinger in de kerkelijke pap wilde hebben en dus had, komt bij de eerste (halve) kerkenraadssamenstelling al goed uit. De eerste ouderling - en rangorde was een van de belangrijkste zaken van het maatschappelijke leven in die tijd - was burgemeester Drabbe, terwijl de tweede ouderling schepen Weyts was. Eenderde van de kerkenraad was blijkbaar gereserveerd voor de magistraat en dan nog wel de twee belangrijkste plaatsen daarbinnen.

Dat die eenderde in 1604 niet toevallig was, komt bij de tweede - en nu volledige - kerkenraadssamenstelling in 1605 naar voren. Toen waren vier van de twaalf kerkenraadsleden tevens lid van de zittende magistraat. De burgemeester Weyts en de schepen Bertels waren ouderling en de schepenen Cloet en Pijn waren diaken. Blijkbaar was dit de afspraak tussen magistraat en kerkenraad - of was het een dictaat van de magistraat? -: één burgemeester ouderling, één schepen ouderling en twee schepenen diaken. Het behoeft dan ook geen opzien te baren dat in de bronnen geen spoor van frictie tussen burgerlijke en kerkelijke overheid te Sluis in de periode direct na de reductie te bekennen is.

6. Lidmaten

Belijdende leden werden in het lidmatenregister opgetekend wanneer zij voor het eerst in een gemeente aan het Avondmaal deelnamen. De registratie viel in twee categorieën uiteen: zij die van elders met attestatie waren binnengekomen en zij die belijdenis des geloofs in de huidige gemeente hadden afgelegd en voor het eerst van hun leven aan het genoemde sacrament aanzaten. Evenals elders in de Gereformeerde Kerk werd in de gereformeerde gemeente te Sluis het Avondmaal vier keer per jaar bediend: in januari, april, juli en oktober. Omdat het eerste Avondmaal in 1606 precies op nieuwjaarsdag viel, worden de op die datum geregistreerden in dit onderzoek ook meegeteld. Het kan namelijk niet anders of zij waren in 1605 met attestatie binnengekomen of hadden in dat jaar nog te Sluis belijdenis gedaan.

Het is tekenend voor die tijdsomstandigheden dat in het Sluise lidmatenregister ook personen staan opgetekend die buiten Sluis woonden. Deze konden blijkbaar in hun eigen woonplaats niet aan het Avondmaal. Bij het eerste Avondmaal staan drie personen uit Cadzand vermeld: Adriaan Willemsz. Carels, Maarten van den Broucke en Jan Allensuene, en een uit Oostburg: François de Clercq. Bij het tweede Avondmaal staat Apollonius van den Houte uit Oostburg vermeld. Vanzelfsprekend zijn deze personen evenals de militairen in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

Op het eerste gezicht is slechts één onderzoekscategorie zinvol, namelijk de geografische herkomst. Toch worden er hier nog twee aan toegevoegd, die bij de vorige onderzochte groepen niet in aanmerking kwamen: de sexe en de sociale status.

Over de telling zijn twee opmerkingen te maken. De eerste is dat er bij de attestaties vóór het eerste Avondmaal drie meer gerekend zijn dan genoteerd staan. De namen van Cloet, Dierlinck en Kien zijn nergens in het lidmatenboek te ontwaren. Aangezien zij alle drie in februari 1605 deel uitmaakten van de magistraat, zijn hun attestaties onder het eerste Avondmaal verdisconteerd. Maria Cloet, de vrouw van Weyts, is zowel vóór het eerste als het tweede Avondmaal met attestatie binnengekomen, François van Belle zowel vóór het eerste als het derde Avondmaal en Paulus Ruysgoet zowel vóór het tweede als het derde Avondmaal. De eerstgenoemde is dan ook bij het tweede Avondmaal niet meegeteld, terwijl dit van de andere twee geldt voor wat betreft het derde Avondmaal.

Elders werd bij de registratie van de attestaties ook wel vermeld door welke gemeente de attestatie afgegeven was. Soms werd dan ook bij de registratie van hen die met belijdenis aankwamen, de geboorteplaats erbij genoteerd. Dit laatste is helaas in het Sluise lidmatenboek sporadisch het geval en het eerste komt slechts zelden voor. Dit verklaart dat de categorie onbekend steeds het hoogst uitvalt, op het tweede Avondmaal na, toen de herkomst van de attestaties in de meeste gevallen wel aangegeven werd. Zo is van 61 van de in totaal 98 met attestatie binnengekomen deelnemers aan het eerste Avondmaal de plaats van herkomst niet bekend.

6.1. Geografische herkomst

Het zal een ontroerend moment geweest zijn toen op 14 januari 1605 voor het eerst na de reductie de gereformeerde gemeente het sterven van de Zaligmaker op sacramentele wijze herdacht. Dit geldt in verhevigde mate voor de drie ex-Sluisenaars, die na zo'n 18 jaar in Zeeland verkeerd te hebben, dat voor het eerst weer in hun oude vaderstad konden doen. Het waren Drabbe, Joris en Panten. Vijf andere ex-Sluisenaars deden het voor het eerst in hun vaderstad: Cloet, Maria Cloet, de vrouw van Weyts, De Hertoghe, Jacomina Panten en haar moeder Cathalina de Witte, de vrouw van Panten. Twee andere Sluisenaars zullen een heel onbestendig gevoel gehad hebben toen zij van het brood aten en van de wijn dronken. Zij hadden namelijk vooraf schuld moeten bekennen, omdat zij in 1587 lidmaat zijnde niet weggetrokken waren, maar in Sluis gebleven waren en de overgang naar de Rooms-katholieke Kerk hadden gemaakt. Het betrof de chirurgijn Jan Frarijn en Michiel Bigge.^{xxvii}

Van de overige met attestatie binnengekomenen van wie de herkomst bekend is, kwam het merendeel, namelijk twintig personen, uit Vlaanderen. Van hen waren er niet minder dan dertien uit Oostende afkomstig. Uit de Noordelijke Nederlanden kwam een te verwaarlozen aantal, namelijk twee, en uit Zeeland met slechts een nog minder zelfs. Zelfs uit het buitenland kwam er import: een Schot, Joris Mel, iemand uit de Nederlandse vluchtelingengemeente te Sandwich, Jan Burggrave, en het echtpaar Jan Bertels en Johanna van der Hove uit de Nederlandse gemeente te Norwich.

Bij het tweede Avondmaal is slechts sprake van één ex-Sluisenaar, Apollonia Danckaart, de vrouw van Cloet en van twee ex-Oostendenaars. De Zeeuwen daarentegen vormen met acht personen nu de hoofdmoot. Bij het derde Avondmaal is het aandeel Vlamingen het grootst, zes personen, van wie vijf ex-Oostendenaars. Het vierde en vijfde Avondmaal vertonen een identiek beeld. Getalsmatig schommelt het beeld sterk: 98-15-25-8-8. Duidelijk komt uit deze aantallen naar voren dat de Sluise gereformeerde gemeente door import is ontstaan en vervolgens slechts mondjesmaat toenam door nieuwkomers.

Die langzame uitbreiding spreekt nog meer uit de aantallen van hen die belijdenis deden: 14-5-8-2-4. De gereformeerde religie kreeg nauwelijks vat op de Suisenaars uit de Spaanse tijd. Bij het eerste Avondmaal waren Jan Lips en Bartholomeüs Moreel met zijn vrouw Jacomina Jongelink de enige Sluisenaars en bij het derde Avondmaal volgde Jan Drabbe als vierde. Zij vormen tezamen de hele oogst.

Verreweg de meesten die belijdenis deden en wier herkomst bekend is, waren uit Vlaanderen afkomstig. Van de in totaal elf personen kwamen er niet minder dan zeven uit Oostende

. In de volgende grafiek wordt de herkomst van alle lidmaten visueel gemaakt. Vlaanderen heeft een straatlengte voorsprong op de andere en gaat met 47 personen aan kop, van wie er niet minder dan 29 uit Oostende kwamen. Sluis en Zeeland delen de tweede plaats met elk vijftien personen.

6.2. *Geslacht*

Wie de belijdende leden die met attestatie binnengekomen zijn, uitsplitst naar geslacht, ziet dat de vrouwen in aantal de mannen iets overtreffen: 81:73. Dat is het bekende beeld uit die tijd, zij het dat de onevenredigheid in de regel veel groter uitviel.^{xxviii} Het treft dan te meer dat de verhouding bij hen die in Sluis belijdenis des geloofs aflegden, in sterkere mate omgekeerd is: 13:20. Wat zit hier achter? De enige redelijke verklaring hiervan is dat men zich – maar dan wel op zeer beperkte schaal – uit opportunistische redenen bij de plaatselijke gereformeerde gemeente aansloot. Zo'n handelwijze is om begrijpelijke redenen veel eerder van mannen dan van vrouwen te verwachten. Uiteindelijk is het numerieke verschil tussen mannen en vrouwen in het geheel van het belijdend lidmatenbestand te verwaarlozen: 94:93.

6.3. *Sociale status*

Weerspiegelden alle sociale lagen zich naar evenredigheid in het lidmatenbestand van de gereformeerde gemeente te Sluis? Het feit dat deze gemeente zo goed als geheel uit immigranten bestond, maakt die evenredigheid op voorhand al uiterst onwaarschijnlijk. De nieuwkomers kwamen immers grotendeels af op de met de reductie noodzakelijk geworden – uiteindelijk totale – personele vernieuwing van alle politieke ambten, bestuurlijke functies en maatschappelijke sleutelposities. De overplaatsing van ex-Oostendenaars door de Staten-Generaal naar Sluis moet in dit kader gezien worden. Toch wachte men zich op dit punt voor eenzijdigheid. Het is immers mogelijk dat ook een deel van de sociale onderlaag van de Oostendese bevolking in het West-Zeeuws-Vlaamse kuststadje terecht gekomen is.

Welke taal spreken de bekende feiten? Van de 93 mannelijke lidmaten is van 53 hun sociale status te bepalen. Aangezien dit een ruime meerderheid betreft, mag de uitkomst van de

bepaling als behoorlijk representatief beschouwd worden. Van de magistraat waren in totaal tien personen belijdend lid. Bij hen moeten die belijdende leden opgeteld worden die deel uitmaakten van de magistraat van het Vrije van Sluis: drie schepenen en één burgemeester. Wegens hun ambt moeten alle veertien tot de hoogste sociale categorie gerekend worden. Van vijf Sluise magistraten is het beroep bekend: een commies, een controleur van de konvooien en licenten, twee kooplieden en een timmerman. Eveneens verdienen de personen met de volgende beroepen in de hoogste sociale categorie een plaats: een gepromoveerde arts, vier baljuws, twee belastingontvangers, een collecteur, twee lakenkooplieden en twee predikanten. De hoogste klasse is met 26 personen rijkelijk oververtegenwoordigd. Uiteindelijk vormen zij niet minder dan de helft van het aantal personen van wie de status bekend is en ruim een kwart van het totaal!

Tot de sociale middenlaag worden hier alle zelfstandige ondernemers gerekend: een chirurgijn, een glazenmaker, een ketelsmid, een kistenmaker, twee kleermakers, vijf metselaars, een molenaar, drie schoenmakers, een schoolmeester, twee slagers, een smid, twee timmerlieden en een waard, in totaal 22 personen.

Slechts een vijftal personen behoorden tot de lagere groepen: een assistent van de provoost, twee kosteren, een portier en een stadsbode.

Er is geen twijfel aan: de sociale opbouw van de gereformeerde gemeente te Sluis was omgekeerd aan die van een normale stadsbevolking. Vertoont deze de vorm van een piramide, de figuur van de Sluise kerkelijke gemeente is een omgekeerde piramide.

7. Doopouders

Zijn de bronnen waarop de voorgaande analyses gebaseerd zijn, wel compleet bewaard gebleven, de analyse van de Doopouders steunt slechts op een - uiterst beperkt - uittreksel uit het oorspronkelijke Doopboek. In totaal bevat dat slechts twaalf in aanmerking komende ouderparen. Dat zou een goede reden kunnen zijn om deze bron maar buiten beschouwing te laten, ware het niet dat zij unieke informatie van groot belang levert. De analyse die nu volgt, is dan ook niet van numerieke waarde, maar heeft wel bewijskracht ter zake van een andere cruciale aangelegenheid.

Zoals de lidmatenregisters personen bevatten die buiten Sluis woonden, zo is dat ook met de Doopgegevens het geval. Het gaat hierbij om één echtpaar: de baljuw van Cadzand Caspar Deckers en zijn vrouw Anna Loots, wier zoontje Abraham op 12 juni 1605 te Sluis het teken en zegel van Gods genadeverbond aan het voorhoofdje ontving.

7.1. Geografische herkomst

Van vijftien van de in totaal 24 ouders is de geografische herkomst onbekend. Van drie anderen stond de wieg elders, terwijl vier anderen tijdens het Spaanse intermezzo al te Sluis woonden en het resterende tweetal tijdens die periode elders uitgeweken was, nadat het tijdens het eerste Staatse tijdperk te Sluis woonachtig was geweest.

7.2. Godsdienst

Op het moment dat zij hun kleine(n) ten Doop hielden waren vier van de twaalf ouderparen belijdend lid van de gereformeerde gemeente van hun woonplaats en waren acht ouderparen dit niet. Van drie van het genoemde viertal zat de man zelfs in de kerkenraad. Van veel meer belang zijn echter die acht echtparen. Dat zij als niet-belijdende leden hun kind(eren) in de gereformeerde gemeente ten Doop hielden, bewijst dat de Gereformeerde Kerk ter plaatse de rol van publieke Kerk overgenomen had van de Rooms-katholieke Kerk vóór de reductie. Zoals eertijds iedereen zijn of haar kind ten Doop hield in de Rooms-katholieke Kerk, zo gebeurde dit nu in de Gereformeerde Kerk.^{xxix} Misschien zijn er na de reductie nog enkele overtuigde rooms-katholieke gezinnen in Sluis achtergebleven die hun kinderen buiten Sluis lieten dopen, maar die

zullen dan ongetwijfeld de uitzondering hebben gevormd die de regel bevestigt. Het is immers juist ook uit het Zeeuwse land bekend dat rooms-katholieke ouders hun kinderen in de gereformeerde kerk ter plaatse ten Doop hielden.^{xxx}

Hoe moeten die acht ouderparen godsdienstig gezien worden? Als rooms-katholieken die uit praktische overwegingen hun kinderen in de plaatselijk - gereformeerde - kerk het sacrament van de inlijving in het verbond lieten ondergaan? Dit zou kunnen, maar waarschijnlijker is het dat zij behoord hebben tot de grootste middengroep in het Sluis van die tijd, die zich niet zo bekommerde om de confessionele verschillen tussen de diverse Kerken: de indifferenten. Van rooms-katholieke ouders valt niet te verwachten dat zij de gereformeerde erediensten bezochten. En van de indifferenten? Onder deze groep zullen de verschillen groot geweest zijn. Een niet te onderschatten deel daarvan zal zich eveneens verre van de gereformeerde kerkdiensten hebben gehouden. Een - waarschijnlijk - heel klein deel van die groep indifferenten zal echter wel in meerdere of mindere mate zich onder de gereformeerde prediking hebben gezet: de liefhebbers. In dit verband is het aardig te weten dat een van de zestien ouders die geen belijdenis hadden afgelegd, dit in een later stadium wel heeft gedaan, namelijk Maarten Maartens, maar pas in 1619.

8. Reconstructie bevolking

De reconstructie van de burgerbevolking van Sluis, die in totaal 848 personen omvat, wordt op vier punten onderzocht: de geografische herkomst, de godsdienst, het geslacht en de minder- of meerderjarigheid. Bovendien zal getracht worden een reële schatting van de totale burgerbevolking te maken.

8.1. Geografische herkomst

Van de 848 in aanmerking komende personen is van 379 de plaats van herkomst en/of van geboorte bekend. Van deze 379 mag van 267 aangenomen worden dat zij vóór de reductie reeds te Sluis woonden. De overige 112 kwamen van elders. Nu zou het kunnen zijn dat de verhouding 267:112 niet helemaal de werkelijke verhouding tussen beide categorieën van de Sluise burgerbevolking in 1604-1605 dekt, maar ze staat er in elk geval wel borg voor dat het aantal autochtonen dat van de allochtonen zeer aanzienlijk overtroffen heeft.

Van de genoemde 267 personen hebben er 229 tijdens het Spaanse intermezzo, 79 tijdens de eerste Staatse periode en twintig vóór 1578 in Sluis gewoond. Dat het eerste getal niet overeenstemt met de som van de andere drie getallen, komt omdat diverse personen in meer dan één periode in Sluis woonachtig zijn geweest. Niet minder dan veertien personen hebben alle genoemde perioden in het Zwinstadje gewoond. Het betreft familienamen als Arents, Bigge, De Cocq, Deckers, Frarijn, Van Heurne, Minne, De Sitter, Stevens, Van der Wee en De Wolf. Vier personen hebben hun huisvesting te Sluis gehad vóór 1578 en gedurende het Staatse intermezzo. Van drie van hen is bekend dat zij na de Spaanse herovering van Sluis naar elders zijn vertrokken. Hun gereformeerde gezindheid wordt bevestigd door hun belijdend lidmaatschap. Het gaat hier om twee leden van het geslacht Drabbe en om één lid van de familie Joris. Tenslotte staat van 29 personen vast dat zij zowel tijdens het Staatse als het Spaanse intermezzo in Sluis woonachtig zijn geweest. Daarbij zijn in het geding de familienamen Bachuys, De Backere, Bauwens, Blocq, Blomme, Bogaarts, Danckaart, Hay, Van Hecke, Jacqueloot, De Jans, Mangelaar, Pin, Van Rentergem, Sneeuwaart en Van Wassenhoven. Het aantal van 29 opgeteld met de veertien die alle drie de perioden in Sluis gewoond hebben, geeft een totaal van 43 Sluise personen die minimaal twee wisselingen van religie meemaakten zonder dat zij zich gedrongen voelden hier een consequentie voor wat hun woonplaats betreft aan te verbinden. Over vier van de 43 kan in dit verband iets meer gezegd worden.

Onder de genoemde veertien zitten twee mannen, Michiel Bigge en de chirurgijn Jan Frarijn, die tijdens het eerste Staatse tijdvak belijdend lid van de gereformeerde gemeente waren geworden en vervolgens zich aan de rooms-katholieke situatie van het Spaanse intermezzo hadden geconformeerd. In 1605 hebben zij zich weer bij de (nieuwe) gereformeerde gemeente mogen aansluiten, maar niet dan nadat zij eerst voor hun gedrag schuldbelijdenis hadden afgelegd. Tot de genoemde 29 personen behoren er twee die in een latere fase zich bij de gereformeerde gemeente gevoegd hebben. Cornelis Mangelaar deed in 1608 belijdenis des geloofs en Catharina van Hecke in 1610. Dat zij uitzonderingen zijn, is duidelijk.

In het voorgaande is gebleken dat de Oostendese immigranten een niet onbelangrijke factor zijn geweest in de poltiek, de maatschappij en de kerk van het gereformeerde Sluis na de reductie. Een nog onvermeld gegeven is dat Adriaan de Blocq schepen van het Vrije van Sluis werd. Dit alles rechtvaardigt het om de uit Oostende afkomstige bevolkingsgroep in Sluis nauwkeurig onder de loep te nemen. De eerste vraag die zich opdoet, is: Verhoudt die kwalitatieve betekenis zich met een kwantitatieve omvang? Het antwoord hierop moet in eerste instantie ontkennend zijn, want van slechts 51 personen is een Oostendese achtergrond bekend.

Tot deze groep behoren 22 mannen, twintig vrouwen en negen kinderen. De meesten van hen hebben zich permanent in Sluis gevestigd. Toch is er ook een heel aantal dat na korter of langer tijd het Zwinstadje de rug heeft toegekeerd. Drie mannen hebben slechts kortstondig in Sluis vertoefd: reeds in 1605 vertrok de predikant Diericx naar Koudekerke en nam de commies Kien elders een betrekking aan, terwijl dit laatste met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid ook opgaat voor zijn conducteur Jacob van de Hofstede. Het jaar daarop keerde Pijl en zijn vrouw terug naar Vlissingen, van waaruit zij te Sluis waren gekomen. Van Joos Diericx is bekend dat hij in 1619 te West-Indië gestorven is. Tenslotte hebben ook Jan Bataille en Josina de But de oversteek naar Vlissingen gemaakt, respectievelijk in 1621 en 1624.

Ook hier blijkt weer het belang van Vlissingen. Met zekerheid is van acht volwassen Oostendenaars bekend dat zij via die Zeeuwse havenstad naar Sluis zijn gekomen. Het is niet te boud te veronderstellen dat dit van alle ex-Oostendenaars geldt. Zo verbleef de vrouw van de niet tot dat achttal behorende predikant Diericx reeds vóór 1604 in de Walcherse havenplaats. Overigens zijn de Sluise ex-Oostendenaars lang niet allen eerst na de inname van Oostende naar Vlissingen gekomen. Vier van het bewuste achttal waren daar al vóór 1604 woonachtig, onder wie de Tessalons.

Wie zou denken dat al die Oostendenaars geloofsvluchtelingen waren, heeft het mis. Van de 42 volwassenen heeft een tiental helemaal geen belijdenis gedaan. Zeven van hen deden dat in 1605 te Sluis, vier deden dat na 1605 en van een (Dierlinck) is het onzeker wanneer hij dat precies gedaan heeft. Het aantal van zeven personen dat zich in 1605 officieel bij de gereformeerde gemeente voegde, laat zien dat een - gedachte - veilige situatie blijkbaar ook van grote betekenis kon zijn bij zo'n beslissing.

Alle Oostendenaars die als kind Sluis binnenkwamen, hebben op een later tijdstip belijdenis gedaan, op twee na. Een van dit tweetal, Pieter Verbrugge, zou wel eens jong overleden kunnen zijn, aangezien van hem verder niets bekend is. Van de tweede, Adriana Bataille, is de reden begrijpelijk: zij trouwde immers met Bartholomeüs del Corne, die in Sluis een bank van lening had. Aangezien het rentepercentage dat door hem en zijn collega's elders gehanteerd werd, door de Gereformeerde Kerk als woeker werd beschouwd, was hij door zijn beroep met inbegrip van zijn gade onacceptabel voor de plaatselijke kerkelijke gemeente.^{xxxii}

Van de 61 overige immigranten kwamen er zes uit Vlissingen. Bij dit zestal dienen nog zeven oud-Sluisenaars, Burggrave uit Engeland en drie personen van elders geteld te worden. Gezien de havenfunctie van Sluis behoeft het geen verwondering te wekken dat zes personen van over de Noordzee kwamen. De predikant Job du Rieu en zijn vrouw waren geboortig van Norwich, de latere ouderling en koster Samuel la Motte aanschouwde het levenslicht te Londen, de wieg van slager Burggrave had in Sandwich gestaan en Bertels had vóór de reductie in

Norwich gewoond. Van Barbara Sarragon is geen exacte woonplaats in Engeland bekend. Onder de 49 overigen zitten drie echte buitenlanders: een Engelsman, een Schot en een Fransman. Van hen kan men zich afvragen of het geen militairen waren. Van de resterende 46 personen zijn er 22 afkomstig uit Vlaanderen, veertien uit Zeeland, acht uit de rest van Nederland en twee uit het buitenland.

8.2. Godsdienst

In paragraaf 6 is gebleken dat het totale aantal belijdende leden 187 heeft bedragen. Op het totaal van 848 bekende personen is dat zo'n 22%, maar op het geheel van de werkelijke burgerbevolking is het uiteraard een aanzienlijk kleiner percentage geweest.

Bij gebrek aan bronnen valt over het aantal echte rooms-katholieken zo goed als niets te zeggen. Zoals al eerder naar voren gekomen is, zou men Christiaan Stevens tot hen kunnen rekenen. In dit geval moeten zijn vrouw en twee kinderen bij hem opgeteld worden. Van vijf vrouwen is met zekerheid bekend dat zij tot de Rooms-katholieke Kerk behoorden. Zij waren namelijk nonnen die achtergebleven waren. Uiteraard zijn ze de een na de ander uit Sluis vertrokken. Zuster Iltuene vertrok op of direct na 15 februari 1605.^{xxxii} Josina Blocq en Jacomina van der Vucht zijn haar later gevolgd.^{xxxiii} Elisabeth van der Wee is eerst in 1608 uitgeweken^{xxxiv} en gasthuismoeder Cornelia Caron heeft het het langst uitgehouden, namelijk tot in 1609^{xxxv}.

Het is al eerder opgemerkt dat het niet denkbeeldig is dat diverse personen, met name ouderen, in het geheim rooms-katholiek zijn gebleven. Hier is te denken aan hen die het buitenpoorterschap van Brugge bezaten: Geert en Pieter Bachuys, Louis Boulongier, Marcus de Corte, Gelein van Heurne, Jacob Minne, Joos van Rentergem en Pieter van de Velde. Tevens kunnen aan hen toegevoegd worden degenen van wie bekend is dat zij zich na 1605 in het rooms-katholieke Vlaanderen gevestigd hebben: te Brugge Willem van Hiltten en Joos Tayaert en diens vrouw Johanna Kelle en te Damme Jacob van de Putte. Tenslotte komen daarvoor in aanmerking Bernaart Pauwels, die zich aan de zijde van de Spanjaarden geschaard had, maar die op 29 juni 1623 weer te Sluis mocht terugkomen, en Jacob van Maldegem, die in 1612 te Brugge in ondertrouw ging. Het zou schrijver dezes niet verbazen als archivalisch onderzoek in Vlaamse en vooral Brugse bronnen veel meer gegevens over rooms-katholieke Sluisenaars zou opleveren.

De overgrote meerderheid van de Sluise burgerbevolking zal echter in mindere of meerdere mate indifferent geweest zijn. Tot die indifferenten behoorde in de onderhavige tijd ongetwijfeld Pieter Noppe. Maar hij was niet altijd zo geweest en zou ook niet altijd zo blijven. In 1583 was hij belijdend lidmaat van de gereformeerde gemeente te Sluis geworden. De kerkenraad hiervan had hem wegens zijn leefwijze vier jaar later van de gemeente afgesneden. Hij had namelijk zijn verloofde voortijdig beslapen. Toen hij haar eenmaal getrouwd had, mishandelde hij haar. Er is sprake van dronkenschap. Bovendien beweerde hij zelf zich bekeerd te hebben tot de inzichten van de doopsgezinden, waartoe hij ook anderen trachtte over te halen. Die zogenaamde overgang zal wel gezien moeten worden als een reactie op het strenge opzicht en de tucht die de gereformeerde kerkenraad op hem toepaste. Die overgang heeft alleen maar tussen de oren van Noppe gezeten, want notoire zondaren als hij maakten geen schijn van kans tot een doopsgezinde gemeente te worden toegelaten.^{xxxvi} Of hij dertig jaar later echt berouw heeft gekregen of dat hij die stap uit opportunistische overwegingen zette, is niet duidelijk, maar in 1617 deed hij opnieuw belijdenis en trad hij daarmee voor de tweede maal in zijn leven tot de plaatselijke gereformeerde gemeente toe.

Tenslotte is het hier de plaats om te wijzen op iets dat van betekenis is voor het Sluise lidmatenbestand in het algemeen, namelijk de incompleetheid van de lidmatenlijsten. Terwijl bij alle Avondmaalsbedieningen lijsten zijn opgemaakt, blijken die bij nauw toezien niet volledig te zijn, in die zin dat er namen op ontbreken. Op zichzelf zou men dit verschijnsel nog kunnen wijten aan de slordigheid van een of enige scribenten, ware het niet dat het zich over de hele zeventiende eeuw in de Sluise lidmatenregistratie uitstrekt.^{xxxvii} Zoals in de subparagraaf 3.2.

reeds is aangegeven, zijn de inschrijvingen van de schepen Kien en zijn collega's tevens diakenen Cloet en Dierlinck onvindbaar. Met zekerheid geldt dit ook voor drie andere personen uit de reconstructielijst die te Vlissingen als belijdende lidmaten met attestatie uit Sluis ingeschreven werden: dit gebeurde met het echtpaar Jan Peurs en Laurina van der Wouwe in 1610 en met Adriana Arents in 1622.

8.3. Geslacht

Van de 848 personen is van zestien het geslacht niet bekend, omdat zij neutraal geregistreerd staan als kind, zonder specificatie van de sexe. De verdeling van de 832 in aanmerking komende personen is als volgt: 467 personen van het mannelijk geslacht en 365 van het vrouwelijk geslacht. Uiteraard is dit verschil geheel verklaarbaar wegens de aard van de onderzochte bronnen. Daarin nemen mannen een veel grotere plaats in dan vrouwen.

8.4. Minder- en meerderjarigheid

Het totaal van 848 personen kan ook uitgesplitst worden naar minder- en meerderjarigheid. De uitkomst daarvan is dat er sprake is van 655 meerderjarige en 193 minderjarige personen. Als op de laatste aantallen nog de verdeling naar geslacht wordt gemaakt, is het resultaat 380 mannen en 275 vrouwen alsmede (exclusief de zestien onbekenden) 87 jongens en 90 meisjes. Dat bij de kinderen de twee sexen elkaar zo goed als in evenwicht houden, is er een bewijs te meer voor dat het verschil in aantal tussen mannen en vrouwen door de bronnen veroorzaakt wordt.

8.5. Schatting van de werkelijke burgerbevolkingsomvang

De aantallen uit de vorige subparagrafen vormen betrouwbare uitgangspunten voor een serieuze schatting van de totale burgerbevolking in de behandelde periode. Twee mechanismen kunnen hierbij in het werk worden gesteld. In de eerste plaats mag er zonder meer van uitgegaan worden dat het aantal mannen gelijk was aan dat van de vrouwen. Dit betekent derhalve een verdubbeling van het hoogste aantal, dus 760 volwassenen. In de tweede plaats zullen er minstens zoveel kinderen geweest zijn als volwassenen. Dit impliceert weer een verdubbeling van het totale aantal volwassenen: 1520 personen.

Het is irreal te veronderstellen dat de reconstructielijst de werkelijke burgerbevolkingsomvang dekt. Enerzijds zullen er militairen en elders wonenden in voorkomen, die er niet in horen, anderzijds zullen met name de sociaal lagere groeperingen daarin - grotendeels - niet terug te vinden zijn. Wie met het oog op het laatste geneigd zou zijn de gehele burgerpopulatie op meer dan 2000 personen te schatten - wat op zichzelf wellicht redelijk is -, ziet één ding over het hoofd: het gevonden numerieke totaal bestrijkt een tijdvak van veertien maanden. De wetenschap dat juist in 1605 de pest in Sluis vele slachtoffers maakte, zal het meer in overeenstemming met de historische realiteit doen zijn wanneer hier de totale burgerbevolking van Sluis in de jaren 1604-1605 op zo'n 2000 personen wordt getaxeerd.

Conclusie

Uit het voorgaande onderzoek komt duidelijk naar voren dat de burgerbevolking na de reductie voor het grootste gedeelte in Sluis is blijven wonen. Uiteraard is een segment daarvan in de vorm van de geestelijkheid, de paters en de nonnen alsmede de fel rooms-katholieken en Spaansgezinden weggetrokken naar het Spaanse Vlaanderen. Gezien de nauwe historische en economische banden met die Vlaamse stad zal dat naar alle waarschijnlijkheid naar Brugge in het bijzonder zijn geweest. Of al die burgers direct met de Spaanse legermacht het Zwinstadje verlaten hebben, valt te betwijfelen. Gezien de voorzichtige overgangspolitiek direct na de reductie is het goed voorstelbaar dat een heel aantal van hen dat pas na verloop van enige tijd

heeft gedaan. In dit verband heeft het indicatieve betekenis dat een aantal nonnen zelfs pas na jaren de stad verlaten heeft.

Aangezien elk cijfer over het aantal emigranten ontbreekt, is uiterste voorzichtigheid geboden bij het maken van een schatting daarvan. Wellicht kan daarvoor de verhouding tussen het aantal Sluisenaars van vóór de reductie en dat van de immigranten daarna zoals zich die aftekent in de gildenbesturen, als het beste uitgangspunt dienen: 48:13. Iets minder dan viervijfde van de gildenbestuurders stamde dus uit het Spaanse intermezzo. Het is redelijk te veronderstellen dat die verhouding binnen het totaal van de burgerbevolking nog meer uiteenliep. Op het grondvlak van de burgerpopulatie was er immers totaal geen noodzaak voor het nieuwe regime om zich te laten gelden. Dit zou betekenen dat bij de emigratie niet meer dan 10% à 15% van de totale burgerbevolking betrokken geweest zou zijn.

De immigratie zal de emigratie vervolgens volledig gecompenseerd hebben. Er zijn immers geen aanwijzingen dat het totaal van de burgerbevolking na de reductie sterk afweek van die van vóór de Staatse herovering. Integendeel, het feit dat het aantal magistraatsleden uit de tijd vóór de reductie, namelijk twee burgemeesters en zeven schepenen, na de overgang gehandhaafd bleef, wijst op het tegendeel.

De eerste uitkomst van het onderzoek van dit artikel geeft te kennen dat de slechts enkele kilometers van elkaar verwijderde West-Zeeuws-Vlaamse stadjes Aardenburg en Sluis elkaars spiegelbeeld vormen voor wat betreft het lot van de burgerbevolking in 1604. De oorspronkelijke populatie van Aardenburg is in het genoemde jaar massaal weggetrokken, terwijl daarentegen die van Sluis toen grotendeels gebleven is. Welke verklaringen zijn er voor dit zeer opmerkelijke onderscheid te geven?

Voor een antwoord op deze vraag is de oudste beschrijving van de herovering van Aardenburg zeer informatief. Letterlijk luidt die passage uit het relaas van de overwinningen die Maurits behaald had en dat in 1610 gepubliceerd werd:

“Naer de veroveringhe van Ysendijck, is gheresolveert dat men voorts trecken soude nae Ardenborgh, het welcke volghende, is den Prince Maurits den 12 Mey te lande ende te water derwaerts ghetrocken, inde Stadt laghen ses Vaendelen Duytschen, die de selve lichtelick hadden connen beschermen, indien sy eenighen weer hadden willen doen, om dat de Stadt goede grachten hadde, maer verschrickt wesende verliepen daer uyt sonder eenighe teghenweer te doen, dies sijn Excellentie de selve Stadt sonder stoot ofte slagh inne-nam, zijnde een seer verwoeste Stadt, hoe wel wel ghelegghen om Sluys te benauwen.”^{xxxviii}

Volgens dit bericht is het paniek geweest die de Aardenburgse bezettingstroepen op de vlucht deed slaan. Zij waren blijkbaar zo beducht voor het naderende Staatse leger, dat een overwinningstocht aan het ontketenen was, dat zij er niets voor voelden om hun leven in de waagschaal te leggen en er snel vandoor gingen. Paniek heeft de eigenschap aanstekelijk te werken. Toen de burgerij van Aardenburg de paniek van de bezetting gewaar werd, werd zij er zelf ook door bevangen. Niet alleen was een vijandelijk leger dichtbij om haar stad in te nemen, maar de troepen die bescherming moesten bieden, lieten het erbij zitten en kozen in allerhaast het hazenpad. Psychologisch is het goed te begrijpen dat de burgerij, die blijkens de volgende alinea al zoveel rampspoed meegemaakt had, onder deze omstandigheden geen toekomst in Aardenburg meer zag en in allerijl haar spullen bijeen pakte en achter de legertros in de richting van het zuiden verdween.

Was panische angst de belangrijkste directe oorzaak van het wegtrekken van de burgerbevolking uit Aardenburg, het bovenstaande citaat geeft nog een tweede reden op: Aardenburg was zo verwoest dat het grotendeels onbewoonbaar was geworden. Dit was niet het gevolg van beschietingen door het leger van Maurits, want dat heeft vrijwel geen kogel af hoeven te vuren, maar was veroorzaakt door een opeenhoping van verwoestingen in de decennia

daaraan voorafgaande. In 1572 was de stad door de watergeuzen verwoest en geplunderd en met ingang van 1579 werd ze nog diverse malen het slachtoffer van rooftochten door beide strijdende partijen. Na de herovering in 1583 hadden de bezettingstroepen er huis gehouden en was er sprake van een algehele verwaarlozing als gevolg van het afnemen van de bevolking. Gebrek, slechte huisvesting en ziekten als de pest hadden hun tol geëist.^{xxxix} Geen wonder dat de burgerij het in mei 1604 niet zag zitten in haar stad te blijven.

Impliciet herbergt het citaat een derde reden, die waarschijnlijk de verklaring voor de paniek vormt. Om de luister van Maurits te verhogen wordt gesteld dat Aardenburg gemakkelijk te verdedigen was, aangezien de stad goede grachten had. Dit laatste is wel waar, maar verhult dat de stad ontmanteld was. Omdat ze als gevolg van haar geringe bevolking en grote oppervlakte niet met succes verdedigd kon worden, waren de vestingwerken in 1580 namelijk geslecht.^{xl} Het vluchten van de Spaanse bezettingstroepen mag dan niet van veel moed getuigen, dat de burgerbevolking het niet zag zitten om zonder militaire bescherming in een open stad te blijven, mag vanzelfsprekend heten, zeker na alles wat ze al meegemaakt had.

Bij de nadering van Maurits en zijn leger was in Sluis geen sprake van paniek en op de vlucht slaan. De vestingwerken waren in een deugdelijke staat. Het Spaanse garnizoen heeft zich gedurende enige tijd verdedigd tegen de aanvallers. Vervallen zo voor de burgerbevolking van Sluis de eerste en derde oorzaak die voor de Aardenburgse populatie opgeld doen, ook de tweede reden is niet van toepassing op Sluis. Hier waren namelijk ondanks de belegering veel woningen bewoonbaar gebleven.

Er zijn nog twee andere verklaringen te bedenken. De vierde is dat het de vraag is of de inwoners van Aardenburg in 1604 wel zo gehecht aan hun stad waren als de Sluisenaars. Immers, was het hun stad wel? Voor welk deel was de Aardenburgse populatie in 1604 oorspronkelijk uit Aardenburg afkomstig? Nadat de stad in 1581 overvallen was door een Spaanse soldatenbende, zijn velen uitgeweken. De resterende populatie heeft in de tweede helft van 1583 bij de nadering van Parma's troepen de wijk genomen. Weliswaar keerden met ingang van 1588 ex-Aardenburgers terug, maar hoevelen van de oorspronkelijke populatie dit in totaal gedaan hebben, blijft de vraag.^{xli} Een bevolking die voor een aanzienlijk deel slechts één decennium in een stad woont, is eerder geneigd een andere woonplaats te zoeken dan burgers wier families sinds mensenheugenis in een stad leefden, zoals te Sluis het geval was.

De vijfde verklaring is dat, aangezien Aardenburg drieënhalve maand eerder veroverd werd dan Sluis, de inwoners van de eerstgenoemde stad veel minder wisten waar zij aan toe waren dat de Sluisenaars. De bewoners van Aardenburg konden vrezen dat hun gebied en hun stad het toneel van een langdurige strijd en van wisselende oorlogsontwikkelingen zouden worden, de Sluisenaars wisten met de verovering van hun stad, die het centrum van de streek vormde, dat de veiligheid van hun gebied en woonplaats alsmede de stabiliteit van de militaire en politieke situatie redelijk gegarandeerd waren.

Een laatste – hypothetische – verklaring vormt de inschikkelijke opstelling van de Staatse legerleiding en de Staten-Generaal jegens de Sluise burgerbevolking. Weliswaar is hiervoor geen enkel bewijs te leveren, maar uit de voorzichtige bejegening van de autochtone bevolking van Sluis door de politieke organen in de eerste tijd na de reductie mag gevoeglijk geconcludeerd worden dat de legerleiding bij de inname van Sluis geen andere tactiek gevolg zal hebben. Toen de Sluise burgers er al heel snel achter kwamen, dat hun een fatsoenlijke behandeling ten deel viel, zal een eventuele lust om te emigreren de meesten van hen vergaan zijn. Alleen de fel rooms-katholiekgezinden en de heftig Spaansgezinden alsmede zij die economisch en financieel geheel op Vlaanderen aangewezen waren, zullen zich om begrijpelijke redenen niet hebben kunnen en willen neerleggen bij de veranderde situatie. Uit het onderzoek dat aan deze bijdrage ten grondslag ligt, is slechts van één echtpaar met zekerheid bekend dat het Sluis ontvlucht is: Tobias de Vliegere en Jacomina van de Ende.^{xlii}

Van meet af is de politiek van de nieuwe machthebbers in Sluis erop gericht geweest de overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen. De eerste nieuwe samenstelling van het stadsbestuur moest dan ook voor eenderde uit de oude bemanning komen. In de praktijk bleef zelfs een van de oude burgemeesters aan, terwijl er nog een vierde persoon uit de magistraatssamenstelling van vóór de reductie gekozen werd.

Het zal aan deze verstandige politiek te danken zijn geweest dat de situatie binnen een jaar geheel geconsolideerd was. Bij de wisseling van de magistraatswacht in oktober 1605 was er nog maar behoefte aan een van het genoemde viertal. Verder werd toen het oorspronkelijke aantal van vijf van Sluis geboortige of afkomstige stadsbestuurders teruggebracht tot drie.

Hebben alloctonen vrij snel het stadsroer van Sluis in handen gekregen, een lager niveau, namelijk dat van de gildenbesturen, vertoont een heel ander beeld. Daarop hebben de autoctonen de touwtjes stevig in handen gehouden. Slechts eenvijfde van de plaatsen werd bezet door nieuwkomers, die van elders en zelfs nog voor meer dan eenderde vroeger van Sluis afkomstig waren. Dit verschil hangt samen met de wijze van verkiezing. De magistraat werd van buiten, namelijk door de Staten-Generaal, aangesteld. De gildenbesturen kwamen vanuit de Sluise beroepsbevolking zelf tot stand. Het is in het verband van de relatie magistraat-gilden niet onbelangrijk erop te wijzen dat de nauwe band die later tussen beide bestaat, namelijk dat de dekens gerecruteerd worden uit de magistraat, in de onderhavige periode niet van toepassing is.

Oostende viel precies een maand na de herovering van Sluis. De Staten-Generaal zagen in de naar de Noordelijke Nederlanden uitwijkende Oostendense politici en ambtenaren gekwalificeerde personen om identieke ambten en posten in het Zwinstadje in te nemen. Deze plaats moest immers wel voorzien worden van gereformeerde bestuurders en ambtenaren. De ex-Oostendenaars kregen eenderde van de magistraatsplaatsen toebedeeld, waardoor zij aanzienlijke invloed op de plaatselijke politiek konden uitoefenen. Bovendien namen zij sleutelposities in het maatschappelijk bestel in: de baljuw, de commies en de arts waren uit Oostende afkomstig.

In de gereformeerde gemeente van Sluis waren de ex-Oostendenaars veel minder nadrukkelijk vertegenwoordigd: de predikant (slechts kortstondig), één diaken en de koster. Zoals de gevluchte sociale bovenlaag van de Vlaamse kustplaats door de Staten-Generaal naar Sluis overgeheveld is, zo is misschien ook de sociale onderlaag van Oostende, in de vorm van armen en bewoners van het gasthuis, in het West-Zeeuws-Vlaamse havenstadje gedropt.

Bij de verplaatsing van (een gedeelte van) de burgerbevolking van Oostende naar Sluis sneed het mes naar twee kanten. Niet alleen vonden de Staten-Generaal een mooie oplossing voor het probleem wat ze met de vrijkomende Oostendense burgerbevolking aan moesten, maar Sluis vormde voor de niet-murwgebeukte Oostendenaars de beste vervanging voor hun oude woonplaats. Sluis was immers in alle opzichten een Vlaamse stad. De nieuwkomers behoefden niet over te schakelen op nieuwe bestuurlijke systemen en maatschappelijke instellingen en gebruiken. Bovendien lag Sluis nog net in hun oude vaderland. Dat was voor hen erg belangrijk. Onder hen leefde de hoop dat heel Vlaanderen nog eens van de Spanjaarden bevrijd zou worden en dat zij dan terug zouden keren naar de plaats waar zij oorspronkelijk vandaan kwamen.^{xliiii} Wat lag er dan meer voor de hand dan zo dicht mogelijk bij of zelfs in Vlaanderen te blijven wonen, om met de eerste de beste gelegenheid de gewenste terugkeer te aanvaarden?^{xliiv}

In subparagraaf 8.1. is in eerste instantie geconstateerd dat het aantal Oostendenaars gering was in vergelijking met de rol die zij door toedoen van de Staten-Generaal in het openbare leven van Sluis konden vervullen. Het is hier de plaats om die constatering te nuanceren. Worden namelijk met het oog op de ex-Oostendenaars dezelfde schattingsmechanismen toegepast als in subparagraaf 8.5., dan komt het totaal op 88 personen. Indien ook een deel van de onderlaag van Oostendese bevolking naar Sluis is getransporteerd, mag het totaal op zeker zo'n 150-175 personen geschat worden. Het is de veiligste weg om uit te gaan van zo'n 100-125 personen. Dat zou dan inhouden dat een op de zestien tot twintig inwoners van Sluis in de onderhavige periode van de Vlaamse havenstad afkomstig is geweest.

Uit het voorgaande onderzoek is gebleken dat ongeveer tweederde van de Nederlandse immigranten oorspronkelijk uit Vlaanderen kwam. Bij de overige eenderde staat Zeeland aan top met veertien personen, kwamen er acht uit de overige Nederlandse gewesten, terwijl er zes uit Engeland de Noordzee overgestoken waren. Relatief is het aandeel dat de Nederlandse vluchtelingengemeenten in Engeland in de immigratie in Sluis leverden, dus hoog. Het spreken over vluchtelingengemeenten is gewettigd, omdat het desbetreffende zestal zonder uitzondering belijdend lidmaat was.

De beschikbare feiten wijzen uit dat de nieuwe machthebbers met hun wijze en voorzichtige politiek om het oude stadsbestuur in te schakelen bij de overgang op korte termijn al succes boekten. De bestuurlijke en maatschappelijke situatie was heel snel gestabiliseerd en geconsolideerd. Dit hoeft echter niet in te houden dat de maatschappelijke integratie van de allochtonen zonder problemen is verlopen. In hoeveel gevallen zullen nieuwkomers concurrerend ten opzichte van Sluisenaars hebben gewerkt? Helaas staan geen bronnen daarvoor ter beschikking. Maar het is goed voorstelbaar dat er – om maar één voorbeeld te noemen - op het gebied van de medische zorg fricties zijn geweest. Sluis kende van ouds drie chirurgijns: Gideon van der Balcke, Jan Frarijn en Pieter Reiniers. De Staten-Generaal dropten Hendrik Vos van Kellendonck als echte arts – hij was notabene in de medicijnen gepromoveerd – naast hen in Sluis. Gezien de opleiding van Vos van Kellendonck zullen de drie Sluise chirurgijns in hem niet alleen een concurrent gezien hebben, maar zullen zij zich ook de mindere van hem gevoeld hebben. Een ideale voedingsbodem voor naijver en conflicten!

Omdat de plattelandsbevolking grotendeels (de dreiging van) het oorlogsgeweld ontvlucht was en veel land geïnuundeerd was, verliep de wederopbouw van het normale leven op het platteland traag. Vervulde Sluis normaal al de centrumfunctie voor de streek, nu was dat in dubbele mate het geval. Bij gebrek aan eigen maatschappelijke en kerkelijke organisatie was de hele plattelandsomgeving in de onderhavige periode georiënteerd op Sluis. Dat is de reden dat de Staten-Generaal op 26 april 1605 aan hun besluit om Sluis twee predikantsplaatsen te gunnen, de voorwaarde verbonden dat die predikanten ook Oostburg en Cadzand moesten bedienen.^{xlv} In dit licht is de aanwezigheid van inwoners van Cadzand en Oostburg aan de Sluise Avondmaalstafel volstrekt begrijpelijk. Het is verder bekend dat de lidmaten te Cadzand apart voor de derde Avondmaalsbediening te Sluis uitgenodigd werden en dat de Sluise kerkenraad op 29 januari 1606 het besluit nam om bij de magistraat van het Vrije van Sluis te vernemen of zij van de Staten-Generaal geld had weten los te krijgen voor een predikantsplaats voor Cadzand en Oostburg.^{xlvi}

Het kerkelijk reformatieproces te Sluis bleef in de jaren 1604-1605 en ook lange tijd daarna een door de Staten-Generaal opgelegde zaak. De gereformeerde gemeente bestond dan ook vrijwel geheel uit immigranten, met dien verstande dat negen personen uit hen oorspronkelijk uit Sluis afkomstig waren. De lidmaten behoorden grotendeels tot de sociale top- en middenlaag. Een van de gevolgen hiervan was dat de instanties bij gebrek aan beter bij voorbeeld in de verzorgende sector nog graag gebruik wilden maken van nonnen!

Tekenend voor de geringe ingang van het Calvinisme onder de Sluise populatie uit de Spaanse tijd is het gegeven dat slechts vier personen daaruit belijdenis des geloofs deden. Ook zijn er geen redenen om over het aantal liefhebbers grote gedachten te hebben.

Al het voorgaande leidt tot geen andere gevolgtrekking dan dat de oorspronkelijke burgerbevolking van Sluis ten diepste indifferent van aard was. Slechts een klein gedeelte was na de reductie naar het zuiden getrokken. Blijkbaar viel het wegvallen van de rooms-katholieke eredienst ter plaatse voor het overgrote deel van de burgers te verteren. Zo indifferent als de meesten waren ten aanzien van de rooms-katholieke godsdienst, zo onverschillig stonden zij ook tegenover de gereformeerde religie. Als zij hun kinderen maar konden laten dopen en eventueel konden laten trouwen in de nieuwe religieuze constellatie, was het hun wel goed en genoeg.

Welke omvang aan burgers heeft de Sluise gereformeerde gemeente aan het eind van de onderzochte periode gehad? Het precieze antwoord op deze vraag valt niet te geven. Wie alle subtotaal uit subparagraaf 6.1. optelt, komt tot een eindtotaal van 187 belijdende leden. Van dit aantal moeten echter allen afgetrokken worden die in het onderhavige tijdvak al weer - met attestatie - vertrokken. De voorbeelden van Maria Cloet, Paulus Ruysgoet en Van Belle, die in de onderhavige periode twee keer met attestatie binnenkwamen, laten zien dat dit geen hypothetische gevallen zijn. Helaas valt over het aantal van hen niets te zeggen. Bovendien moeten alle sterfgevallen nog eens op die 187 in mindering gebracht worden. Die zullen kwantitatief de attestaties verre overtroffen hebben. Het is namelijk bekend dat in 1605 de pest aanzienlijk huisgehouden heeft in Sluis. Was burgemeester en ouderling Drabbe ook een pestslachtoffer? Hoe het ook zij, in de onderhavige periode zal het totale bestand van belijdende leden nooit de 150 overschreden hebben. Het is goed mogelijk dat het daar nog onder gebleven is.

De gegevens uit de reconstructielijst stellen in staat ook iets te zeggen over het Calviniseringsproces te Sluis na 1605. In de loop der tijd hebben vijftig van de in totaal 468 volwassenen uit die lijst die op 31 december 1605 nog geen belijdenis van het gereformeerde geloof hadden afgelegd, dit alsnog gedaan. De laatsten van hen deden dit in 1625. Het jaargemiddelde van 2,5 geeft aan dat de Calvinisering zich onder de volwassenen uiterst geleidelijk, maar wel onmiskenbaar voltrok. Het volgende staatje geeft een overzicht per jaar:

1606: 2	1611: 2	1616: 5	1621: 2
1607: 2	1612: 1	1617: 4	1622: 0
1608: 11	1613: 2	1618: 1	1623: 0
1609: 4	1614: 1	1619: 3	1624: 1
1610: 2	1615: 1	1620: 3	1625: 3

Van de in totaal 193 minderjarigen op de reconstructielijst hebben er 56 in een latere fase van hun leven belijdenis des geloofs te Sluis gedaan. In aanmerking genomen het hoge sterftecijfer onder kinderen en jeugdigen en het feit dat er relatief meer minderjarigen dan volwassenen Sluis verlaten zullen hebben, is dat aantal, hoewel het op zichzelf slechts ruim een kwart van het totaal is, aanzienlijk te noemen. Dit komt te meer uit als het genoemde aandeel vergeleken wordt met dat bij de volwassenen: ruim een kwart tegenover iets minder dan een negende. Kennelijk heeft het Calviniseringsproces te Sluis het meer van de jongeren dan van de ouderen moeten hebben. Dit wijst op twee dingen. Als eerste zij genoemd wat altijd in dit verband te berde wordt gebracht: het onderwijs in gereformeerde zin. Ongetwijfeld zal dit een rol gespeeld hebben, maar naar de stellige overtuiging van auteur dezes is een andere factor van meer belang geweest: jongeren zijn toekomstgericht en zijn daarom veel meer geneigd te veranderen dan ouderen die zich al vastgezet hebben in bepaald denkpatronen en leefwijzen. De assimilatiebereidheid en – mogelijkheid is bij jongeren altijd veel sterker aanwezig dan bij hun ouders. Voeg hieraan toe dat toetreding tot de Gereformeerde Kerk de deuren van alle maatschappelijk interessante kamers opende en het verschil tussen de jongere en de oudere generatie is voor een groot deel verklaard. Het volgende staatje laat zien in welke jaren de minderjarigen hun geloof beleden:

1608: 2	1616: 3	1622: 3	1628: 3	1638: 2
1609: 1	1617: 1	1623: 2	1629: 1	1641: 1
1610: 1	1618: 2	1624: 2	1631: 1	1643: 1
1612: 1	1619: 3	1625: 1	1632: 1	1654: 1
1614: 6	1620: 4	1626: 1	1633: 1	
1615: 6	1621: 3	1627: 1	1636: 1	

Is het hogere percentage toetredingen tot de publieke Kerk onder jongeren niet eenvoudig een aangelegenheid van natuurlijke aanwas binnen de gereformeerde gemeente te Sluis zelf geweest? Voor de beantwoording van deze vraag is het nodig de godsdienstige gezindheid van de ouders van de 56 desbetreffende jongeren te onderzoeken. Van drie van hen is dat niet te achterhalen. Twaalf jongeren hadden ouders die beiden belijdend lid waren. Van elf minderjarigen behoorde een van beide ouders tot de Gereformeerde Kerk, in één geval de moeder en in tien gevallen de vader. De resterende dertig jongeren legden belijdenis des geloofs af terwijl niet een van hun ouders dat vóór hen gedaan had. Deze getallen en in het bijzonder het laatste tonen aan dat het kerkelijk reformatieproces onder de jongeren relatief sterk aansloeg. Het jaaroverzicht van het genoemde dertigtal ziet er als volgt uit:

1610: 1	1618: 2	1624: 1	1631: 1
1612: 1	1619: 1	1625: 1	1636: 1
1614: 2	1620: 2	1626: 1	1638: 2
1615: 2	1621: 1	1627: 1	1641: 1
1616: 1	1622: 1	1628: 1	1643: 1
1617: 1	1623: 2	1629: 1	1654: 1

Naar hiervoor gebleken is, hebben elf minderjarigen van wie één ouder belijdend lidmaat was, na 1605 belijdenis gedaan. Het is zeer opmerkelijk dat die ene ouder één keer de moeder was en tien keer de vader. Hier komt een zeer sterke afwijking van het algemene beeld openbaar. Overal waren immers de vrouwen onder de belijdende leden in de meerderheid. Ook in subparagraaf 6.2. bleek dat in het jaar 1605 veel meer mannen dan vrouwen belijdenis des geloofs in de gereformeerde gemeente te Sluis aflegden. Blijkbaar werden de relatief weinige mannen die in het Zwinstadje die stap zetten, sterker door opportunistische redenen gedreven dan elders. Of moet het hoge aandeel mannen geïnterpreteerd worden in het kader van een concurrentieslag met de allochtonen?

Een van de dertig jongeren die later zelf belijdend lid werd, terwijl zijn ouders dat nooit geweest waren, was Gelein Hauweel, zoon van Pieter Hauweel en Vincentina de Maeckere. De geschiedenis van dit gezin geeft een instructief voorbeeld van hoe het gereformeerd reformatieproces te Sluis kon verlopen. Niet alleen zijn beide ouders nooit toegetreten tot de Gereformeerde Kerk, vader Pieter heeft zich altijd bewust op een grote afstand daarvan gehouden. Van hem is bekend dat hij in 1585 weigerde zijn kind te laten dopen.^{xlvii} Helaas is het niet te achterhalen of aan deze weigering rooms-katholieke of doopsgezinde sympathieën ten grondslag lagen. Voor zover bekend had het echtpaar Pieter en Vincentina twee kinderen: Andries en Gelein. Omdat allerlei gegevens over Andries ontbreken, is het waarschijnlijk dat hij Sluis verlaten heeft. Zo is ook onbekend of hij ooit belijdenis heeft gedaan. Zijn broer Gelein is zijn vaderstad trouw gebleven. Hij deed in 1620 belijdenis en heeft de rest van zijn leven met de regelmaat van de klok de plaatselijke gereformeerde gemeente als diaken en vooral als ouderling gediend. In 1626 werd hij schepen en hij heeft tot aan zijn overlijden op de magistraatskussens gezeten, met ingang van 1633 ook als burgemeester. Binnen vier decennia leverde de eerst vijandige familie Hauweel een ouderling!

Tenslotte wordt hier de aandacht nog gevestigd op een interessante kwestie. De kwantificering van de belijdende leden wordt in het wetenschappelijk onderzoek niet ten onrechte gezien en gehanteerd als het belangrijkste middel om de mate van calvinisering van de Nederlanden te bepalen. Een van de belangrijkste kenners van dit onderzoeksveld heeft geponeerd dat de kerkelijke gemeente gelijk is aan het totaal van de Avondmaalgangers, als men dat rekenkundig wil uitdrukken.^{xlviii} Tot dusver zijn daarvoor altijd de chronologische lidmatenlijsten als bron gebruikt.^{xlix} Voor zover schrijver dezes bekend is er nog nooit een

onderzoek naar de volledigheid van die lijsten in gang gezet of zelfs maar overwogen. De onderzoekers die zich het uitvoerigst met de lidmatenregistratie hebben beziggehouden, signaleren wel onvolledigheid bij andersoortige registratie, maar zwijgen hierover als het gaat om de strict chronologische en seriële ledenadministratie.¹ Kennelijk is men er in de wetenschappelijke wereld tot dusver van overtuigd dat die registratie betrouwbaar en deugdelijk is.

Naar in subparagraaf 8.2. gebleken is, gaat dat voor Sluis niet op. Uit de gereconstrueerde lijst ontbreken niet alleen twee ambtsdragers, maar ook vier lidmaten. Drie van de vier zijn ontdekt dankzij onderzoek in de ledenadministratie van één gemeente, namelijk Vlissingen. Hoeveel van dit soort gevallen kunnen er nog elders getraceerd worden? En hoeveel gevallen zijn niet meer te achterhalen, omdat de bronnen niet bewaard zijn gebleven? Met andere woorden: het ziet ernaar uit dat het aantal van zes nog maar een deel is van het totaal van de ontbrekende belijdende lidmaten. Het op het eerste gezicht tamelijk onbenullige aantal van zes staat naar alle waarschijnlijkheid voor een groter getal. Dit houdt in dat het werkelijke aantal belijdende leden van de gereformeerde gemeente te Sluis substantieel hoger is geweest dan nu uit de bronnen valt op te maken.

Zou Sluis op het punt van de (onvolledige) lidmatenregistratie een uitzondering zijn? Ervaringen met lidmatenlijsten van andere gereformeerde stads- en dorpsgemeenten hebben schrijver dezes geleerd dat het elders niet anders en beter is gesteld met de volledigheid van op het eerste gezicht complete chronologische Avondmaalslijsten.ⁱⁱ Dit impliceert dan dat de calviniseringsgraad van ons land hoger is geweest dan nu lokaal, regionaal of provinciaal op basis van de lidmatenlijsten is vastgesteld. Tot welk een verrassende uitkomst voor het wetenschappelijk onderzoek in het algemeen naar de zeventiende eeuw een lokaal onderzoek als het onderhavige al niet kan leiden!

ⁱ Schrijver dezes draagt dit artikel uit dankbaarheid op aan *de* kenner van de Sluise geschiedenis: C. du Fossé. Toen hij met het oog op de vele in de Tweede Wereldoorlog verloren gegane Sluise bronnen twijfelde of het wel zinvol was zich te wijden aan een onderzoek naar een bepaald aspect van de zeventiende-eeuwse geschiedenis van Sluis, heeft Du Fossé hem over de streep getrokken met de verzekering dat de overgebleven bronnen meer bevatten dan men op het eerste gezicht denken zou. Het gelijk hiervan kan de lezer in deze bijdrage aantreffen, ook al gaat het bedoelde onderzoek over een ander onderwerp en zal dat op langere termijn D.V. in de toekomst gepubliceerd worden.

ⁱⁱ G.A.C. van Vooren, Aardenburg in het begin der 17^e eeuw, in: Jaarboek 1969-1970 van de Heemkundige Kring West-Zeeuwsch-Vlaanderen, pp.88-95; G.A.C. van Vooren, Volksverhuizing in Aardenburg in 1604, in: Vlaamse stam. Tijdschrift voor familiegeschiedenis, IX (1973), pp.296-306.

ⁱⁱⁱ J. de Hullu, De verovering van het Land van Cadzand onder het beleid van prins Maurits van Oranje in 1604, Breskens 1904, pp.???

^{iv} G.A.C. van Vooren, Aardenburg in het begin der 17^e eeuw, p.85.

^v A.R. Bauwens, De toepassing van kerkelijke tucht tijdens het calviniseringsproces te Aardenburg en Sluis (1578-1623), ongepubliceerde doctorale scriptie, ???, pp.143-144.

^{vi} Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609 (R.S.-G.), XIII (1604-1606), H.H.P. Rijperman, 's-Gravenhage 1957, p.212.

^{vii} R.S.-G., XIV (1607-1609), H.H.P. Rijperman, p.881.

^{viii} Z.A., A.R.W.N.Z.-V., inventarisnr. 1743, d.d. 18 juli 1612.

^{ix} R.S.-G., XIII, p.139, vgl. p.479.

^x Z.A., H.G.S., inventarisnr. 42, d.d. 8 februari 1605.

^{xi} Z.A., H.G.S., inventarisnr. 2, d.d. 28 september 1605.

^{xii} A.R. Bauwens, De toepassing van de kerkelijke tucht, p.25.

-
- ^{xiii} A.Th. van Deursen, *Bavianen en Slijkgeuzen. Kerk en kerkvolk ten tijde van Maurits en Oldenbarnevelt*, Assen 1974, pp.128-130; W. Bergsma, *Calvinismus in Friesland um 1600 am Beispiel der Stadt Sneek*, in: *Archiv für Reformationsgeschichte*, LXXX (1989), pp.268-269; A.Ph.F. Wouters/P.H.A.M. Abels, *Nieuw en ongezien. Kerk en samenleving in de classis Delft en Delfland 1572-1621*, I, Delft 1994, pp.195-198; W. Bergsma, *Tussen Gideonsbende en publieke kerk. Een studie over het gereformeerd protestantisme in Friesland, 1580-1650*, Hilversum/Leeuwarden 1999, pp.184-186.
- ^{xiv} Z.A., H.G.S., inventarisnr. 2, d.d. 12 december 1605.
- ^{xv} Zie voor Diericx: A.R. Bauwens, *De toepassing van de kerkelijke tucht*, p.149.
- ^{xvi} Zie voor hem: J. Hoek, *Daniël Colonus (156601635), theoloog tussen reformatie en orthodoxie*, Huizen 1981; A.R. Bauwens, *De toepassing van de kerkelijke tucht*, pp.150-151. Beide onderzoekers is de Sluise connectie ontgaan.
- ^{xvii} Z.A., H.G.S., inventarisnr. 2, d.d. 22 februari 1605.
- ^{xviii} Zie voor hem: A.R. Bauwens, *De toepassing van de kerkelijke tucht*, pp.151-154.
- ^{xix} Z.A., H.G.S., inventarisnr. 2, d.d. 9 maart 1605 en 21 mei 1605; *Classicale Acta 1573-1620*, IV Provinciale synode Zeeland, *Classis Walcheren 1602-1620*, *Classis Zuid-Beveland 1579-1591* (C.A., IV), J. Bouterse, Den Haag 1995, p.53.
- ^{xx} Z.A., H.G.S., inventarisnr. 2, d.d. 4 en 9 april 1605.
- ^{xxi} Z.A., H.G.S., inventarisnr. 2, d.d. 4 april 1605, 1 juni 1605, 25 september 1605, 30 december 1605.
- ^{xxii} Zie voor Van Migrode: A.R. Bauwens, *De toepassing van de kerkelijke tucht*, pp.158-160.
- ^{xxiii} Zie voor hem: J. Meyhoffer, *Le pasteur Josse van Laren de Comines et ses descendants*, Brussel 1910; A.R. Bauwens, *De toepassing van de kerkelijke tucht*, pp.160-164.
- ^{xxiv} C.A., IV, p.64; Z.A., H.G.S., inventarisnr. 2, d.d. 29 oktober 1605, 30 december 1605.
- ^{xxv} J.H. van Dale, *De pest te Sluis, in de eerste helft der zeventiende eeuw*, in: *Bijdragen tot de oudheidkunde en geschiedenis, inzonderheid van Zeeuwsch-Vlaanderen*, III, Middelburg 1858, pp.180-182; vgl. J.H. van Dale, *Publicatie, afgekondigd in pesttijd, te Sluis, ten jare 1605*, in: *Bijdragen tot de oudheidkunde en geschiedenis, inzonderheid van Zeeuwsch-Vlaanderen*, VI, Middelburg 1863, pp.381-386.
- ^{xxvi} Zie voor Du Rieu: A.R. Bauwens, *De toepassing van de kerkelijke tucht*, pp.154-158.
- ^{xxvii} Volgens de kerkenraadsacta van 16 januari 1605 betrof het ook Maria Stockhoven: Z.A., H.G.S., inventarisnr. 2, d.d. 16 januari 1605. Van haar is echter niet bekend dat zij tijdens het Staatse intermezzo belijdend lidmaat is geweest, terwijl zij op 14 januari 1605 als nieuw lidmaat werd opgegeven. Haar naam is daarom niet toegevoegd aan die van Frarijn en Bigge.
- ^{xxviii} A.Th. van Deursen, *Bavianen en Slijkgeuzen*, pp.134-135; A.Ph.F. Wouters/P.H.A.M. Abels, *Nieuw en ongezien*, I, pp.261-264; W. Bergsma, *Tussen Gideonsbende en publieke kerk*, p.117.
- ^{xxix} A.Th. van Deursen, *Bavianen en Slijkgeuzen*, pp.135-138; A.Ph.F. Wouters/P.H.A.M. Abels, *Nieuw en ongezien*, I, pp.198-202; W. Bergsma, *Tussen Gideonsbende en publieke kerk*, p.203.
- ^{xxx} K. van Berkel, *Isaac Beekman (1588-1637) en de mechanisering van het wereldbeeld*, Amsterdam 1983, pp.17-18; W.J. op 't Hof, *Vorbereitung en bestrijding. De oudste gereformeerde piëtistische voorbereidingspreken tot het Avondmaal en de eerste bestrijding van de Nadere Reformatie in druk*, Kampen 1991, p.134.
- ^{xxxi} J. Melles, *Het huys van leeninge. Geschiedenis van de oude lombarden en de stedelijke bank van lening te Rotterdam, 1325-1950*, 's-Gravenhage 1950; A.Ph.F. Wouters/P.H.A.M. Abels, *Nieuw en ongezien*, II, pp.87-88.
- ^{xxxii} Z.A., H.G.S., inventarisnr. 42, d.d. 15 februari 1605.
- ^{xxxiii} A.R. Bauwens, *De toepassing van de kerkelijke tucht*, p.143.
- ^{xxxiv} A.R. Bauwens, *De toepassing van de kerkelijke tucht*, pp.143-144; Z.A., A.R.W.N.Z.-V., inventarisnr. 1742, d.d. 19 mei 1608.
- ^{xxxv} A.R. Bauwens, *De toepassing van de kerkelijke tucht*, p.144; Z.A., A.R.W.N.Z.-V., inventarisnr. 1801, d.d. 3 januari 1609.
- ^{xxxvi} *Kerkeraad te Sluis. Acta van de kerkeraad van de Nederduits Gereformeerde Gemeente te Sluis 1578-1587*, A. Bauwens/D. van der Bauwhede, Torhout 1986, pp.153, 166-173, 182-183, 191, 193-196, 206-208, 214-216, 225, 227, 230, 233-234, 236, 238, 240-241, 244, 246-248, 251-254, 265.
- ^{xxxvii} Zie voor een voorbeeld uit de tweede helft van de zeventiende eeuw: W.J. op 't Hof, *De Sluise*

---

dienstmaagd Barbara Jobs in het licht van haar testamenten, in: Aaneengeregen tijdankers, Bijdragen tot de geschiedenis van West-Zeeuws-Vlaanderen, nr. 30 (2002), p.89.

^{xxxviii} Beschrijvinghe ende af-beeldinge van alle de Victorien, So te Water als te Lande/ die Godt Almachtich De Eedele Hooch-mogende Heeren Staten der Vereenichde Neder-landen verleent heeft/ Deur het wijs ende clouck beleyt des Hooch-ghebooren Fursts Mavricts van Nassav, uyt gegeven tot een eewige memorie, Leiden 1610, pp.202-203.

^{xxxix} G.A.C. van Vooren, Aardenburg in het begin der 17^e eeuw, p.80; G.A.C. van Vooren, Aardenburg in de woelige jaren 1578-1583, in: Brugge in de Geuzentijd. Bijdragen tot de Geschiedenis van de Hervorming te Brugge en in het Brugse Vrije tijdens de 16de eeuw, Brugge 1982, pp.199-218; A.R. Bauwens, De toepassing van de kerkelijke tucht, pp.10-15, .

^{xl} G.A.C. van Vooren, Aardenburg in de woelige jaren 1578-1583, p.203; A.R. Bauwens, De toepassing van de kerkelijke tucht, p.12.

^{xli} G.A.C. van Vooren, Aardenburg in de woelige jaren 1578-1583, pp.202, 208; A.R. Bauwens, De toepassing van de kerkelijke tucht, pp.13, 80-82. Twee personen op de gereconstrueerde lijst zijn geboortig van Aardenburg: werkmeeester Maarten Maartens en bakker Nicolaas Minne.

^{xlii} Z.A., A.R.W.N.Z.-V., inventarisnr. 1741, d.d. 6 november 1604.

^{xliii} Die hoop op terugkeer vormt de verklaring voor het feit dat Vlamingen die in de noordelijke provincies van de Nederlanden een predikantsplaats bezetten, dit deden onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat zij onverwijld naar Vlaanderen terug mochten keren zodra zich de gelegenheid daarvoor zou voordoen: F.A. van Lieburg, Profeten en hun vaderland. De geografische herkomst van de gereformeerde predikanten in Nederland van 1572 tot 1816, Zoetermeer 1996, p.120.

^{xliv} Zo wordt bijvoorbeeld de opvallende overgang die de Vlaming en predikant Paschasius Baers in 1603 van Leeuwarden naar Bergen op Zoom maakte, begrijpelijk: W.J. op 't Hof, Voorbereiding en bestrijding, p.15. Deze interpretatie vormt een goede aanvulling op de daar gesuggereerde verklaring.

^{xlvi} R.S.-G., XIII, p.487.

^{xlvi} Z.A., H.G.S., inventarisnr. 2, d.d. 2 juli 1605 en 29 januari 1606.

^{xlvi} Kerkeraad te Sluis, pp.182, 187, 188.

^{xlvi} A.Th. van Deursen, Het kopergeld van de Gouden Eeuw, IV, Assen 1980, p.47.

^{xlvi} A.Th. van Deursen, Bavianen en Slijkgeuzen, pp.131-133; A.Ph.F. Wouters/P.H.A.M. Abels, Nieuw en ongezien, I, pp.228-241; W. Bergsma, Tussen Gideonsbende en publieke kerk, pp.103-119.

^{li} A.Ph.F. Wouters/P.H.A.M. Abels, Nieuw en ongezien, I, pp.220-221.

^{li} Dit spoort volledig met een artikel van twee jaar geleden over de incompleetheid van de teboekstelling van de tuchtgevallen in de gereformeerde gemeenten: J. Pollmann, Off the Record: Problems in the Quantification of Calvinist Church Discipline, in: Sixteenth Century Journal, XXXIII (2002), pp.423-438.

BIJLAGEN

De bijlagen bevatten achtereenvolgens de personele samenstelling van de magistraat, van de gildenbesturen en van de kerkenraad van de gereformeerde gemeente, de lidmaten daarvan, de bekende Doopouders en tenslotte de gereconstrueerde burgerbevolkingslijst. De bijlagen hebben betrekking op Sluis na de reductie in de jaren 1604 en 1505.

Om praktische redenen zijn de namen voor zover mogelijk gestandariseerd. Dat maakt vergelijking tussen de lijsten voor de lezer van dit artikel een stuk eenvoudiger. Dit is ook de reden dat in enkele gevallen een patroniem vervangen is door een achternaam en dat - indien bekend - in de lidmatenlijsten ontbrekende voor- en achternamen van vrouwen zijn toegevoegd en voornamen van vrouwen aangevuld zijn met de achternaam. Indien een (achter)naam onbekend is, zijn drie vraagtekens geplaatst. Bij de magistraatslijst is soms informatie achter een naam tussen haakjes toegevoegd.

Bij de standarisering van de voornamen is gekozen voor de meest officiële vorm. Zo staan bijvoorbeeld Anna voor Tanneken, Apollonia voor Ploonken, Barbara voor Barbel, Cathalina voor Lijntgen, Christoffel voor Stoffel, Cornelia voor Neeltgen, Elisabeth voor Betgen, Maria voor Mayken, Nicolaes voor Clays en Vincentina voor Centijnken. Verder zijn Franse voornamen in het geval van Nederlandse personen vernederlandst. Zo is Jaques Jacob en Guillaem Willem. Patroniemen bestaan uit de voornaam aangevuld met een s, tenzij de laatste letter van de voornaam een s is. In de gereconstrueerde bevolkingslijst is bij personen die in de biografische informatie voorkomen en die niet zelf een nummer in de lijst vormen, toegevoegd van wie de desbetreffende een zoon of dochter is - uiteraard indien bekend -.

1. MAGISTRAAT

1604

bc: Jacob Drabbe
bs: Blasius van de Wee
s1: Gillis Hora
Bertelmeüs Diericx
Jan Elias
Nicasius Kien (wegens een ander ambt in 1605.2 vervangen)
Cornelis Pijl
Anthonis Weyts
Bruno de Wolf (overleden vóór 1605.1.25)
Fransoys Cloet (in de plaats van De Wolf vanaf 1605.2)
Jasper Dierlinck (in de plaats van Kien vanaf 1605.2)

1605.10.11

bc: Gillis Hora
bs: Anthonis Weyts
s1: Bertelmeus Diericx
s2: Cornelis Pijl
s3: Fransoys Cloet
s4: Jaspas Dierlinck
s5: Cornelis Pijn
s6: Christoffel Panten
s7: Jan Bertels

Aantekeningen

De data hebben betrekking op de installatie van de nieuwe samenstelling van het stadsbestuur. De gegevens van de samenstelling in 1604 en in februari 1605 zijn in het algemeen ontleend aan Z.A., A.R.W.N.Z.-V., inventarisnr. 1741, en in het bijzonder aan Z.A., H.G.S., inventarisnr. 42 en A.R.A., S.G., dl. 2, inventarisnr. 4910, d.d. 25 januari 1605. De wetsvernieuwing van oktober 1605 vindt men in G.A.S.-A., Oud archief Sluis, inventarisnr. 8.

Verklaring van de afkortingen:

bc = burgemeester van de courpse

bs = burgemeester van de schepenen

s = schepen (het getal achter de s geeft de plaats aan die de desbetreffende persoon in de rangorde van de schepenen bezette).

2. GILDENBESTUREN

1605.03.07

1

d: Louys Clautier
v1: Pieter van Rentergem
v2: Sebastiaen Joris
v3: Adriaen de Weert
v4: Rijckaert Outermans

2

Fransoys de Backere

3

d: Hubrecht Sneeuwaert
v1: Joos de Moor
v2: Geleyn Hauweel
v3: Michiel van Runnen
v4: Laureyns Bastiaens

4

d: Cornelis Arents
v1: Daniel van Schilde
v2: Rijckaert Herry
v3: Joos van Rentergem

5

d: Jan Elias
v1: Jacob Minne
v2: Samuel de Mey
v3: Nicolaes de Coninck

6

d: Jacob Minne
v1: Willem Eeuwouts
v2: Andries Wilsoets
v3: Adriaen Verhage

7

d: Christiaen Stevens

---

v1: Jan Elias
v2: Vincent Lievens
v3: Damiaen Sneeuwaert

8

d: Anthonis Matthijs
v1: Geleyn Hauweel
v2: Joos Diericx
v3: Pauwels Durinck

9

d: Sebastiaen Joris
v1: Erasmus Reyniers
v2: Matthijs Grandsier

10

d: Heyndrick de Munck
v1: Lieven van Wassenhoven
v2: Jan Bertel
v3: Jacob de Hertoghe

11

d: Jan Lauwers
v1: Jacob Raveschot
v2: Daniel Arents
v3: Bertelmeus de Clercq

12

d: Daniel Arents
v1: Jacob Raveschot
v2: Joos Coster
v3: Nicolaes Verschueren

13

d: Willem Louys
v1: Joos van Rentergem
v2: Tobias Diericx
v3: Joachim Willems

14

d: Geleyn Meeux
v1: Gillis Thijs
v2: Cornelis Arents
v3: Pieter Necke

15

d: Joos Heyns (d)
v1: Laureyns Deckers
v2: Pieter Necke
v3: Marcus Felant

16

d: Vincent Fellebier

17
d: Mr. Jan Frarijn
v1: Mr. Gedion van de Balcke
v2: Mr. Jan Blanckaert

18
d: Adriaen de Weert
v1: Geleyn van Heurne

19
d: Jan Pin
v1: Anthonis de Munck
v2: Willem de Reus
v3: Louys van den Briele

20
d: Jan Gerarts
v1: Jan van Pamele
v2: Adriaen Hulst
v3: Philips de Mol
v4: Robert Neuville

1605.11.04

1
d: Nicolaes Jans
v1: Louys Clautier
v2: Pieter van Rentergem
v3: Sebastiaen Joris
v4: Gillis Costerius
Fardinand Faukeel en Jan van Zevere komen in de plaats van Louys Clautier en Gillis Costerius

3
d: Joris de Moor
v1: Jacob Drabbe
v2: Danil Grimmelbie
v3: Danil de Clercq
v4: Vincent Lievens

4
d: Hubrecht Sneeuwaert
v1: Rijckaert Herry
v2: Jacob Minne
v3: Geleyn van Heurne
v4: Christiaen Stevens

15
d: Jan Blocq
v1: Joos Heyne (in zijn plaats Christoffel Arents)
v2: Michiel Mortier
v3: Pieter Necke

20

---

d: Vincent Weynen
v1: Jacob van Maldegem
v2: Adriaen Hulst
v3: Thomas Vercruysse
v4: Fransoys Caluwaert

1605.11.07

19

d: Jan Pin
v1: Willem de Reus
v2: Louys van den Briele
v3: Anthonis de Munck

Aantekeningen

De data hebben betrekking op de installatie van de nieuwe samenstelling van de gildenbesturen. De gegevens van de samenstellingen zijn ontleend aan Z.A., A.R.W.N.Z.-V., inventarisnr. 1741.

Verklaring van de afkortingen en de cijfers der gilden:

d = deken

(d) = gestorven

v = vinder (het getal achter de v geeft de plaats aan die de desbetreffende persoon in de rangorde van de vindere bezette)

1 = broodwegers

2 = weegschaaldrager

3 = schilddragers van vlees

4 = schilddragers van vis

5 = handelaars in levensmiddelen

6 = schoenmakers

7 = bakkers

8 = schippers

9 = smeden

10 = timmerlieden

11 = metselaars

12 = tegeldekkers

13 = kuipers

14 = schuitlieden

15 = scheeplieden

16 = scheepstimmerlieden

17 = chirurgijns

18 = kaarsenmakers

19 = bierdragers

20 = arbeiders.

3. KERKENRAAD

1604

p: Louys Diericx
o1: Jacob Drabbe
o2: Anthonis Weyts
o3: Jan Bertels
d1: Jan de Prince
d2: Samuel de Mey

---

d3: Jacob de Hertoghe

1605.05.22

p: Job du Rieu

1605.05.29

o: Joos Coucke

d: Fransoys Cloet

1605.12.25

o: Ferdinand Faukeel

Pieter Daniels

Nicolaes Cornelis

d: Cornelis Pijn

Jan Lips

Aantekeningen

De data hebben betrekking op de bevestiging in het ambt. De predikanten die tijdelijk door andere gemeenten aan Sluis uitgeleend werden, zijn in het overzicht niet opgenomen. De gegevens zijn ontleend aan Z.A., H.G.S., inventarisnr. 2.

Verklaring van de afkortingen:

p = predikant

o = ouderling (het getal achter de o geeft de plaats aan die de desbetreffende persoon in de rangorde van de ouderlingen bezette)

d = diaken (het getal achter de d geeft de plaats aan die de desbetreffende persoon in de rangorde van de diakenen bezette).

4. LIDMATEN

1605.01.14

- [1-2] Joos Coucke & Colijnken Hois (a)
- [3] Jepke Davidts (a)
- [4] Helsen Hartman (a)
- [5-6] Gillis Costerius & Maria van Riemen (a, a)
- [7-8] Floris de Roosemont & Sara braeckman (a, a)
- [9-10] Caspar Pijck & Olijt ??? (a)
- [11-12] Mahieu Deijart & Levina (a)
- [13] Susanna ???, w.v. Roelant du Bois (a)
- [14] Abraham Dierkens (a)
- [15] Gillis Adriaens (a)
- [16] Sebastiaen Joris (a)
- [17] Michiel Pietersz. Benine (a)
- [18] Edith Clams (a)
- [19] Tecke Heyndricx (a)
- [20] Hans Vernist, alias Soetelande (a)
- [21] Cornelis Outermans (a)
- [22] Helena van Eyck, v.v. Fransoys Gellebaert (a)
- [23-24] Cornelis Machtelinck & Geerke Jans (a)
- [25-26] Samuel la Motte & Jacomina Vleeschouwer (a)
- [27] Meester Jan Frarijn, wonende in Sluis (s)
- [28] Bertelmeus de Clercq (a)
- [29] Michiel Bigge, wonende in Sluis (s)

-
- [30] Adriaen Pieters, van Bont (b)
[31-32] Bertelmeus de Backere, van Mechelen, & Cathalina de Pape (a)
[33-34] Jan de Munck & Abelken Jans (b)
[35-36] Rijckaert Outermans (b) & Maria Cleyne (a)
[37] Jan Coenraets, j.m. (a)
[38-40] Christoffel Panten & Cathalina de Witte + d. Jacomina Panten (a)
[41] Maria Stockhoven (b)
[42] Anna Plueger, v.v. Hans Plueger (b)
[43] Elisabeth Claes, van Amsterdam (b)
[44-45] Heyndrick Gerarts & Margaretha Jans (a)
[46] Maria Verbrugge, v.v. Melchior Verbrugge (b)
[47] Martina van Hessche (a)
[48] Burgemeester Gillis Hora (a)
[49-50] Joos Diericx & Maria Mus (a)
[51] Jacomina la Motte (a)
[52] Jan Lips, j.m., wonende in Sluis (b)
[53] Willem Eeuwouts, koster (a)
[54-55] Joris Mel, Schot, & Maria Gerarts (a)
[56] Willem Dekelare, van Nijmegen (a)
[57] Christiaen Valcke, van Oostende (a)
[58-59] Heyndrick Hermansz. Eeckelbooren & Cathalina Gabriels (a)
[60] Johanna Pieters, v.v. Pieter Gerarts (a)
[61] Victor de Fousiere, van Gulke (a)
[62] Christina Hantschoewercker (a)
[63] Anna Tessalon, v.v. Gillis Hora (a, d)
[64] Jacomina Hooreweyer, v.v. Reynier Hooreweyer (a)
[65-66] Louys Diericx & Anna van den Corenhuyse (a)
[67-68] Jan Bertels & Johanna van den Hove (a)
[69-70] Anthonis Weyts & Maria Cloet (a)
[71] Jacob Drabbe, burgemeester (a, d)
[72-73] Jan de Prince & Maria d'Hauwers (a)
[74-75] Samuel de Mey (d) & Maria van den Kerckhoven (a)
[76-77] Jacob de Hertoghe & Johanna van der Meersche (a)
[78] Jan van Zevere, van Antwerpen (b, d)
[79] Louys van Wellen (a)
[80] Reynier Blondeau (a)
[81] Jan Bondewijllen (b)
[82-83] Baljuw Maertens & (d) (a)
[84] Serlippens, accijnsontvanger (a)
[85] Fransoys van Belle, ontvanger van de Vlaamse belastingen (a)
[86-87] Louys van den Briele & Johanna Matthijs (a)
[88] Cornelia de Sitter, alias Baes (a)
[89-90] Andries de Valckenaer & Fransina Bruwa (a)
[91-92] Goris Nemegeer & Proontje Scherrier (a)
[93-94] Jan Claesz. Burggrave & Anna Lems (a)
[95] Cornelia Jans, w.v. Willem de Roo (a)
[96] Willemina Guyon, w.v. Lenaert Schinckele
[97] Genne Bertram, w.v. Christoffel Bertram (a, a)
[98] Belia Adams, w.v. Adam Bron (a)
[99] Laurina Sanders, v.v. Joachim Cruck (a)
[100] Jacomina la Motte, v.v. Cornelis Claes (a)
[101-102] Bertelmeus Moreel & Jacomina Jongelinck (b)
[103] Reynier Hooreweyer (b)
[104] Francina Luyst, v.v. Pieter Jans (a)

-
- [105] Ellegen Anthonis, van Hoorn (a)
[106-107] Cornelis Jans & Catharina Cornelis (a)
[108] Nicolaes de Vos (a)
[109] Jacomina, v.v. Gesse Vermeere

1605.04.10

(b)

- [1] Pauwels van Brussel, slager, wonende naast het vleeshuis
[2] Fransoys Roussel, j.m., ontvanger van de Vlaamse belastingen, wonende in De Sterre in de Hoogstraat
[3] Bancha Claes, v.v. Jan Diericx (d)
[4] Cathalina Dierkens, w.v. Gillis de Commer, wonende in de Pasteistraat
[5] Fransoys Jacobs, metselaar, in de Hoogstraat

(a, zowel mondeling als schriftelijk)

- [6] Johannes de Neve, alias Van de Voorde, burgemeester van het Vrije van Sluis, komende van Bergen op Zoom
[7-8] Jan Werrebout & Johanna Gayaerts, komende van Tholen
[9] Maria Cloet, v.v. Anthonis Weyts, komende van Rotterdam
[10-11] Cornelis Pijl, komende van Vlissingen, & Maria Kien (a)
[12-13] Nicolaes Cornelis & Barbara Weyaert, komende van Veere (d)
[14] Maria Anckle, komende van de Waalse gemeente te Middelburg
[15] Maria Hubrechts, komende van Vlissingen
[16] Pauwels Ruysgoet, komende van Vlissingen
[17] Apollonia Danckaert, v.v. Fransoys Cloet
[18] Rijckaert Arents, wonende in "De Pinasse"
[19] Anna Houcks, komende van Middelburg, wonende in de Hoogstraat ten huize van Jan Lips, kistenmaker
[20-21] Pieter Simon, komende van Breda, & Clarette ???

1605.07.06

(b)

- [1-2] Doctor Heyndrick Vos van Kellendonck & Levina van Persijn
[3] Christiaen de Vleeschouwer
[4] Jacob Lauwers, van Ostende
[5] Jan Drabbe
[6] James Bancks, Engelsman
[7] Maria Lenaerts, j.d. (a)
[8] Joachim Anthonisz. Cruick

(a, zowel mondeling als schriftelijk)

- [9-10] Job du Rieu & Maria de Bouckele
[11] Josina de But, w.v. Hubrecht de Wreede
[12-13] Pieter Ruysgoet & Mayken ???
[14-15] Fransoys van Belle & Johanna Heurb1???
[16-17] Willem de Maulde & ???
[18] Cornelis Lauwersz. Pijn
[19] Adriana Aerts, j.d.
[20] Pauwels Ruysgoet
[21] Magdalena Heyndricx, w.v. Pieter Hubrechts
[22-23] Pieter Daniels & Margaretha Aernouts
[24] Johanna Fouan, w.v. Jan Bauters (d)
[25-26] Jacob Herbault & Cathalina ???
[27-28] Cathalina Hubrechts, v.v. Mattheus Tesselon + d. Susanna

-
- [29-30] Gillis van Mullem & Catharina Jans
[31] Jan Joppen, van Bommel (d)
[32-33] Nesia Gerarts + d. Maria Gillis (a)
[34] Johanna Pieters
[35] Maria Pieters

1605.10.23

(b)

- [1] Jacomina Pijpe, v.v. Christiaen Valcke
[2] Marinus Minne, baljuw te Aardenburg

(a)

- [3-5] Ferdinand Faukeel & Cathalina Baete + d. Johanna Faukeel (a)
[6-7] Meester Adriaen de Blocq & Margaretha van Zuytpene (d)
[8] Ambrosius Bruno (a)
[9] Sara de Moor, v.v. Nicolaes Dach
[10] Philips Fransoys

1606.01.01

(b)

- [1] Jan Marlinck, in de Kerkstraat
[2] Anna van Boschuyzen, w.v. kapitein Cornelis Dach (d)
[3] Maria Dach, j.d. (a)
[4] Nicolaes Jans, molenaar

(a)

- [5] Rachel Joye, w.v. Jan de Bodequin
[6] Judith Blondeau, d.v. Reynier Blondeau
[7] Pieter Reyniers, van Gent (a)
[8] Lydia Maes, v.v. Cornelis Florian (a)
[9-10] Matthijs Wieme & Maria Jans (a)
[11-12] Vincent Oortman & Isabeau ??? (a)

Aantekeningen

De data hebben betrekking op de zondag waarop het Avondmaal bediend werd. De namen van militairen en elders wonenden zijn weggelaten. De nummers tussen teksthaken aan het begin van de regels betreffen een voor dit onderzoek aangebrachte nummering. De gegevens zijn ontleend aan Z.A., H.G.S., inventarisnr. 146.

Verklaring van de afkortingen:

& = samen met zijn vrouw

d. = dochter

d.v. = dochter van

j.d. = ongetrouwde jongedame

j.m. = ongetrouwde jongeman

v.v. = vrouw van

w.v. = weduwe van

(a) = aangekomen met attestatie

(a, a) = aangekomen en vertrokken met attestatie

(b) = aangekomen met belijdenis des geloofs

(d) = gestorven

(s) = aangekomen met schuldbelijdenis.

---

5. DOOPGEGEVENS

1605.04.11: Jacob, z.v. Jacob de Hertoghe
1605.07.03: Lieven, z.v. Lieven van Wassenhoven
1605.07.03: Maria, d.v. Fransoys Cloet & Apollonia Cloet
1605.07.03: k.v. Maerten Mantel
1605.07.17: Pauwels, z.v. Jan Peurs
1605.08.28: Agnieta, d.v. Pauwels van Lamsweerde
1605.10.09: Amarens, d.v. meester Gedion van der Balcke
1605.10.23: Maillaert, z.v. Pieter de Meyer
1605.10.23: Cathalina, d.v. Pieter de Meyer
1605.11.06: k.v. meester Jan Berteloot & Cornelia Lievens
1605.12.04: Debora, d.v. Pieter Daniels
1605.12.14: Adriaen, z.v. Maerten Maertens
1605.12.25: Michiel, z.v. Michiel Taelman

Aantekeningen

De data hebben betrekking op de dag waarop de Doop bediend werd. De namen van elders wonenden zijn weggelaten. De gegevens zijn ontleend aan Z.A., Genealogische Afschriften, nr. 42.

Verklaring van de afkortingen:

d.v. = dochter van
k.v. = kind van
z.v. = zoon van
& = getrouwd met.

6. RECONSTRUCTIE BURGERBEVOLKING

In deze bijlage is getracht de burgerbevolking van Sluis na de reductie gedurende de jaren 1604-1605 te reconstrueren. De nadruk ligt op het woord 'getracht'. In de eerste plaats bestond er toen geen bevolkingsregistratie. In de tweede plaats zijn veel uiterst waardevolle bronnen als het Doopboek, het trouwboek, het poorterboek en het begrafenisboek verloren gegaan. Soms zijn daarvan fragmenten in afschrift bewaard. In de derde plaats is het niet altijd mogelijk militairen en hun gezinsleden van de burgerbevolking te onderscheiden. Personen die oorspronkelijk militair waren, zijn uitsluitend in de lijst opgenomen als met zekerheid vaststaat dat zij in tweede instantie opgenomen zijn in de burgerij. In de vierde plaats wordt vaak niet duidelijk of personen in de bronnen vermeld wel of niet te Sluis woonden. In zulke gevallen is terughoudendheid betracht, maar onjuistheden zijn bij dit werk onvermijdelijk. In de vijfde plaats zijn veel personen gereconstrueerd aan de hand van bepaalde gegevens. Tenslotte zorgt de aard van de ten dienste staande bronnen ervoor dat de lagere sociale lagen van de Sluise bevolking relatief sterk in het duister blijven.

Aangezien de onderstaande lijst niet meer is dan een poging tot gedeeltelijke reconstructie, houdt schrijver dezes zich dan ook ten zeerste aanbevolen voor correcties en addities. Hij is in dit opzicht al dank verschuldigd aan de heren C. du Fossé te Sluis en drs. H.J. Plankeel te Leiden.

De belangrijkste geraadpleegde bronnen zijn:

1. fragmenten van het Doopboek: Z.A., Genealogische Afschriften, nr. 42
2. lidmatenboek: Z.A., H.G.S., inventarisnr. 146
3. lijst van de smalle wetten: Z.A., A.R.W.N.Z.-V., inventarisnr. 1741
4. schepenacta voornamelijk betreffende transacties op het gebied van onroerend goed: Z.A., A.R.W.N.Z.-V., inventarisnr. 1741
5. rol van civiele zaken: Z.A., A.R.W.N.Z.-V., inventarisnr. 1663
6. weeskamerboek: Z.A., A.R.W.N.Z.-V., inventarisnr. 1801
7. diaconierekeningen: Z.A., H.G.S., inventarisnr. 42
8. kerkenraadsacta: Z.A., H.G.S., inventarisnr. 2

De volgende lijst van gevonden personen is op achternaam en vervolgens op voornaam alfabetisch gerangschikt. De namen die cursief afgedrukt zijn, betreffen personen die in de periode 1604-1605 nog minderjarig waren. Achter en onder de namen worden diverse gegevens geleverd, die ontleend zijn aan een digitaal bestand waarin schrijver dezes alle door hem verzamelde gegevens betreffende de zestiende- en zeventiende-eeuwse inwoners van Sluis bijeengebracht heeft. Achter de namen wordt - indien van toepassing - in vet tussen haken met hoofdletters aangegeven in welke periode(n) de desbetreffende persoon vóór de reductie reeds te Sluis woonachtig was. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat de gegevens uit de periode vóór 1578 nog schaars zijn in het genoemde bestand. Onder de namen worden - indien mogelijk - andere persoonsgegevens vermeld, die in drie categorieën uiteenvallen: burgerlijke, bestuurlijke en kerkelijke, in de volgende lijst van elkaar gescheiden door een ';':

De burgerlijke gegevens zijn ouders, geboorte- of Doopgegevens, beroep, trouwgegevens, woonplaats en poorterschap indien buiten Sluis en overlijdensgegevens. Doopgegevens worden alleen vermeld als de geboortegegevens ontbreken. Bij gebrek aan trouwgegevens worden die van de ondertrouw of van het huwelijkscontract verstrekt. Dit geschiedt tevens als de plechtigheden in verschillende plaatsen voltrokken werden. Begrafenisgegevens worden de lezer bekendgemaakt indien de overlijdensgegevens ontbreken of indien die meer feiten bevatten dan de laatstgenoemde.

De bestuurlijke gegevens zien op schepen- en burgermeesterschap. De opgegeven jaren betreffen die van de eerste en de laatste indiensttreding. Men werd schepen en burgemeester voor de tijd van een jaar, meestal in de maand augustus. Bij de opgegeven termijn moet dus steeds aan het eind een jaar bijgeteld worden, wil men de werkelijke ambtsperiode bepalen.

De kerkelijke gegevens hebben betrekking op inschrijving in lidmatenboek en op bekleding van de ambten van predikant, ouderling en diaken. De predikanten die tijdelijk door een andere gemeente aan Sluis uitgeleend waren, zijn niet opgenomen. Het diaken- en ouderlingambt nam gewoonlijk in de maand december een aanvang en had de duur van twee jaar. De opgegeven jaren betreffen die van de eerste en de laatste indiensttreding. Bij de opgegeven termijn moet dus aan het eind gewoonlijk twee jaar bijgeteld worden, wil men de werkelijke ambtsperiode bepalen.

Tenslotte volgt hier de verklaring van de gebruikte tekens en afkortingen:

burgerlijke gegevens

A	=	te Sluis woonachtig vóór de eerste Staatse verovering in 1587
B	=	te Sluis woonachtig tijdens het eerste Staatse tijdperk 1578-1587
C	=	te Sluis woonachtig tijdens het Spaanse intermezzo 1587-1604
zv	=	zoon van
dv	=	dochter van
mr.	=	meester
<	=	geboren
~	=	gedoopt
*	=	beroep
o&	=	ondertrouwd
&c	=	huwelijkscontract
&	=	getrouwd
?	=	woonplaats
(b)p.=	=	(buiten)poorter
>	=	overleden
#	=	begraven
@	=	periode tussen de twee met dit teken verbonden data
<1600=	=	vóór 1600
>1600=	=	na 1600

bestuurlijke gegevens

S	=	schepen
B	=	burgemeester
VvS	=	het Vrije van Sluis

kerkelijke gegevens

L	=	belijdend lidmaat; een 'a' achter de datum betekent dat iemand aan het Avondmaal gekomen is met attestatie van elders, waarbij soms de vorige woonplaats vermeld wordt;
---	---	---

---

een 'b' achter de datum betekent dat iemand met belijdenis - en derhalve voor de eerste keer - aan het Avondmaal is gekomen; een 's' achter de datum betekent dat iemand na schuldbelijdenis gedaan te hebben weer aan het Avondmaal werd toegelaten. De laatste mogelijkheid heeft uitsluitend betrekking op die personen die na de Spaanse herovering van Sluis in 1587 de stad niet verlaten hebben, maar in het van toen af weer rooms-katholieke Zwinstadje zijn blijven wonen.

D = diaken
O = ouderling
P = predikant

- 001 Adams, Belia
& Adam Bron; L Sluis 1605.01.14 a
- 002 Adams, Gillis
& Johanna le Fevre
- 003 Adriaens, Adriaen
- 004 Adriaens, Aernout
- 005 Adriaens, Gillis
< Antwerpen 1573/4, * metselaar, ? Middelburg (Z); L Sluis 1605.01.14 a
- 006 Adriaens, Jasper
* smid
- 007 Adriaens, Maria
&1 Cornelis Aerts, &2 Sluis 1619.09.29 Andries de Volder; L Sluis 1608.07.06 b
- 008 Aelvoets, Clasina
- 009 Aernouts, Albert
* wapensmid, & Louyse van Langeveld, > 1614.10.27@1620.09.04; L Sluis 1613.01.06 b
- 010 Aernouts, Jasper
< Oostende, * bakker, &1 Jacomina Casseyt, &2 Catharina Bastiaens, &3 Sluis 1625.11.23 Elisabeth van den Broecke, # 1638.03.23 Sluis; L Sluis 1606.03.26 b
- 011 Aernouts, Margaretha
& Pieter Daniels; L Sluis 1605.07.06 a
- 012 Aerts, Adriana
L Sluis 1605.07.06 a
- 013 Aerts, Anna
dv Laureyns Aerts, & Jan Wouters
- 014 Aerts, Bernaert
* onderbaljuw, &1 Magdalena van Wijck, &2 Maria de Vos, &3c Sluis 1619.01.26 Christina de Vries, # 1652.07.06 Sluis; L Sluis 1610.10.03 b
- 015 Aerts, Cornelis (C)
zv Arent Aerts, & Maria Adriaens, > 1618.04.07@1619.09.07; L Sluis 1608.07.06 b
- 016 Aerts, Elisabeth
- 017 vrouw van Balten Alguever
- 018 Allaert, Maerten
> <1605.07.31
- 019 vrouw van Maerten Allaert
- 020 *kind van Maerten Allaert*
- 021 *kind van Maerten Allaert*
- 022 Anckle, Maria
L Sluis 1605.04.10 a Waalse gemeente Middelburg
- 023 Andries, Jan
- 024 Anthonis, Christiaen
- 025 Anthonis, Ellegen
< Hoorn, L Sluis 1605.01.14 a

-
- 026 Arents, Adriana (**A**)
< 1564/5 Sluis, & Jasper Verduyst, > 1637.04.12 Sluis; L Vlissingen 1622.01.?? a Sluis,
Sluis 1630.07.07 a
- 027 Arents, Anna (**C**)
dv Cornelis Arents, < Sluis, &1 Vincent Jansz. Bruggevate, &2 Cadzand 1614.02.23 Jan
Laureyns, &3 Cadzand 1616.05.29 Cornelis Adriaens, o&4 Cadzand 1621.04.18 Elias
Danckaert
- 028 Arents, Christoffel
- 029 Arents, Cornelis (**A, B, C**)
zv Pieter Arents & Elisabeth Stasen, < 1540/1, & Laurina ???, >
1605.01.05@1605.12.15
- 030 *Arents, Cornelis (C)*
zv Cornelis Arents
- 031 Arents, Daniel
* metselaar, & Isabeau Huygens, > 1624.02.24@1627.07.12
- 032 *Arents, Jacob*
zv Cornelis Arents (**C**)
- 033 *kind van Jacob Pietersz. Arents & Magdalena van Onderdonck*
- 034 *kind van Jacob Pietersz. Arents & Magdalena van Onderdonck*
- 035 *Arents, Joachim (C)*
zv Cornelis Arents
- 036 *Arents, Laureyns (C)*
zv Cornelis Arents
- 037 *Arents, Magdalena (C)*
dv Cornelis Arents, & Michiel Jans, # 1657.01.30 Sluis
- 038 *Arents, Passchier (C)*
zv Cornelis Arents
- 039 *Arents, Pieter (C)*
zv Cornelis Arents, & Elisabeth Deckers, > <1663.02.13
- 040 Arents, Rijckaert
L Sluis 1605.04.10 a
- 041 *Bachuys, Cathalina*
dv Gerart Bachuys & Maria Jansdr. Verdonck, & Christoffel Bertholf, # 1639.06.01
Sluis
- 042 Bachuys, Geert (**C**)
< 1563/4, zv mr. Gerart Bachuys, &1 Maria Jansdr. Verdonck, &2 Maria Paes, &3
[Brugge 1609.09.09] Jacomina van Marissen, bp. Brugge 1595.09.27, >
1618.09.02@1619.07.10
- 043 *Bachuys, Joos*
zv Geert Bachuys & Maria Jansdr. Verdonck, * brouwer, &1 Sara Bourgois, &2 Maria
Adriaensdr. van Gelder, # 1635.03.16 Sluis; L Sluis 1620.07.04 b
- 044 *Bachuys, Maria*
dv Pieter Bachuys & Jacomina Gerarts, < 1586, &c Sluis 1622.01.06 Dieric Canselaer, #
1652.12.05 Sluis; L Sluis 1615.01.04 b
- 045 Bachuys, Pieter (**B, C**)
< 1556, zv mr. Gerart Bachuys, * brouwer en waard, &1 Johanna van den Castele, &2
Jacomina Gerarts, bp. Brugge 1593.09.10, > 1604.11.06@1605.01.31 Sluis
- 046 Backere, Anna de (**B**)
dv Anthonis de Backere, &1 Carel van den Walle, &2 Clement ???
- 047 Backere, Bertelmeus de
< Mechelen, &1 Magdalena Hens, &2 Cathalina de Pape; L Sluis 1605.01.14 a,
1606.03.26 a
- 048 Backere, Bertelmeus de
zv Bertelmeus de Backere & Magdalena Hens

-
- 049 Backere, Elisabeth de (**B, C**)
dv Anthonis de Backere, &1 Willem Louys, &2c Sluis 1607.01.27 Bertelmeus Diericx
- 050 Backere, Ferdinand de (**C**)
zv Pieter de Backere & Maria de Maeckere, < Sluis, & Anna van den Coutere, #
1631.12.28 Sluis
- 051 Backere, Fransoys de (**C**)
* stadsbode, &1 Adriana Hay, &2 Proonken Claes, > 1609.01.03@1612.04.28
- 052 Baete, Cathalina
& Ferdinand Faukeel, ? Brugge <1605
- 053 Baggerman, Pieter
zv Jacob Baggerman, & Maria Thomas, > <1623.04.09
- 054 Baillieurs, Anna
& Christiaen Wouters, > 1605 Sluis
- 055 *Balcke, Amarens van der* (**C**)
dv Gedion van der Balcke & Johanna van Wassenhoven, ~ 1605.10.09 Sluis, & Sluis
1630.04.03 Vincent van Steenlant, > <1646.08.08; L Sluis 1643.01.04 b
- 056 Balcke, Gedion van der (**C**)
zv Willem van der Balcke, * chirurgijn, &1 Anna Nete, &2 Martina Nicolaesdr. Humble,
&3 Johanna van Wassenhoven, > 1610.07.12@1611.06.13
- 057 *Balcke, Gedion van der* (**C**)
zv Gedion van der Balcke & Johanna van Wassenhoven, < 1601; L Sluis 1628.10.07 b
- 058 Balcke, Jan van der
- 059 *Balcke, Jan van der* (**C**)
zv Gedion van der Balcke & Johanna van Wassenhoven, < 1603; L Sluis 1625.07.06 b
- 060 Bancks, James
< Engeland, & Maria Knof; L Sluis 1605.07.06 b
- 061 Bastiaens, Jan (**C**)
< Sluis, o& Cadzand 1612.05.13 Maria Anthonis, & Breskens 1612.11.24 Maria
Anthonis, > 1618 Groede
- 062 Bastiaens, Laureyns (**C**)
& Anna Lems, > 1604.10.18@1608.05.15
- 063 Bastiaens, Steven
< 1566/7, * scheepstimmerman
- 064 *Bataille, Adriana*
dv Vincent Bataille & Maria Cooman, ? Oostende <1604, & Bertelmeus del Corne, >
<1613.10.29
- 065 Bataille, Anna
&1 Hercules Ghepaert, &2 Sebastiaen Joris
- 066 Bataille, Jacomina
? Oostende <1604, &1 Pauwels Ruysgoet, &2 Pieter Vlaminck
- 067 *Bataille, Jan*
zv Vincent Bataille & Maria Cooman, < Oostende, & Sluis 1611.05.08 Cornelia van
Noorweghe, p. Vlissingen 1621.10.30, > 1621.12.28@1622.09.08; L Sluis 1614.01.?? b,
Vlissingen 1621.12.28 a Sluis, D 1615
- 068 Bataille, Maria
& Goris Beughel
- 069 Bauwens, Christoffel
* schoenmaker, &1 Judith Deckers, &2 Sluis 1607.08.19 Anna Locque
- 070 Bauwens, Cornelia (**C**)
dv Cornelis Bauwens, & Bertelmeus Rycx
- 071 Bauwens, Elisabeth
dv Pieter Bauwens, &1 Bruno de Wolf, &2 Laureyns Bertholf
- 072 Bauwens, Francina
dv Pieter Bauwens, & Robert Jordaens

-
- 073 *Bauwens, Jan*
zv Jan Bauwens & Elisabeth van Heurne, < 1604/5, * wagenmaker en koopman, o&1
Sluis 1628.06.22 Godelieve Milbrechts, &2 Magdalena Minne, &3 Anna Blomme, #
1663.07.13 Sluis
- 074 Bauwens, Pieter (**B, C**)
zv Pieter Bauwens, < 1542/3, & Clara van Roo
- 075 Bauwens, Rijckaert
- 076 Belle, Fransoys van
* ontvanger van de Vlaamse belastingen, & Johanna Heurbl???, >
1619.03.04@1620.08.17; B 1609-1611; L Sluis 1605.01.14 a, 1605.07.06 a, O 1606-
1614
- 077 *Belle, Fransoys van*
zv Fransoys van Belle & Johanna Heurbl???, * klerk, > <1626.01.19
- 078 Benine, Michiel
zv Pieter Benine; L Sluis 1605.01.14 a
- 079 Bernaert, Cornelis
- 080 Berteloot, Jan
& Cornelia Lievens
- 081 Bertels, Jan
* timmerman, & Johanna van der Hove, ? Norwich <1604, > <1626.02.12 Sluis; S 1605-
1624; L Sluis 1605.01.14 a, O 1604-1620
- 082 *Bertholf, Christoffel*
zv Cornelis Bertholf, & Cathalina Bachuys, # 1636.02.04 Sluis
- 083 Genne ???, vrouw van Christoffel Bertram
L Sluis 1605.01.14 a
- 084 Bertyn, Jean
< Bordeaux, * koopman, > 1604.10.20@1605.02.08
- 085 Bigge, Anna (**B**)
dv Obaert Bigge & Josina de Keyser, & Arent de Tollenaer
- 086 *Bigge, Anna (C)*
dv Michiel Bigge & Anna Zeghers, o& Sluis 1620.03.07 Pieter van Biershoeck, #
1648.11.08 Sluis; L Sluis 1633.07.03 b
- 087 *Bigge, Jan (C)*
zv Michiel Bigge & Anna Zeghers, * kleermaker, & Sluis 1617.10.08 Maria Minne, #
1640.11.13 Sluis
- 088 Bigge, Michiel (**A, B, C**)
zv Obaert Bigge & Josina de Keyser, < Sluis, * lakenkoopman en kleermaker, & Anna
Zeghers, > 1611.03.23@1611.08.17; L Sluis 1587.03.26 b, 1605.01.14 s
- 089 Bigge, Vincentina (**C**)
dv Michiel Bigge & Anna Zeghers, &1 Willem de Wolf, o&2 Sluis 1617.10.07 Anthonis
Matton; L Sluis 1608.04.06 b
- 090 Blanckaert, Jan
* chirurgijn, &1 ???, &c2 Sluis 1605.01.22 Maria de Corte, > 1606.02.24@1608.07.28
- 091 Blander, Pieter de
* procureur, & Anthonia Lems, # 1642.03.23 Sluis
- 092 Blieck, Elisabeth de (**C**)
dv Anthonis Blieck, & Abraham van Huyssen
- 093 Blieck, Levina de
- 094 Blochs, Antonia
& Pauwels van Lamsweerde, &2 Jan Goubrechts, > <1622.09.14
- 095 Blocq, Adriaen de
* griffier te Oostende, & Margaretha van Zuypene, > <1606.11.1; S VvS 1605; L Sluis
1605.10.23 a
- 096 Blocq, Jan (**B, C**)

-
- zv Pieter Blocq, &1 Anna van de Velde, &2 Vincentina Mangelaer, &3 Aechtgen Heyndricks, > 1612.08.04@1615.01.17
- 097 *dochter van Jan Blocq & Anna van de Velde (C)*
- 098 Blocq, Josina (C)
* non
- 099 *Blomme, Anna (C)*
dv Crispijn Blomme & Maria Bertelmeusdr. Davidts, < Sluis, o&1 Cadzand 1611.05.28 Geleyn Caluwaert, &2 Cadzand 1629.06.12 Cornelis Pieters
- 100 Blomme, Crispijn (B, C)
&1 Adriana ???, &2 Maria Bertelmeusdr. Davidts, > 1610.07.13@1615.11.14
- 101 *Blomme, Maria (C)*
dv Crispijn Blomme & Maria Bertelmeusdr. Davidts, & Jasper van Poucke
- 102 *Blomme, Passchier (C)*
zv Crispijn Blomme & Maria Bertelmeusdr. Davidts, < Sluis, & Cadzand 1626.02.28 Jacomina Carels, > <1629.02.12
- 103 Blondeau, Judith
dv Reynier Blondeau, & Matthijs Grandsier; L Sluis 1606.01.01 a, 1617.01.01 a
- 104 Blondeau, Reynier
* portier van graaf Heyndrick; L Sluis 1605.01.14 a
- 105 Blijde, Gillis de
* chirurgijn
- 106 Bogaert, Anna (B, C)
dv Michiel Bogaert, & Adriaen Stevens
- 107 Susanna ???, weduwe van Roelant du Bois
L Sluis 1605.01.14 a
- 108 Bollaert, Vincent
- 109 Bom, Maerten
* havenmeester, > <1606.08.14
- 110 Bondewijllen, Jan
L Sluis 1605.01.14 b
- 111 Bondolf, Nicasia of Cathalina
& Hans Weersingh of Weerschijn, > 1620.01.27@1623.02.20
- 112 Borens, Levina
< land van Waes, &1 Blasius van der Wee, &2 Adriaen Minne; L Sluis 1616.04.03 b
- 113 Boschuysen, Anna van
o& Zierikzee 1585.05.12 Cornelis Claesz. Dach; L Sluis 1606.01.01 b
- 114 Bosselaer, Adriaen (C)
- 115 Bosselaer, Anna (C)
dv Adriaen Bosselaer, & Nicolaes Lams
- 116 Bouckele, Maria de
< Norwich, & Job du Rieu, > 1608.02.27@1610.03.20; L Sluis 1605.07.06 a
- 117 Boulongier, Louys
< 1548/9, * ontvanger, & [Brugge 1590 na Pasen] Barbara Hauwe, bp. Brugge 1592.07.04, 1611.11.22, > 1618.09.02@1619.09.17; S 1613-1617; L Sluis 1609.04.05 b, O 1605
- 118 Brabander, Cornelia de
dv Zegher de Brabander
- 119 Braeckman, Sara
dv Pieter Braeckman, & Floris de Roosemont; L Sluis 1605.01.14 a, Aardenburg 1606.01.15 a Sluis
- 120 Brames, Willem
& Cathalina de Nokere
- 121 *Brake, Fransoys (C)*
zv Fransoys Brake, < Sluis, &1 St. Anna 1616.09.16 Magdalena Smith

-
- 122 Brant, Barbara de
123 Brecht, Jacob
* chirurgijn en pestmeester, ? Tholen 1609
124 Briele, Louys van den
& Johanna Matthijs, > <1631.04.28; L Sluis 1605.01.14 a
125 Brienen, Joseph van
< 1575 Den Haag, * commies, &1 Agatha van der Brugghe, &2 Sluis 1607.03.04
Susanna Tessalon, > 1649.12.26, # 1650.01.07 Sluis; L Sluis 1608.01.06 b
126 Broucke, Jan van den
zv Abraham van den Broucke & Cathalina Dierkens, ? Oost-Indië 1619, * timmerman,
&1 Cathalina Caf, &2 Johanna Willems, # 1630.08.20 Sluis
127 Brouwers, Margaretha
& Pieter Anthonisz. de Coninck
128 Bruno, Ambrosius
L Sluis 1605.10.23 a
129 Brussel, Pauwels van
* slager; L Sluis 1605.04.10 b
130 Bruwa, Francina
& Andries de Valckenaer; L Sluis 1605.01.14 a
131 Bruyne, Margaretha de
& Lenaert Picque; L Sluis 1606.07.02 a
132 Bruyne, Godelieve de
& Adriaen Hulst, > 1609.02.04@1613.06.18
133 Bucque, Fransoys
134 *Bultinck, Adriana (C)*
dv Pieter Bultinck & Cornelia van Rillegem
135 Bultinck, Jorina
dv Philips Bultinck, & Aernout Cool
136 Burggrave, Jan
zv Nicolaes Burggrave, < Sandwich, * slager, & Anna Lems; L Vlissingen 1604.03.30 b,
Sluis 1605.01.14 a
137 Bussche, Mechelina van den (C)
dv Pieter van den Bussche, & Pieter Raveschot, ? Vlissingen 1605.05.09
138 But, Josina de
&1 Hubrecht de Wreede, &2 Rijckaert Pieters, # 1634.03.16 Vlissingen; L Vlissingen
1604.12.28 a Oostende, Sluis 1605.07.06 a, Vlissingen 1624.04.02 a Sluis
139 Cabel, Andries
& Godelieve Filius
140 Caluwaert, Fransoys
zv Vincent Caluwaert, arbeider, & Jacomina Caroen, > 1611.05.16@1614.05.24
141 *Caluwaert, Geleyn (C)*
zv Vincent Caluwaert, < Sluis, o& Cadzand 1611.05.28 Anna Blomme, ? Cadzand, >
1620.12.11@1629.02.12
142 Caluwaert, Jacomina
& Jacob Lauwers, > <1612.02.13
143 Canneel, Margaretha
dv Jan Canneel & Anna Joyeux, & Geleyn Hauweel, > 1637.07.14, # 1637.07.19 Sluis;
L Sluis 1616.10.01 b
144 Caron, Cornelia (C)
* gasthuismoeder
145 Casselman, Michiel
zv Simon Casselman, * slager, & Cathalina Schepens, > 1617.02.18@1621.8.11 Sluis
146 Casseyt, Jacomina
& Jasper Aernouts; L Sluis 1606.03.26 b

-
- 147 Cauwe, Anthonis (**B**)
< 1549/50, zv Christiaen Cauwe, * schipper
- 148 Cauwels, Pierijne
- 149 Christiaens, Jan
* pestmeester
- 150 Christiaens, Pieter
zv Jan Christiaens
- 151 Claes, Aernout
< 1559/60, & Cathalina Cloet
- 152 Claes, Bancha
& Jan Diericx; L Sluis 1605.04.10 b
- 153 Claes, Cornelis
& Jacomina la Motte
- 154 *Claes, Cornelis*
zv Claes Cornelis & Barbara Weyaert, * schoenmaker, < 1595
- 155 Claes, Elisabeth
< Amsterdam, & Adriaen van Strate; L Sluis 1605.01.14 b
- 156 Claes, Engel
* grafdelver, &1 Margaretha ???, &2 Maria Daest, > 1605.05.24@1606.03.02
- 157 Claes, Fransoys
- 158 Claes, Jacob
& Margaretha Goris
- 159 Clams, Edith
L Sluis 1605.01.14 a
- 160 Clautier, Louys (**C**)
& Pierijne Gerarts, > 1605.02.21@1605.04.09; B 1602-1604
- 161 Clayman, Vincentina
& Vincent Lievens, > 1625.10.16@1626.12.08
- 162 Clercq, Bertelmeus de
* metselaar; L Sluis 1605.01.14 a
- 163 *Clercq, Cornelis de (C)*
zv Pieter de Clercq & Passchijnken Strateman
- 164 Clercq, Daniel de (**C**)
< 1572/3, * schuitvoerder en waard, & Adriana Tessels, # 1645.02.18 Sluis
- 165 *Clercq, Jan de (C)*
zv Pieter de Clercq & Passchijnken Strateman, & Magdalena de Volder, > 1623.02.09@1624.11.20; L Sluis 1621.01.03 b
- 166 *Clercq, Levina de*
dv Jacob de Clercq & Elisabeth Craems, & Willeboort Adriaens
- 167 Cleyne, Maria
& Rijckaert Outermans, ? Oostende <1604; L Sluis 1605.01.14 a
- 168 Clinck, Pieter
&1 Johanna Fransoysdr Tollenaer, ? Blanckeberghe 1577, &2 Pierijne Essens, > 1605.04.21@1606.06.13
- 169 Cloet, Fransoys (**B**)
zv Sebastiaen Cloet & Anezoete van den Walle, < Sluis, p. Vlissingen 1602.10.30, &1 Middelburg 1604.09.22 Apollonia Danckaert, o&2 1626.02.28 Maria van Surck, &3 Middelburg 1629.01.17 Margaretha van Sandfoort, # 1639.07.24 Sluis; S 1605-1638, B 1608-1636; D 1605, O 1611-1634
- 170 Cloet, Maria (**B**)
dv Fransoys Cloet & Jacomina van Hulendonck, &1 Lieven van der Woude, &2 Anthonis Weyts, # 1630.09.21 Sluis; L Sluis 1605.01.14 a, 1605.04.10 a Rotterdam, 1606.10.08 a
- 171 *Cloet, Maria*

-
- dv Fransoys Cloet en Apollonia Danckaerts, ~ 1605.07.03 Sluis; L Sluis 1624.07.07 b
- 172 Cocq, Elisabeth de (**B**)
dv Jacob de Cocq & Elisabeth de Jonghe, & Adriaen Claerooghe, > <1608.05.19 Sluis
- 173 Cocq, Maria de (**A, B, C**)
dv Joos de Cocq & Johanna Clercq, &1 Jacob Roelofs, &2 Geleyn Meeux
- 174 Cocq, Petronella de
- 175 Coene, Jacob
< Antwerpen, & Cathalina Nicasiusdr. van Brussel
- 176 *Coene, Jan*
zv Jacob Coene & Cathalina Nicasiusdr. van Brussel
- 177 *Coene, Martin*
zv Jacob Coene & Cathalina Nicasiusdr. van Brussel
- 178 *Coene, Maria*
dv Jacob Coene & Cathalina Nicasiusdr. van Brussel
- 179 Coenraets, Jan
L Sluis 1605.01.14 a
- 180 Coker, Pierijne de
dv Pieter de Coker, & Jan Cornelisz. Schuers
- 181 Collaert, Christina
& Willem de Roo, ? Oostende <1604, > <1609.03.30
- 182 *Commer, Bertelmeus de*
zv Gillis de Commer & Cathalina Dierkens, > <1626.05.15
- 183 *Commer, Willem de*
zv Gillis de Commer & Cathalina Dierkens, < 1601, &1 Elisabeth Maertens, &2 Sara van der Plancken, # 1650.12.24 Sluis; L Sluis 1628.01.02 b, D 1633
- 184 *Conent, Geleyn*
zv Cornelis Conent & Maria Meeux
- 185 Coninck, Nicolaes de (**C**)
zv Willem de Coninck, * winkelier van vlees en boter, & Martina Jans, > 1613.09.02@1619.04.27
- 186 Coninck, Pieter de (**C**)
zv Pieter de Coninck, > 1606.02.07@1606.03.24
- 187 Coninck, Pieter de (**C**)
zv Anthonis de Coninck, & Margaretha Brouwers
- 188 Cool, Aernout (**C**)
zv Daniel Cool, &1 Jorina Bultinck, &2 Pierijne Aernouts
- 189 Cool, Maria (**B**)
&1 Barnabas de Munck, &2 Jan Sarragon, > 1607.01.25@1612.10.06
- 190 Cooman, Jan
- 191 Cooman, Maria
&1 Vincent Bataille, &2 Gerrit Willems, &3 Marcus Ruyn, ? Oostende <1604, > 1613.10.25@1616.04.10
- 192 Coppen, Lamme
1605.05.26 Sluis
- 193 vrouw van Lamme Coppen
- 194 Corenhuyse, Anna van den
& Louys Diericx; L Vlissingen 1602.04.02 a Middelburg, Sluis 1605.01.14 a
- 195 Corne, Bertelmeus del
zv Mattheus del Corne, * bankier, &1 Adriana Bataille, &2 Magdalena Jaspersdr. Schotte, # 1644.07.24
- 196 Cornelis, Cathalina
& Cornelis Jans; L Sluis 1605.01.14 a
- 197 Cornelis, Maria
> 1605.12.?? Sluis

-
- 198 Cornelis, Nicolaes
* schoenmaker, & Barbara Weyaert, ? Veere <1605, > <1609.01.6; L Sluis 1605.04.10 a,
O 1605
- 199 Cornelis, Pieter
- 200 Corte, Marcus de (C)
< 1553, * onderbaljuw, & [Brugge 1584 na advent en Kerst] Maria Segaerts, bp.
Brugge 1602.03.02
- 201 Corte, Maria de (C)
dv Marcus de Corte & Maria Segaerts, &c Sluis 1605.01.22 Jan Blanckaert
- 202 Coster, Joos
* tegeldekker
- 203 Costerius, Gillis
& Maria van Riemen, > 1605/6; L Sluis 1605.01.14 a
- 204 Croes, Cathalina
&1 Heyndrick Sarragon, &2 Passchier Weymaer
- 205 Coucke, Joos
< Diksmuide, * metselaar, & Colijnken Hois, > 1614.12.28@1615.12.10; L Vlissingen
1604.06.29 a Calais, Sluis 1605.01.14 a, O 1605-1614
- 206 Coutere, Anna van den
dv Heyndrick van den Coutere & Isabeau de Corbehem, < 1580/1, & Ferdinand de
Backere, # 1662.10.23 Sluis
- 207 Cruck, Joachim
zv Anthonis Cruck, & Laurina Sanders, ? Cadzand <1611, ? Vossemeer 1611; L Sluis
1605.07.06 b
- 208 Cuypers, Jacomina
- 209 Cuypers, Maria
dv Roelant Cuypers & Louyse van Langeveld, < 1593, & Johannes Nieuwenhuyse; L
Sluis 1616.04.03 b
- 210 Cuypers, Pieter
zv Roelant Cuypers & Louyse van Langeveld, < 1597
- 211 Dach, Maria
dv Cornelis Dach, & Daniel Leunis; L Sluis 1606.01.01 b
- 212 Dach, Nicolaes
zv Cornelis Dach, < Axel, ? Zierikzee <1605, * pensionaris, & Vlissingen 1605.06.25
Sara de Moor, > 1612.12.12@1614.04.02; L Sluis 1608.01.06 b, D 1609
- 213 Danckaert, Apollonia (C)
dv Hubrecht Danckaert & Maria van der Woude, < Sluis, & Middelburg 1604.09.22
Fransoys Cloet, > 1619.01.03@1619.08.26; L Sluis 1605.04.10 a
- 214 *Danckaert, Cornelis (C)*
zv Hubrecht Danckaert & Maria van der Woude, < Sluis
- 215 *Danckaert, Cornelis (B, C)*
zv Willem Danckaert & Barbara Schuers
- 216 *Danckaert, Johanna (B, C)*
dv Willem Danckaert & Barbara Schuers
- 217 Danckaert, Willem
* provoost, & Petronella Jans
- 218 *Daniels, Abraham*
zv Pieter Daniels & Margaretha Aernouts, & Anna Diericx, > <1618.08.29
- 219 *Daniels, Debora*
dv Pieter Daniels & Margaretha Aernouts, ~ 1605.12.04 Sluis
- 220 Daniels, Jacomina (C)
dv Jacob Daniels, &1 Baven Matthijs, &2c Sluis 1603.10.08 Fransoys Wittoghe, >
<1635.03.19
- 221 Daniels, Pieter

-
- zv Pieter Daniels, < Eeklo, * ketelsmid, & Margaretha Aernouts, >
1621.08.15@1625.02.26; S 1616; L Sluis 1605.07.06 a, O 1605-1617
- 222 Davidts, Jepke
L Sluis 1605.01.14 a
- 223 *Deckers, Anna (C)*
dv Laureyns Deckers, < Sluis, & 1618.12.20 Fransoys Thijs
- 224 *Deckers, Elisabeth (C)*
dv Laureyns Deckers, < 1598/9, & Christoffel Mangelaer, # 1661.12.02 Sluis; L Sluis
1636.07.06 b
- 225 Deckers, Laureyns (A, B, C)
< 1552 Sluis, > < 1620.01.07
- 226 *Deckers, Laureyns (C)*
zv Laureyns Deckers, < Sluis, * stuurman, & Sluis 1612.02.26 Catharina Joris, >
1629.01.11@1634.12.16
- 227 *Deckers, Mattheus (C)*
zv Laureyns Deckers, < Sluis, & Sluis 1609.12.27 Godelieve Thijs; L Sluis 1629.01.?? b
- 228 Dekelare, Willem
< Nijmegen; L Sluis 1605.01.14 a
- 229 Deijart, Mahieu
& Levina ???; L Sluis 1605.01.14 a
- 230 Levina ???, vrouw van Mahieu Deijart
L Sluis 1605.01.14 a
- 231 *Diericx, Anna*
dv Cornelis Diericx & Cornelia van Rillegem, &1 Abraham Daniels, &2 Heyndrick
Barents
- 232 *Diericx, Bertelmeus (C)*
* slager, &1 Magdalena de Schottere, &2c Sluis 1607.01.27 Elisabeth de Backere; S
1603-1606
- 233 *Diericx, Cornelis*
zv Cornelis Diericx & Cornelia van Rillegem, & Apollonia Jans
- 234 *Diericx, Jan*
& Bancha Claes
- 235 *Diericx, Joos*
* kleermaker en kramer, ? Oostende < 1604, & Maria Mus, > < 1619.11.29 West-Indië; L
Sluis 1605.01.14 a
- 236 *Diericx, Louys*
< Bergen, * predikant Oostende 1603-1604, Koudekerke 1605-1616, & Anna van den
Corenhuyse, > 1616 Koudekerke; L Sluis 1605.01.14 a, P 1604-1605
- 237 *Diericx, Margaretha*
dv Cornelis Diericx & Cornelia van Rillegem, & Jacob Straetman
- 238 *Diericx, Nicolaes*
& Magdalena Heyndricx
- 239 *Diericx, Tobias*
* kuiper
- 240 *Dierkens, Abraham*
L Sluis 1605.01.14 a
- 241 *Dierkens, Cathalina*
dv Jacob Dierkens, < Eeklo, &1 Abraham van den Broucke, &2 Gillis de Commer, &3
1605.01.14@1605.10.04 Jan Lips, > 1619.03.20@1626.05.25; L Sluis 1605.04.10 b
- 242 *Dierlinck, Jasper*
< Oostende, &1 Elisabeth Sivanck, o&2 Vlissingen 1600.12.06 Francina Maranes, o&3
Vlissingen 1604.09.04 Jacomina Herbault, > 1613.03.05@1616.03.21; S 1605-1613; D
1611
- 243 *Diewech, Herman (C)*

-
- * zoutzieder
- 244 Dominicus, Roelant
& Anthonia Mattheusdr. van den Bossche
- 245 *kind van Roelant Dominicus & Anthonia Mattheusdr. van den Bossche*
- 246 *kind van Roelant Dominicus & Anthonia Mattheusdr. van den Bossche*
- 247 Dorth, Maria van
& Maerten Maertens, > <1618.08.20
- 248 *Drabbe, Cathalina*
dv Jacob Drabbe, < Veere, o& Sluis 1618.11.03 Michiel van der Burcht, > <1624.04.10
Sluis; L Sluis 1615.04.05 b
- 249 Drabbe, Cornelis (**B**)
zv Jacob Drabbe & Maria Mignoot, &c Sluis 1583.03.29 Susanna Jansdr. van Langhe, >
1609.09.22@1613.09.02
- 250 Drabbe, Jacob (**A, B**)
zv Jan Drabbe, & Maria Mignoot, ? Veere <1604, > <1609.12.15; B 1579-1604; L Sluis
1581.03.26 b, 1605.01.14 a, O 1581-1604
- 251 Drabbe, Jacob (**A, B**)
zv Jacob Drabbe & Maria Mignoot, < 1564/5 Sluis, ? Veere <1604, * licentiemeester, >
1618.11.20@1621.03.29; S 1607-1618, B 1615; L Sluis 1607.04.08 b, D 1614
- 252 Drabbe, Jan (**C**)
zv Cornelis Drabbe & Elisabeth Goosens, & Maria Cornelis, ? Middelburg (Z) 1613; L
Sluis 1605.07.06 b
- 253 Duergijs, Pauwels (**C**)
zv mr. Nicolaes Duergijs, & Elisabeth de la Porte
- 254 Durinck, Pauwels
* schipper
- 255 Duyn, Thomas
- 256 Dijfornelle, Anthonis
< 1605.02.16 Sluis
- 257 Ebers, Eva
- 258 Eeckelbooren, Heyndrick
zv Herman Eeckelbooren, & Cathalina Gabriels; L Sluis 1605.01.14 a
- 259 *Eeuwouts, Cathalina*
dv Cornelis Eeuwouts
- 260 Eeuwouts, Willem
* koster en schoenmaker, & dv Adriaen Hermans, ? St. Anna >1609.06; L Sluis
1605.01.14 a
- 261 *Elias, Anna (C)*
dv Jan Elias & Jacomina de Vos, & Jan Stevens, # 1656.11.06 Sluis
- 262 *Elias, Gerart (C)*
zv Jan Elias & Jacomina de Vos, * bakker, & Cathalina van den Eynde, > <1625.09.13
- 263 Elias, Jan (**C**)
< 1560, * bakker, & Jacomina de Vos, > 1610.03.026@1611.02.03; S 1593-1604
- 264 Ellemans of Willemans, Geleynken
&1 Jan Wilsoets, &2 Jacob Minne, &3 Jacob Isenbaert, > 1633.01.20@1637.04.25
- 265 Essche, Lieven van
* schipper, & Martina Meganck, # 1635.04.01 Sluis; L Sluis 1624.01.07 b
- 266 Eyck, Helena van
& Fransoys Gellebaert; L Sluis 1605.01.14 a
- 267 *Eynde, Cathalina van den*
dv Jacob van den Eynde & Cathalina Vutem, & Gerart Elias, > 1641.01.27@1641.07.27
- 268 Eynde, Cornelis van den
- 269 Eynde, Jacob van den
zv Jan van den Eynde, * brouwer, & Cathalina Vutem, > 1632.02.12@1634.07.20

-
- 270 Faukeel, Ferdinand
* waard, &1 Cathalina Baete, &2 Cornelia van Vliesegem, ? Brugge <1605; L Sluis
1605.10.23 a, O 1605
- 271 Faukeel, Johanna
dv Ferdinand Faukeel & Cathalina Baete, < Brugge, o& Sluis 1606.11.25 Pieter van der
Capelle; L Sluis 1605.10.23 a
- 272 Felant, Marcus
- 273 Fellebier, Anna
dv Vincent Fellebier
- 274 Fellebier, Gillis
zv Vincent Fellebier, & Adriana Maertens
- 275 Fellebier, Godelieve
&1 Willem van Steenlant, &2c Sluis 1618.06.06 Laureyns Vleeschouwer, # 1641.01.05
Sluis
- 276 Fellebier, Maria
dv Vincent Fellebier, &1 Willem Collaert, &2 Adriaen Jans
- 277 Fellebier, Vincent
zv Vincent Fellebier, < 1579/80, * sloopstimmerman
- 278 Fevre, Johanna de
& Gillis Adams
- 279 Filius, Godelieve
dv Vincent Filius, & Andries Cabel
- 280 Flamen, Zacharias
* stokhouder, deurwaarder
- 281 Florian, Cornelis
& Lydia Maes
- 282 Fouan, Johanna
& Jan Bouters; L Sluis 1605.07.06 a
- 283 *weeskind van Jean du Four*
- 284 *weeskind van Jean du Four*
- 285 Fousiere, Victor de
< Gulke; L Sluis 1605.01.14 a
- 286 Fransoys, Philips
L Sluis 1605.10.23 a
- 287 *Frarijn, Cathalina (C)*
dv Jan Frarijn & Cathalina Reyniers, & Gerart Roelants; L Sluis 1615.04.05 b
- 288 *Frarijn, Elisabeth (C)*
dv Jan Frarijn & Cathalina Reyniers, & Cornelis Roelants, # 1636.11.18 Sluis; L Sluis
1619.03.07 b
- 289 Frarijn, Jan (**A, B, C**)
< 1548/9, * chirurgijn, &1 Francina van Moeregem, &2 Cathalina Reyniers, >
<1612.03.23 Sluis; S 1580-1581; L Sluis 1579.04.19 b, 1605.01.14 s
- 290 *Frarijn, Jeronimus (C)*
zv Jan Frarijn & Cathalina Reyniers
- 291 *Frarijn, Josina (C)*
dv Jan Frarijn & Cathalina Reyniers
- 292 *Frarijn, Willem (C)*
zv Jan Frarijn & Cathalina Reyniers
- 293 Gabriels, Cathalina
& Heyndrick Eeckelbooren; L Sluis 1605.01.14 a
- 294 Gayaerts, Johanna
& Jan Werrebout; L Sluis 1605.04.10 a Tholen
- 295 Geerts, Cornelis
- 296 Gellebaert, Fransoys

-
- & Helena van Eyck
297 Genachten, Cathalina van
&1 Jacob de Wolf, &2 Lieven van Wassenhoven, # 1639.02.03 Sluis
298 Gerarts, Heyndrick
* schoenmaker, & Margaretha Jans; L Sluis 1605.01.14 a
299 Gerarts, Jan
* arbeider
300 Gerarts, Maria
& Joris Mel; L Sluis 1605.01.14 a
301 Gerarts, Nesia
& Gillis ???; L Sluis 1605.07.06 a
302 Gerarts, Pierijne
& Louys Clautier
303 Gerarts, Pieter
& Johanna Pieters
304 Gerrits, Isebrant
< 1579/80, * collecteur van de bierimpost, & Andriesine Gillis, ? 1619 Dordrecht; L
Sluis 1619.03.07 a
305 Gillis, Jan
306 Gillis, Maria
dv Nesia Gerarts; L Sluis 1605.07.06 a
307 Goris, Margaretha
& Jacob Claes
308 Grandsier, Matthijs (C)
* kanonier, &1 Maria Herrydr. de Cock, &2 Judith Blondeau, >
1613.10.11@1615.08.24; L Sluis 1608.07.06 b
309 Griek, Andries de
& Anna Bliccx
310 Grimmelbie, Daniel
311 Groene, Anna
312 Groote, Jan de (B, C)
< 1539/40, * stapelaar, & Margaretha Odonis, > <1609.06.25
313 Guyon, Willemina
& Lenaert Schinckel; L Sluis 1605.01.14 a
314 Gijsselinck, Joos
* arbeider, &1 Anthonia Michiels, &2 Maria Claes, &3 Anna Adriaens, > <1630.03.21;
L Sluis 1618.01.07 b
315 Haeck, Anna
& Rijckaert van de Watere, > <1615.05.01
316 Hannes, Wybe
317 Hantschoewerker, Christina
&1 Maillaert Rubbens, &2 Anthonis Heyndricx, &3 Jan Engels, ? Oostende <1604; L
Sluis 1605.01.14 a
318 Hartman, Helsien
L Sluis 1605.01.14 a
319 Hauweel, Andries (C)
zv Pieter Hauweel & Vincentia de Maeckere, & Cornelia Jansdr. de Rycke
320 Hauweel, Geleyn (C)
zv Pieter Hauweel & Vincentia de Maeckere, < 1579/80, & Margaretha Canneel, >
1648.04.01, # 1648.04.07 Sluis; S 1626-1636, B 1633-1647; L Sluis 1620.01.05 b, D
1622, O 1626-1642
321 Hauwers, Barbara d' (C)
dv Diericx d'Hauwers, & [Brugge 1590 na Pasen] Louys Boulongier, >
1612.11.15@1615.03.10

-
- 322 **Hauwers, Elisabeth d' (C)**
dv Bertelmeus d'Hauwers, < Sluis, &1 1606 Nicolaes de Vos, &2 Sluis 1631.10.22
Maerten Maertens, # 1658.11.0 Sluis; L Sluis 1612.01.01 b, St. Anna 1628.01.06, Sluis
1632.01.04 a
- 323 *Hauwers, Fransoys d'*
zv Laureyns d'Hauwers & Geleynken de Munck
- 324 *Hauwers, Geleynken d' (C)*
dv Laureyns d'Hauwers & Geleynken de Munck, < Sluis, &1 Jan Bouckaert, &2 Sluis
1631.09.07 Jan Voet; L Sluis 1618.01.07 b
- 325 *Hauwers, Laureyns d'*
zv Laureyns d'Hauwers & Geleynken de Munck, & Jacomina Jacobs, >
1631.02.13@1632.01.09; L Sluis 1627.01.03 b
- 326 *Hauwers, Martina d'*
dv Laureyns d'Hauwers & Geleynken de Munck, & Pieter van Thielt
- 327 **Hauwers, Maria d'**
&1 Jan de Prince, &2 Lieven van Wanzelee, ? Oostende <1604, # 1639.11.16 Sluis; L
Sluis 1605.01.14 a, Aardenburg 1618.04.01 a Sluis
- 328 *Hauwers, Pierijne d'*
dv Laureyns d'Hauwers & Geleynken de Munck
- 329 **Hay, Cathalina (B, C)**
dv Pieter Hay & Anna Goosens, < 1555/6, &1 Jeronimus Reyniers, &2c Sluis
1583.06.12 Jan van Hecke, # 1656.10.11 Sluis
- 330 *Hecke, Bertelmeus van (C)*
zv Lenaert van Hecke & Margaretha van Rentergem
- 331 *Hecke, Cathalina van (B, C)*
dv Willem van Hecke, & Albert Jans, > 1618.01.03@1619.11.27; L Sluis 1610.01.03 b
- 332 *Hecke, Joris van*
& Johanna Vos
- 333 *Hecke, Josina van (C)*
dv Lenaert van Hecke & Margaretha van Rentergem, & Hubrecht Pieters, > <1621.12.04
- 334 **Hecke, Lenaert van (C)**
& Margaretha van Rentergem, # 1605.02.05 Sluis
- 335 **Hecke, Pieter van (B)**
< 1557/8, & Margaretha Thijs, > 1618.05.31@1618.08.18
- 336 **Herbault, Jacob**
* schoolmeester Oostkapelle 1597-1598, Kapelle 1598-1605, Sluis 1605-1617, &
Cathalina ???, > 1616.06.30@1617.11.01; L Sluis 1605.07.06 a
- 337 **Cathalina ???, vrouw van Jacob Herbault**
L Sluis 1605.07.06 a
- 338 **Herbault, Jacomina**
< Oostende, &1 Joos Parent, o&2 Vlissingen 1604.09.04 Jasper Dierlinck, >
<1628.04.18
- 339 *Herbault, Maria*
dv Jacob Herbault & Cathalina ???, & Abraham Panten, # 1640.08.29 Sluis; L Sluis
1608.01.06 b, St. Anna 1635.04.14 a Sluis
- 340 *Herbault, Sara*
dv Jacob Herbault & Cathalina ???, &1 Christiaen van Heylaer, &2 Engel Gilis, #
1662.03.01 Sluis; L Sluis 1608.01.06 b
- 341 *Herry, Jan*
zv Rijckaert Herry & Susanna Vermeulen, & Susanna de Wagenare; L Sluis 1618.07.01
b
- 342 *Herry, Joos*
zv Rijckaert Herry & Susanna Vermeulen, < 1605
- 343 **Herry, Rijckaert**

-
- & Susanna Vermeulen, > 1613.02.04@1616.12.14
- 344 Hertoghe, Jacob de (**B**)
< Sluis, zv Abraham de Hertoghe, * timmerman, & Middelburg 1603.06.15 Johanna van der Meersche; L Sluis 1605.01.14 a, D 1604-1614
- 345 *Hertoghe, Jacob de*
zv Jacob de Hertoghe & Johanna van der Meersche, ~ 1605.04.11 Sluis, * timmerman
- 346 Hessche, Martina van
L Sluis 1605.01.14 a
- 347 Heurbl???, Johanna
& Fransoys van Belle, > <1618.04.07; L Sluis 1605.07.06 a
- 348 Heurne, Elisabeth van
dv Anthonis van Heurne, &1 Jan Bauwens, &2 Jan de Vries, > 1605.09.22@1605.12.15
- 349 Heurne, Geleyn van (**A, B, C**)
< 1551/2, * commies van het kasteel, &1 Cathalina Gerarts, &2c Sluis 1603.02.10 Maria Vercruysse, bp. Brugge 1594.01.05, > 1614.11.23@1615.12.03; B <1604
- 350 Heurne, Anna van (**C**)
< Sluis, o& Cadzand 1609 Jacob Bauwens, > <1611.02.21
- 351 Heyndricx, Barbara (**B, C**)
dv Anthonis Heyndricx, &1 Jacob Rycx, &2 Jan Schuers, &c3 Sluis 1593.08.03 Adriaen Vervate
- 352 Heyndricx, Gillis (**B, C**)
zv Anthonis Heyndricx, &1 Anna Cappal, &2 Elisabeth Verbeke, > 1605.02.19@1607.04.21
- 353 Heyndricx, Magdalena
&1 Pieter Hubrechts, &2 >1605.07.06 Nicolaes Diericx; L Vlissingen <1593.12.29, Sluis 1605.07.06 a
- 354 Heyndricx, Nicolaes
- 355 *kind van Nicolaes Heyndricx*
1605.01.28 Sluis
- 356 Heyndricx, Tecke
L Sluis 1605.01.14 a
- 357 *Heyns, Anna (C)*
dv Joos Heyns & Maria Schuers, & Christoffel Mangelaer; L Sluis 1638.07.?? b
- 358 *Heyns, Godelieve (C)*
dv Joos Heyns & Maria Schuers, & Sluis 1611.06.06 Tobias Deckers, # 1640.12.31 Sluis; L Sluis 1638.07.?? b
- 359 Heyns, Joos (**B, C**)
* schipper, & Maria Schuers, op 1593.01.22 in Zeeland gevangen, > 1605/6
- 360 Heyns, Nicolaes
* griffier, & Elisabeth Nemegeer, > 1611.09.10
- 361 Hilten, Willem van
zv Anthonis van Hilten & Godelieve de Clercq, * controleur van de werken in Vlaanderen, & Middelburg 1585.07.07 Cathalina van Chantraine, ? Brugge 1610
- 362 Hoens, Pieter
- 363 *dochter van Pieter Hoens*
- 364 Hofstede, Jacob van de
* conducteur van commies Nicasius Kien, ? Oostende <1604
- 365 Hollander, Jacob den
- 366 Hois, Colijnken
& Joos Coucke; L Vlissingen 1604.06.29 a Calais, Sluis 1605.01.14 a
- 367 Hooghe, Mattheus
- 368 Hooreweyer, Reynier
& Jacomina ???, ? IJzendijke 1608; L Sluis 1605.01.14 b
- 369 Jacomina ???, vrouw van Reynier Hooreweyer

-
- ? IJzendijke 1608; L Sluis 1605.01.14 a
- 370 Hora, Gillis
< Oudenaarde, * controleur van de konvoeien en licenten, &1 Anna Tessalon, &2 Delft 1609.01.25 Maria Hardewijn, > <1612.02.23; B 1605 (1603 te Oostende); S 1604; L Sluis 1605.01.14 a, D 1611
- 371 Houcks, Anna
& Gillis Waey; L Sluis 1605.04.10 a Middelburg, Aardenburg 1606.01.15 a Sluis
- 372 Hove, Johanna van der
& Jan Bertels, > <1615.04.09 Sluis; L Sluis 1605.01.14 a
- 373 *Hubrechts, Baven*
zv Pieter Hubrechts & Jacomina Raveschot
- 374 Hubrechts, Cathalina
& Mattheus Tessalon, ? Oostende <1603, ? Vlissingen 1603-1604; L Sluis 1605.07.06 a
- 375 Hubrechts, Helena
&1 Anthonis Corijns, &2 Jan Mordach, &3 Passchier Vieler
- 376 Hubrechts, Maria
L Sluis 1605.04.10 a Vlissingen
- 377 Hulst, Adriaen (C)
< 1545/6, arbeider, & Godelieve de Bruyne, > 1606.01.16@1609.02.04
- 378 Hulst, Christina
dv Adriaen Hulst, & Corijn de Munck
- 379 Huyger, Jacob
- 380 Illout, Marcus (C)
* biervoerder, & Pierijne Haesbrouck
- 381 Isenbaert, Herman
& Cathalina Locque, > <1630.12.23; L Sluis 1625.04.?? b
- 382 Jacobs, Fransoys
* metselaar; L Sluis 1605.04.10 b
- 383 Jacobs, Pieter
zv Jacob Pieters & Martina Cleyne
- 384 Jacqueloot, Anna (B, C)
dv Bertelmeus Jacqueloot, & Cornelis Mangelaer, > <1610.04.06
- 385 Jacqueloot, Cathalina (B, C)
dv Bertelmeus Jacqueloot, &c Sluis 1585.04.27 Pieter van Rentergem, > <1617.09.07
- 386 Jans, Abelken
& Jan de Munck; L Sluis 1605.01.14 b
- 387 Jans, Agnes (A, B, C)
dv Willem Jans, < Den Bosch, &1 Jan de Brune, &2c Sluis 1582.08.01 Lieven Thijs
- 388 Jans, Adriaen
& Maria Fellebier, > 1610.02.18@1611.07.26
- 389 Jans, Cathalina (C)
dv Philips Jans & Cathalina van Hulle, > 1605.02.19@1605.11.17
- 390 Jans, Catharina
& Gillis van Mullem; L Sluis 1605.07.06 a
- 391 Jans, Cornelia
& Willem de Roo; L Sluis 1605.01.14 a
- 392 Jans, Cornelis
& Cathalina Cornelis; L Sluis 1605.01.14 a
- 393 Jans, Cornelis
- 394 Jans, Geerke
& Cornelis Machtelinck; L Sluis 1605.01.14 a
- 395 Jans, Gerart
& Cathalina van Damme
- 396 Jans, Gillis (C)

-
- < 1559/60, * kapitein van een fregat, &1 Jacomina Bavensdr. Cooreman, &2 Maria Drabbe, > <1610.01.18
- 397 Jans, Jacob
zv Philips Jans
- 398 Jans, Jan
* bakker, & Willemina ???
- 399 Jans, Margaretha
& Heyndrick Gerarts; L Sluis 1605.01.14 a
- 400 Jans, Maria
& Matthijs Wieme; L Sluis 1606.01.01 a
- 401 Jans, Martina (C)
&1 Adriaen Spae, &2 Nicolaes de Coninck, &3 Cornelis de Voocht, > <1619.04.27
- 402 Jans, Nicolaes (C)
zv Jan Claes, * molenaar, &1 Elisabeth Pietersdr. Daens, &2 Cornelia Baes, > 1628.09.02@1630.01.14; L Sluis 1606.01.01 b
- 403 Jans, Petronella
& Willem Danckaert; L Sluis 1608.04.06 b
- 404 *dochter van Philips Jans*
- 405 Jans, Pieter
- 406 Jans, Wybrant
- 407 Jans, Celie de, of Clara Jans (B, C)
< 1545/6, &1 Cornelis Arents, &2 Steven Thijs
- 408 Jongelinck, Jacomina (C)
& Bertelmeus Moreel; L Sluis 1605.01.14 b
- 409 Joppen, Jan
< Bommel; L Sluis 1605.07.06 a
- 410 Jordaens, Anna
L Sluis 1620.04.12 b
- 411 *Jordaens, Maerten*
zv Aernout Jordaens & Elisabeth Raveschot, * koopman, &1 Sluis 1619.04.11 Anna Lammens, &2 Rachel Cornelis, &3 Anna Meurs, > 1653.11.21@1654.03.09 Sluis; L Sluis 1623.04.09 b, D 1626-1640, O 1644-1651
- 412 *Jordaens, Maria*
dv Aernout Jordaens & Elisabeth Raveschot, & Maerten Maillaert
- 413 Jordaens, Robert
zv ??? Jordaens & Jacomina Bauwens, & Francina Bauwens, > 1606.06.28@1607.01.13
- 414 *Joris, Catharina (B)*
dv Sebastiaen Joris en Dingena Lammens, < Sluis, &1 Sluis 1612.02.26 Laureyns Deckers, &2 Rutger Jansz. van Bommel
- 415 *Joris, Geleyn*
zv Sebastiaen Joris en Dingena Lammens
- 416 *Joris, Lucas*
zv Sebastiaen Joris en Dingena Lammens, * smid, & Sluis 1610.04.28 Anna Mangelaer, > 1632.02.024@1633.03.01; L Sluis 1621.01.03 b
- 417 Joris, Sebastiaen (A, B)
zv Lucas Joris, < Sluis 1552/3, * smid, &1 Dingena Lammens, &2 Anna Bataille, ? Vlissingen 1600-1601, > <1616.12.30 Sluis; L Sluis 1579.04.19 b, 1605.01.14 a, O 1586
- 418 Joye, Rachel
& Jan de Bodequin
- 419 Joyeux, Anna (C)
dv Steven Joyeux, &1 Jan Canneel, &2 Adolf de Somer
- 420 Kattenbrouck, Ambrosius van
& Maria van de Putte
- 421 Keesse(n), Cathalina

-
- 422 *Pieter ???*, zv Cathalina Keesse(n)
1605.02.?? Sluis
- 423 Kelle, Johanna (**C**)
dv Gijsbrecht Kelle, &1 Adriaen Milbrecht, &2 Joos Tayaert, ? Brugge 1619
- 424 Kerckhoven, Maria van den
& Samuel de Mey; L Sluis 1605.01.14 a
- 425 Kien, Margaretha
- 426 Kien, Maria
dv Cornelis Kien & Maria Pauwaert, & Cornelis Pijl; L Vlissingen 1604.12.28 a
Oostende, Sluis 1605.04.10 a Vlissingen, Vlissingen 1606.09.26 a Sluis
- 427 Kien, Nicasius
< Oostende, * commies van de munitie; S 1604; in 1605 uit Sluis vertrokken
- 428 Lambrechts, Reynier
- 429 Lammens, Dingena (**B**)
dv Pieter Lammens, &1 Jan Stevensz. de Wolf, &2 Sebastiaen Joris, >
1605.03.09@1605.09.03
- 430 Lammens, Remeus (**C**)
< 1552, * voerman
- 431 *Lams, Adriana*
dv Nicolaes Lams & Anna Bosselaer
- 432 *Lams, Calleken*
dv Nicolaes Lams & Maria van Pachtebeke
- 433 *Lams, Jan*
zv Nicolaes Lams & Maria van Pachtebeke, * kleermaker, & Maria Peurs; L Sluis
1617.01.01 b, D 1617
- 434 *Lams, Maria*
dv Nicolaes Lams & Maria van Pachtebeke, & Pieter Adriaenz. Minnaert, >
<1616.11.23 Tholen
- 435 *Lams, Raphael (C)*
zv Nicolaes Lams & Anna Bosselaer, < Sluis, * zeeman, p. Vlissingen 1618.04.11, o&
Vlissingen 1617.09.16 Susanna Joris; L Vlissingen 1621.03.?? b
- 436 *Lamsweerde, Agnieta van*
dv Pauwels van Lamsweerde & Antonia Bloch, ~ 1605.08.28 Sluis
- 437 Lamsweerde, Pauwels van
& Antonia Blochs, > 1612.09.10@1612.10.15
- 438 Landaes, Catharina (**A, B**)
&1 Jasper Panten, &2 Ferdinand Carlijn, # 1605.09.19 Sluis
- 439 weduwe van Matthijs de Lange, alias Duvel
- 440 Langeveld, Louyse van
&1 Roelant Cuypers, &2 Albert Aernouts, &3 Adriaen de Gens, # 1644.09.06 Sluis; L
Sluis 1614.01.?? b
- 441 Langerhout of Lagerhart, Laureyns
1605.05.13 Sluis
- 442 Lantmeten, Adriaen
< 1575, * bakker
- 443 Lantschot, Geleynken van
* Adriaen Minne, # 1605.03.05 Sluis
- 444 Lauwers, Jacob
< Oostende, & Jacomina Caluwaert, &2 Christina Tacoen, > 1642.09.08@1646.05.17; L
Sluis 1605.07.06 b
- 445 Lauwers, Jan (**B, C**)
zv Jan Lauwers & Vincentina Mortier, * viskoper, &1 Godelieve Claeroghe, &2
Cathalina van de Pit
- 446 Lauwers, Johanna

-
- < 1507/1508, & Willem de Smit, > 1613.03.27
- 447 Lauwers, Laureyns (C)
* brouwer
- 448 Lems, Anna
& Jan Burggrave; L Sluis 1605.01.14 a
- 449 Lems, Anna
dv Boudewijn Lems & ??? Vermeersch, & Laureyns Bastiaens
- 450 Lems, Anthonia
dv Maria van Schoonacker, &1 Bertelmeus Sarragon, &2 Pieter de Blander
- 451 Lenaerts, Maria
& Maerten Engels, # 1638.04.21 Sluis; L Sluis 1605.07.06 b
- 452 Lievens, Arent
< 1571/2, * waard
- 453 Lievens, Cornelia
& Jan Berteloot
- 454 Lievens, Cornelis
- 455 Lievens, Vincent
* bakker, &1 Vincentina Clayman, &2 Glaudine Petit, > 1625.10.16@1628.09.02; L Sluis 1621.07.04 b
- 456 Lips, Jan (C)
* kistenmaker, & 1605.01.14@1605.10.04 Cathalina Dierkens, # 1649.11.02 Sluis; L Sluis 1605.01.14 b, D 1605-1609, O 1612-1641
- 457 Locque, Geert
& Johanna Dierkens, > <1635.03.19
- 458 Loo, Jacob van (C)
zv Jan van Loo, * commies, &c Sluis 1606.01.21 Maria van de Putte, # 1632.01.07 Sluis; L Sluis 1617.10.8 b, Vlissingen 1620.09.?? a Sluis
- 459 weduwe van Jan Lootens
- 460 Louys, Anna
dv Willem Louys & Elisabeth de Backere
- 461 Louys, Bertelmeus
- 462 Louys, Cathalina
dv Andries Louys & Margaretha Neyens
- 463 Louys, Johanna (C)
dv Willem Louys & Elisabeth de Backere, & Jan de Voocht, > <1621.02.25
- 464 Louys, Reynier
zv Andries Louys & Margaretha Neyens, * bakker, & Elisabeth van de Putte, # 1630.12.01 Sluis; S 1619-1630; L Sluis 1617.01.01 b, D 1617, O 1621-1629
- 465 Louys, Vincent
- 466 Louys, Willem (B, C)
* kuiper, & Elisabeth de Backere, > 1605.12.04 Sluis
- 467 *kind van Bernart van der Lucht*
- 468 Luyst, Francina
& Pieter Jans; L Sluis 1605.01.14 a
- 469 Machtelinck, Cornelis
&1 Geerke Jans, &2 Sara Jans Versuyf, > 1626.03.06@1627.02.08; L Sluis 1605.01.14 a
- 470 Maertens, Adriaen
zv Maerten Maertens & Maria van Dorth, ~ 1605.12.14 Sluis, * bakker, &1 Cornelia Goosens, &2 Johanna Jobs, > 1657; L Vlissingen 1627.04.?? b, Sluis 1628.01.02 a, D 1632-1636, O 1640-1656
- 471 Maertens, Maerten
< Aardenburg, * werkmeester, &1 Maria van Dorth, &2 Magdalena van de Putte, &3 Sluis 1631.10.22 Elisabeth d'Hauwers, # 1644.02.07 Sluis; S 1632-1643; L Sluis 1619.01.06 b, 1632.01.04 a, D 1622, O 1630-1639

-
- 472 Maertens, Maillaert
zv Jacob Heyndricksz. Maertens, * baljuw (<1604 te Oostende), &1 Constance de
Rustichi, &2 Sara de Surck, > <1613.09.26; L Sluis 1605.01.14 a
- 473 Maes, Lydia
& Cornelis Florien; L Sluis 1606.01.01 a
- 474 Maldegem, Jacob van
&1 Margaretha Paes, o&2 Brugge 1612.04.08 Elisabeth Boucke, &2 Sluis 1612.05.08
Elisabeth Boucke, > <1616.08.18
- 475 Man, Steven de (**B**)
* stadbode
- 476 *Mangelaer, Anna (C)*
dv Cornelis Mangelaer & Anna Jacqueloot, < Sluis, &c Sluis 1610.01.30 Lucas Joris, #
1647.12.26 Sluis; L Sluis 1622.10.9 b
- 477 *Mangelaer, Cathalina (C)*
dv Cornelis Mangelaer & Anna Jacqueloot, &1 Fransoys Damman, &2 Gedion Neme-
geer; L Sluis 1614.04.06 b
- 478 *Mangelaer, Christoffel*
< 1589/1590, * bierdrager, & Anna Heyns, L Sluis 1632.04.11 b
- 479 Mangelaer, Cornelis (**B, C**)
< 1552/3, * schipper, & Anna Jacqueloot; L Sluis 1608.07.06 a
- 480 *Mangelaer, Johanna*
dv Cornelis Mangelaer & Anna Jacqueloot, & Jan de Volder; L Sluis 1622.01.02 b
- 481 Mantel, Maerten
- 482 *kind van Maerten Mantel*
- 483 vrouw van Maerten Mantel
- 484 Marissen, Jacomina van
dv Florens van Marissen, &1 Jan Gerarts, &2 [**Brugge 1609.09.09**] Gerart Bachuys
- 485 Marlinck, Jan
* timmerman, & Ussel Zeije; L Sluis 1606.01.01 b
- 486 Matthijs, Anthonis
* schipper
- 487 Matthijs, Johanna
& Louys van den Briele, # 1641.04.02 Sluis; L Sluis 1605.01.14 a
- 488 *Maulde, Johanna de*
dv Willem de Maulde; L Sluis 1609.01.04 b
- 489 Maulde, Willem de
> 1619.12.05 Sluis; S VvS; L Sluis 1605.07.06 a
- 490 vrouw van Willem de Maulde
L Sluis 1605.07.06 a
- 491 Meere, Maria
- 492 Meersche, Johanna van der
< Antwerpen, &1 Middelburg 1603.06.15 Jacob de Hertoghe; L Sluis 1605.01.14 a
- 493 Meeux, Geleyn (**A, B, C**)
* schuitman, &1 Maria Cocx, &2 Maria Schuers
- 494 Meeux, Godelieve
- 495 Meeux, Jan
- 496 Meeux, Maria
dv Geleyn Meeux & Maria Cocx, & Cornelis Conent
- 497 Meeux, Vincentina
- 498 Mel, Joris
< Schotland, & Maria Gerarts; L Sluis 1605.01.14 a
- 499 Mey, Samuel de
* metselaar, & Maria van den Kerckhoven, > 1608.12.23@1610.04.24; L Sluis
1605.01.14 a, D 1604

-
- 500 *Meyer, Cathalina de*
dv Pieter de Meyer, ~ 1605.10.23 Sluis
- 501 *Meyer, Maillaert de*
dv Pieter de Meyer, ~ 1605.10.23 Sluis
- 502 Meyer, Pieter de
* onderbaljuw
- 503 vrouw van Pieter de Meyer
- 504 Michiels, Anthonia
&1 Fransoys van Pardelles, &2 Joos Gyselinck, > <1615.10.20
- 505 *Milbrecht, Adriana (C)*
dv Cornelis Milbrecht & Johanna Mattheusdr. Lust
- 506 *Milbrecht, Christina (C)*
dv Cornelis Milbrecht & Margareta Jacobsdr. Neyens
- 507 *Milbrecht, Cornelia (C)*
dv Cornelis Milbrecht & Margareta Jacobsdr. Neyens, & Willem Jansz. Sluymer, #
1634.05.19 Sluis
- 508 *Milbrecht, Cornelis (C)*
zv Cornelis Milbrecht & Johanna Mattheusdr. Lust
- 509 *Milbrecht, Johanna (C)*
dv Cornelis Milbrecht & Margareta Jacobsdr. Neyens
& Adriaen Storm
- 510 *Milbrecht, Joos (C)*
zv Cornelis Milbrecht & Johanna Mattheusdr. Lust
- 511 *Milbrecht, Joos (C)*
zv Cornelis Milbrecht & Margareta Jacobsdr. Neyens
- 512 Minne, Adriaen (C)
zv Jacob Minne & Josina Lucasdr. Joris, &1 Geleyken van Lantschot, &2c Sluis
1605.08.12 Levina Borens, > 1611.11.10@1615.10.02; S 1595
- 513 Minne, Jacob (A, B, C)
zv Gillis Minne, < 1530 Sluis, & Josina Lucasdr. Joris, bp. Brugge 1555.11.15, #
1605.03.05 Sluis; S 1576-1603, B 1593
- 514 Minne, Jacob (C)
zv Jacob Minne & Josina Lucasdr. Joris, * biervoerder, &1 ???, &2 Geleyken Ellemans,
> 1623.02.09@1625.06.30
- 515 *Minne, Josina (C)*
dv Jacob Jacobsz. Minne, &1 Michiel Tayspil, &2 Sluis 1639.05.19 Fransoys Florison, #
1651.02.22 Sluis; L Sluis 1622.07.03 b
- 516 *Minne, Maria (C)*
dv Jacob Jacobsz. Minne, < Sluis, & Sluis 1617.10.08 Jan Bigge, # 1658.03.07 Sluis
- 517 Minne, Marinus
* baljuw te Aardenburg; S VvS; L Sluis 1605.10.23 b, Aardenburg 1606.07.16 a Sluis
- 518 Minne, Nicolaes
< Aardenburg, * bakker, &1 Johanna de Clercq, &2 Sluis 1621.09.08 Anna Sneeuwaert,
&3 Sluis 1632.07.25 Cornelia van der Balcke, # 1649.09.08 Sluis
- 519 Moeregem, Maria van
& Pieter Harreman
- 520 Mol, Jan de
zv Laureyns de Mol & Maria Jans, & Maria de Lan
- 521 Mol, Philips de
* arbeider
- 522 *Mol, Pieter de (C)*
< Sluis, o&1 St. Anna 1615.11.01 Francina Staes, &1 St. Anna 1615.11.29 Francina
Staes, > <1640.09.15
- 523 *Moor, Jacob de (C)*

-
- zv Joris de Moor & Anna Goethals, * koopman, ? Vlissingen 1613
- 524 Moor, Joris de (C)
< 1559, zv Michiel de Moor, * waard, & Anna Goethals, ? Aardenburg 1609; S 1602-1603
- 525 Moor, Magdalena de (C)
dv Joris de Moor & Anna Goethals
- 526 Moor, Sara de
dv Joos de Moor, < Vlissingen, & Vlissingen 1605.06.25 Nicolaes Dach; L Vlissingen 1605.03.29 b, Sluis 1605.10.23 a, Vlissingen 1614.07.01 a Sluis, Vlissingen 1633.06.28 a Leiden
- 527 Mordach, Jan
& Helena Hubrechts, > 1605.06.11@1606.12.05
- 528 Moreel, Bertelmeus (B, C)
zv Vincent Moreel & Margaretha van Guleten, & Jacomina Jongelinck, > 1605.01.14@1605.12.08; L Sluis 1605.01.14 b
- 529 Mortier, Apollonia
dv Michiel Mortier & ?, & Jasper van Poucke, > <1625.01.06; L Sluis 1615.04.05 b
- 530 Mortier, Michiel (B)
< 1555/6, * schuitman, &1 Maria Illout, &2 Anthonia Huysen, > <1621.11.12
- 531 Mortier, Pierijne
& Francque Thijs; L Sluis 1615.04.05 b
- 532 Motte, Jacomina la
* vroedvrouw; L Sluis 1605.01.14 a, Aardenburg 1607.10.28 a Sluis
- 533 Motte, Jacomina la
& Cornelis Claes; L Sluis 1605.01.14 a
- 534 Motte, Samuel la
< Londen, * koster, &1 Jacomina Vleeschouwer, &2 Maria Mus, > <1624.01.03; L Sluis 1605.01.14 a, O 1606-1609
- 535 Mullem, Gillis van
* glazenmaker, &1 Catharina Jans, &2 Johanna van Wassenhoven, > <1624.02.24; L Sluis 1605.07.06 a
- 536 Munck, Anthonis de (C)
zv Marcus de Munck, < 1545/6, * bierdrager, &1 ???, &2 Susanna Schapelinck, > <1611.08.11
- 537 Munck, Anthonis de (C)
zv Anthonis de Munck & Susanna Schapelinck, < 1598/9 Sluis, * slager, &1 Sluis 1625.07.06 Levina Olfaert, &2 Sluis 1628.01.05 Maria Burggrave, # 1670.07.02 Sluis; L Sluis 1654.04.05 b
- 538 Munck, Bertelmeus de (C)
- 539 Munck, Cornelis de
zv Barnabas de Munck & Maria Cool, * metselaar, < 1605.05.24
- 540 Munck, Geleynken de
&1 Laureyns d'Hauwers, &2 Jan de Mulder, > 1631.05.16@1632.11.20
- 541 Munck, Heyndrick de (C)
* timmerman, & Maria Stoffels, > <1630.12.23; L Sluis 1619.03.07 b
- 542 Munck, Jan de
& Abelken Jans; L Sluis 1605.01.14 b
- 543 Mus, Maria
< Oudenburg, &1 Joos Diericx, &2 Sluis 1619.12.12 Samuel la Motte; L Sluis 1605.01.14 a
- 544 Necke, Pieter (C)
< 1562/3, * schipper, & Margaretha Thijs, > 1619.05.31@1622.02.01
- 545 Nemegeer, Goris
&1 Proontje Scherrier, &2 Cathalina Mangelaer; L Sluis 1605.01.14 a, D 1631

-
- 546 Nete, Anna
& Gedion van der Balcke
- 547 Neuville, Robert
* arbeider
- 548 Neve, Aernout de (C)
& Anna Willemsdr. de Wispelaer, > <1607.03.12
- 549 Neve, Johannes de
& Florence d' Overloope; B VvS; L Sluis 1605.04.10 a Bergen op Zoom
- 550 *Neve, Josina de*
dv Johannes de Neve & Florence d' Overloope, &1 Johan van Hale, o&2 1615.01.10
Hermes van Dale, # 1635.06.13 Sluis; L Sluis 1614.04.06 b
- 551 Nokere, Cathalina de (B)
&1 Adriaen de Muer, &2 Willem Brames
- 552 Nombroot, Daniel (C)
* griffier
- 553 Nombroot, Pauwels (B) + (A)
& Magdalena Jansdr. Willemsen of Gaergoet, > <1615.11.14
- 554 Noort, Omfre
& Maria Makreel, > <1612.03.03
- 555 Noppe, Pieter (B)
zv Hubrecht Noppe, &1 Margaretha Jacobsdr. Lenaerts, &2 Maria Cornelis, >
1620.11.20@1621.05.27; L Sluis 1583.09.01 a, afgesneden 1587.03.08, 1617.01.01 b
- 556 Oker, Daniel de
- 557 Oliviers, Barbara
dv Nicolaes Oliviers, & Michiel van Runnen
- 558 Oliviers, Jan
- 559 Onderdonck, Magdalena van
dv Jan van Onderdonck, & Jacob Pietersz. Arents
- 560 Oortman, Vincent
&1 Isabeau ???, &2 Margaretha van der Venne, ? Duinkerken <1605, ? Oostburg >1606;
L Sluis 1606.01.01 a
- 561 Isabeau ???, vrouw van Vincent Oortman
L Sluis 1606.01.01 a
- 562 Outermans, Cornelis
L Sluis 1605.01.14 a
- 563 Outermans, Rijckaert
< 1553/4, ? Oostende <1604, & Maria Cleyne, > <1620.11.07; L Sluis 1605.01.14 b, D
1607
- 564 Ouwegem, Jacob van (C)
& Barbara Stockman, > <1619.10.04
- 565 *Ouwegem, Johanna van (C)*
dv Jacob van Ouwegem & Barbara Stockman, < 1599 Sluis, ? St. Anna >1609, &1 Sluis
1619.10.04 Jacob Schellebroot, &2 St. Anna 1623.07.16 Marcus Bauwens, &3 St. Anna
1637.05.24 Jan Geersen
- 566 Overtvelt, Vincentina van (C)
dv Laureyns van Overtvelt, & Pieter Elle
- 567 Paes, Maria (C)
&1 Cornelis Frarijn, &2 Gerart Bachuys, > 1607.10.25
- 568 *Pamele, Jacob van (C)*
zv Jan van Pamele, < Sluis, &1 St. Anna 1620.02.09 Pierijne van Damme, &2 Johanna
Halevoet, &3 St. Anna 1640.11.11 Francina Blanckaert
- 569 Pamele, Jan van (C)
* arbeider
- 570 *Pamele, Maria van (C)*

-
- dv Jan van Pamele, < Sluis, &1 St. Anna 1620.01.26 Jan Poot
- 571 *Panten, Abraham*
zv Christoffel Panten & Cathalina de Witte, & Maria Herbault, > <1639.11.19
- 572 *Panten, Christoffel (B)*
zv Jasper Panten & Catharina Landaes, * koopman, &1 Cathalina de Witte, &2 Cathalina Reyniers, ? Vlissingen 1604, # 1639.06.19 Vlissingen; S 1586-1606; L Sluis 1584.03.29 b, 1605.01.14 a, 1606.07.02 a, Vlissingen 1616.03.29 a Sluis
- 573 *dochter van Christoffel Panten*
1605.09.19 Sluis
- 574 *Panten, Debora*
dv Christoffel Panten & Cathalina de Witte, & Pieter Verduyst, &c2 Sluis 1629.04.17 Willem de Roo, ? Breda 1641, ? Hulst 1659; L Sluis 1619.07.07 b
- 575 *Panten, Jacomina (B)*
dv Christoffel Panten & Cathalina de Witte, < Sluis, & Jan Dammaert, # 1660.10.25 Sluis; L Vlissingen 1604.01.01 b, Sluis 1605.01.14 a, Aardenburg 1610.04.04 a Sluis, Zierikzee 1616.04.03 a Aardenburg, Sluis 1618.01.07 a, Vlissingen 1621.12.28 a Sluis, Sluis 1627.01.03 a
- 576 *Panten, Susanna*
dv Christoffel Panten & Cathalina de Witte, < Vlissingen, &1 Jacob Jans, &2 Sluis 1631.11.26 Maerten uyt den Broucke, &3 Johan de Meyer; L Sluis 1615.01.04 b
- 577 *Pape, Cathalina de*
& Bertelmeus de Backere; L Sluis 1605.01.14 a, 1606.03.26 a
- 578 *Parent, Adriana*
< Stege, &1 Adriaen de Grave, &2 Jacob Oliviers, o&3 Vlissingen 1603.05.24 Cornelis Pijn, ? Oostende <1603
- 579 *Pauwels, Bernaert*
< 1566, & Pierijne Raveschot, # 1646.02.21 Sluis; hij had zich aan de zijde van de Spanjaarden geschaard, maar mocht op 1623.06.29 weer terugkomen in Sluis
- 580 *Persijn, Levina van*
& Heyndrik Vos van Kellendonck, ? Oostende <1604; L Sluis 1605.07.06 b
- 581 *Peurs, Cornelia*
< 1579
- 582 *Peurs, Jan*
&1 Laurina Wagenaer, &2 Laurina van der Wouwe; L Vlissingen 1610.01.03 a Sluis, Sluis 1615.01.04 a
- 583 *Peurs, Pauwels*
zv Jan Peurs & Laurina Wagenaer, ~ 1605.07.17 Sluis
- 584 *Pieters, Adriaen*
< Bont; L Sluis 1605.01.14 b
- 585 *weduwe van Aernout Pieters*
- 586 *Pieters, Anthonis*
- 587 *Pieters, Elisabeth*
& ??? Stevens
- 588 *Pieters, Erasmus*
- 589 *Pieters, Jan*
- 590 *vrouw van Jan Pieters*
- 591 *Pieters, Johanna*
& Pieter Gerarts; L Sluis 1605.01.14 a
- 592 *Pieters, Johanna*
L Sluis 1605.07.06 a
- 593 *Pieters, Maria*
L Sluis 1605.07.06 a
- 594 *Pin, Jacomina (C)*

-
- < Sluis, &1 Sluis 1615.06.14 Arend Lenaertsz. Deckers, &2 Cadzand 1627.11.10 Jan de Roo, &3 1639 Pieter Gastelaer
- 595 Pin, Jan (**B, C**)
zv Fransoys Pin, < 1577/8, * bakker, & Elisabeth Thijs
- 596 Plats, Jan
- 597 Plueger, Hans
& Anna ???
- 598 Anna ???, vrouw van Hans Plueger
L Sluis 1605.01.14 b
- 599 Porte, Elisabeth de la (**C**)
dv Anthonis de la Porte, & Pauwels Duergijs
- 600 *Poucke, Jasper van* (**C**)
zv Jasper van Poucke & Anna Pietersdr. de Roode, * schoenmaker, &1 Maria Blomme, &2 Apollonia Mortier, &3 Elisabeth Voncke, > <1627.02.22; L Sluis 1616.07.03 b
- 601 Prince, Jan de
* lakenkoopman, & Maria d'Hauwers, ? Oostende <1604, > 1611.01.9@1611.04.10; L Sluis 1605.01.14 a, D 1604, O 1607-1611
- 602 *Prince, Pieter de*
zv Jan de Prince & Maria d'Hauwers, < Oostende, & Sluis 1628.05.17 Maria Thiese, # 1636.05.20 Sluis; L Sluis 1628.04.09 b
- 603 *Putte, Adriaen van de* (**C**)
zv Jacob van de Putte & Anna Voorspoel
- 604 *Putte, Elisabeth van de* (**C**)
dv Jacob van de Putte & Anna de Voorspoel, &1 Reynier Louys, &2 Willem Jansz. Sluymer, # 1639.07.05 Sluis; L Sluis 1623.07.08 b
- 605 Putte, Jacob van de (**C**)
< 1554/5, * waard, &1c Brugge Anna de Voorspoel, &2 Christina van Hillenshove, ? Damme 1612
- 606 *Putte, Magdalena van de* (**C**)
dv Jacob van de Putte & Anna de Voorspoel, & Maerten Maertens, # 1631.05.18 Sluis; L Sluis 1619.01.06 b
- 607 Putte, Maria van de (**C**)
dv Jacob van de Putte & Anna de Voorspoel, &1 Ambrosius van Kattenbrouck, &2c Sluis 1606.01.21 Jacob van Loo, # 1661.03.24 Sluis; L Sluis 1616.07.03 b, Vlissingen 1620.09.?? a Sluis
- 608 Pijck, Caspar
& Olijt ???; L Sluis 1605.01.14 a
- 609 Olijt ???, vrouw van Caspar Pijck
L Sluis 1605.01.14 a
- 610 Pijl, Cornelis
zv Maria Pauwaert, & Maria Kien, ? <1604 Oostende, # 1626.10.23 Vlissingen; S 1604-1606; L Sluis 1605.04.10 a Vlissingen, Vlissingen 1606.09.26 a Sluis
- 611 *Pijn, Amplonia*
dv Cornelis Pijn, &c Sluis 1619.02.20 Anthonis Bourgois, > <1627.04.29
- 612 *Pijn, Catharina*
dv Cornelis Pijn; L Sluis 1620.01.05 b
- 613 Pijn, Cornelis
zv Laureyns Pijn, < Vlissingen, * koopman, &1 Maria Cornelis, o&2 Vlissingen 1602.08.03 Maria de Maeckere, o&3 Vlissingen 1603.05.24 Adriana Parent, > 1626.01.26; S 1605-1626, B 1608-1623; L Vlissingen 1603.04.01 b, Sluis 1605.07.06 a, D 1605, O 1609-1623
- 614 Pijpe, Jacomina
& Christiaen Valcke, ? Oostende <1604, > <1623.07.22; L Sluis 1605.10.23 b
- 615 Quaerts, Adriaen

-
- & Cornelia Caluwaert; L Sluis 1609.07.05 b
- 616 *Quaerts, Gerart*: W 1605.05.12
zv Adriaen Quaerts & Cornelia Caluwaert, * metselaar, & Anna Outermaans; L Sluis
1616.01.03 b
- 617 *Quaerts, Heyndrick*
zv Adriaen Quaerts & Cornelia Caluwaert, & Magdalena Coole; L Sluis 1617.07.02 a
- 618 Rapaert, Maria (C)
dv Fransoys Rapaert, & Pieter Reyniers
- 619 Raveschot, Jacob (C)
< 1561/2, * metselaar
- 620 Raveschot, Pierijne (B)
dv Maerten Raveschot, & Bernaert Pauwels, # 1638.10.16 Sluis
- 621 Raveschot, Pieter (B)
zv Maerten Raveschot, < Sluis, * havenmeester, &1 Dingena Willemsen, ? Vlissingen
1600-1605, &2 Mechelina van den Bussche, &3 Cathalina Hubrechts, # 1633.06.05
Sluis; L Sluis 1609.07.05 b
- 622 *Rentergem, Anna van* (C)
dv Joos van Rentergem & Barbara de Munck; L Sluis 1626.01.03 b
- 623 *Rentergem, Cathalina van* (C)
dv Pieter van Rentergem & Jacomina Jacqueloot, < Sluis, &1 Pieter Reyniers, &2 Mid-
delburg 1625.09.17 Melchior de Brune
- 624 *Rentergem, Celia van* (C)
dv Joos van Rentergem & Barbara de Munck, < Sluis, &1 Cadzand 1611.03.20 Jacob
Bauwens, &2 Cadzand 1624.11.24 Andries van de Neste
- 625 *Rentergem, Christina van* (C)
dv Joos van Rentergem & Barbara de Munck, > <1613.04.10
- 626 *Rentergem, Elisabeth van* (C)
dv Joos van Rentergem & Barbara de Munck, < Sluis, o&1 Sluis 1613.12.16 Lieven
Deckers, &2 Cadzand 1629.11.14 Gillis Versmisse, &3 St. Anna 1638.08.02 Joos
Potteldoorn, # 1651.02.13 Cadzand
- 627 *Rentergem, Geert van* (C)
zv Joos van Rentergem & Barbara de Munck, > <1613.04.10
- 628 *Rentergem, Hubrecht van* (C)
zv Pieter van Rentergem & Jacomina Jacqueloot, < 1601; L Sluis 1624.01.07 b
- 629 *Rentergem, Jan van* (C)
zv Joos van Rentergem & Barbara de Munck, > <1613.04.10
- 630 Rentergem, Joos van (C)
zv Joos van Rentergem & Cecilia Boudens, < 1565, * kuiper, & Barbara de Munck, bp.
Brugge 1592.12.05; S 1602
- 631 Rentergem, Joos van (C)
zv Pieter van Rentergem & Jacomina Jacqueloot
- 632 *Rentergem, Joos van* (C)
zv Joos van Rentergem & Barbara de Munck, > <1613.04.10
- 633 Rentergem, Margaretha van (C)
dv Joos van Rentergem & Cecilia Boudens, & Lenaert van Hecke, # 1605.02.05 Sluis
- 634 Rentergem, Pieter van (B, C)
< 1562, zv Joos van Rentergem, &c Sluis 1585.04.27 Cathalina Jacqueloot, * cipier en
koopman, > 1616.03.19@1617.9.7 Sluis; S 1592-1594
- 635 Reyniers, Anna (B, C)
dv Jeronimus Reyniers & Cathalina Hay, &1 Adriaen de Weert, &2c Sluis 1607.08.04
Hubrecht Sneeuwaert, > <1617.06.23
- 636 Reyniers, Apollonia
- 637 Reyniers, Cathalina (C)

-
- dv Jeronimus Reyniers & Cathalina Hay, &1 Jan Frarijn, &2 Christoffel Panten, #
1644.02.06 Vlissingen
- 638 Reyniers, Erasmus
* smid, &1 Apollonia Cornelis, &2 Anna Pietersdr. Gillis, > <1617.08.12
- 639 Reyniers, Josina
- 640 Reyniers, Pieter (**B, C**)
zv Jeronimus Reyniers & Cathalina Hay, * chirurgijn, & Maria Rapaert, >
1604.10.11@1605.07.15
- 641 Reyniers, Pieter
< Gent, * collecteur, & Cathalina van Rentergem, > <1625.08.29; L Sluis 1606.01.01 a,
Aardenburg 1606.10.15 a Sluis
- 642 *Reus, Fransoys de*
zv Willem de Reus & Anna Willemsdr. van Muninckhoven
- 643 Reus, Willem de
* bierdrager, &1 Anna Willemsdr. van Muninckhoven, &2 Cathalina van de Putte, >
<1612.07.24
- 644 Riemen, Maria van
& Gillis Costerius; L Sluis 1605.01.14 a
- 645 Rieu, Job du
zv Maximiliaen du Rieu, < Norwich 1578, * predikant Utrecht Waalse gemeente 1602-
1603, Sluis 1605-1619, Bergen op Zoom 1619-1627, &1 Maria de Bouckele, &2 Maria
Outermans, &3 Sluis 1626.03.25 Elisabeth Bossaert, > 1627; L Sluis 1605.07.06 a, P
1605-1619
- 646 weduwe van Ferdinand Roelants
- 647 Roo, Clara van
& Pieter Bauwens
- 648 Roo, Willem de
zv Jan de Roo, * timmerman, ? <1604 te Oostende, &1 Christina Collaert, &2 Elisabeth
Wouters, &3c Sluis 1629.04.17 Debora Panten, > <1640.01.27; L Sluis 1611.01.01 b
- 649 Roosemont, Floris de
* stadsbode te Aardenburg, & Sara Braeckman; L Sluis 1605.01.14 a, Aardenburg
1606.01.15 a Sluis
- 650 Rossel, Jan
- 651 Rottegatter, Johan
zv Philips Rottegatter, * stoker
- 652 Rottier, Apollonia
dv Jan Rottier & Elisabeth de Maeckere, & Pieter van de Velde, > <1616.06.29
- 653 Rottier, Cornelis
* kleermaker
- 654 Rou, Barbara de
- 655 Roussel, Fransoys
< Mechelen, * baljuw, & Sluis 1627.07.28 Constantia de Blocq, > 1652.09.16; S 1607-
1612, B 1609-1610; L Sluis 1605.04.10 b, D 1607
- 656 *Rubbens, Cornelis*
zv Maillaert Rubbens & Christina Hantschoewerker, < Oostende, * landstimmerman, &1
Sluis 1615.09.13 Pierijne de Wolf, &2 Sluis 1642.09.17 Margaretha Joos, # 1647.04.10
Sluis; L Sluis 1620.01.05 b, D 1629-1638
- 657 *Rubbens, Elisabeth*
dv Maillaert Rubbens & Christina Hantschoewerker, < Oostende, &1 Sluis 1612.03.13
Gerart Bertels, &2 Sluis 1617.06.28 Jan Luberts; L Sluis 1614.10.5 b
- 658 *Rubbens, Maria*
dv Maillaert Rubbens & Cathalina Schardaux, < 1597/8 Oostende, &1 Sluis 1617.06.07
Jan Weyts, &2 Sluis 1623.02.19 Anthonis Jans; L Sluis 1614.04.06 b
- 659 Runnen, Michiel van

-
- & Barbara Oliviers, > 1621.01.29@1624.05.01
- 660 Rustichi, Constance de
& Maillaert Maertens, ? Oostende <1604; L Sluis 1605.01.14 a
- 661 Ruysgoet, Pauwels
zv Pieter Ruysgoet, ? Oostende <1604, & Jacomina Bataille, > <1608.04.03 Sluis; L
Sluis 1605.04.10 a Vlissingen, 1605.07.06 a
- 662 Ruysgoet, Pieter
< 1533/4, * koster (<1604 te Oostende), & Maria ???, # Sluis 1618.04.11; L Vlissingen
1604.12.28 a Oostende, Sluis 1605.07.06 a Vlissingen
- 663 Maria ???, vrouw van Pieter Ruysgoet
L Vlissingen 1604.12.28 a Oostende, Sluis 1605.07.06 a
- 664 Ruysgoet, Pieter
zv Pauwels Ruysgoet & Jacomina Bataille, < 1604
- 665 Rijckaerts, Maria
- 666 Sanders, Anna
- 667 Sanders, Laurina
dv Adriaen Sanders, & Joachim Cruck, ? Cadzand <1611, ? Vossemeer 1611; L Sluis
1605.01.14 a
- 668 Sarragon, Anna
- 669 Sarragon, Barbara (**B**)
dv Jan Sarragon & Maria Cool, < Sluis, &1 Jan Stevens, &2 Sluis 1620.02.26 Pieter de
Raet, ? Engeland <1604, > <1627.02.06; L Sluis 1613.01.06 b, Aardenburg 1620.07.05 a
Sluis
- 670 Sarragon, Carel
zv Bertelmeus Sarragon & Anthonette Lems, * bakker, & Pierijne Proost, # 1640.04.05
Sluis; L Sluis 1619.03.07 b, D 1621, O 1626-1638
- 671 Sarragon, Cornelis
zv Jan Sarragon & Maria Cool
- 672 Sarragon, Jan (**B**)
zv Bertelmeus Sarragon & Anthonia Lems, < 1584/5 Sluis, * slager, &1 Sluis 1611.05.01
Maria Tessalon, &2 Anna de Prince, &3 Sluis 1649.03.24 Maria Lievens, # 1650.05.23
Sluis; S 1638-1647, B 1648-1649; L Sluis 1616.04.03 b, D 1619, O 1624-1648
- 673 Schapelinck, Susanna (**C**)
dv Aernout Schapelinck, &1 Anthonis de Munck, &2 Jan Pavius
- 674 Schardeaux, Cathalina
&1 Maillaert Rubbens, &2 Willem de Nayer, ? Oostende <1604
- 675 Scheluwaert, Michiel (**B**)
- 676 Schepens, Cathalina
dv Adriaen Schepens, & Michiel Casselman, > 1621.08.11@1622.08.29; L Sluis
1620.01.05 b
- 677 Scherlickens, Catharina
- 678 Scherrier, Proontje
dv Nicolaes Scherrier & Cathalina Bers, & Goris Nemegeer, > 1611.10.13@1613.02.09;
L Sluis 1605.01.14 a
- 679 Schilde, Daniel van
- 680 Schoemaker, Adriaen
- 681 Schottere, Magdalena de
dv Jan de Schottere, & Bertelmeus Diericx, > <1607.01.27
- 682 Schuers, Jacob
- 683 Schuers, Maria (**B**)
dv Maerten Schuers & Apollonia ???, & Joos Heyns, > <1632.05.29 Sluis
- 684 *Schuers, Steven*
zv Jan Schuers & Pierijne de Coker
- 685 Segaers, Maria (**C**)

-
- & **[Brugge 1584 na advent en Kerst]** Marcus de Corte
- 686 Serlippens, Adriaen
* accijnsontvanger, &1 Anna van den Voorde, &2 Barbara de Corbehem, >
<1629.07.30; S 1609-1618; L Sluis 1605.01.14 a
- 687 Simon, Pieter
& Clarette ???; L Sluis 1605.04.10 a Breda
- 688 Clarette ???, vrouw van Pieter Simon
L Sluis 1605.04.10 a
- 689 Sitter, Christina de (**A, B, C**)
dv Jan de Sitter, & Anthonis Snouck
- 690 Sitter, alias Baes, Cornelia de
&1 Jan Wildermesch, &2 Nicolaes Jans; L Sluis 1605.01.14 a, 1627.01.03 a
- 691 Smit, Willem de (**B**)
< 1501/1502, &1 Catharina de Sitter, &2 Johanna Lauwers, > 1605.07.23
- 692 Sneeuwaert, Anna (**C**)
dv Hubrecht Sneeuwaert & Vincentina van Oostburch, < Sluis, &1 Sluis 1608.06.04 Joos
van Rentergem, &2 Sluis 1621.09.08 Nicolaes Minne, # 1630.09.05 Sluis
- 693 Sneeuwaert, Damiaen
< 1565/6, * bakker
- 694 Sneeuwaert, Hubrecht (**B, C**)
< 1560/1, &1 Vincentina van Oostburch, &2c Sluis 1607.08.04 Anna Reyniers; S 1592-
1595
- 695 Snouck, Anthonis (**A, B, C**)
< 1551/2, * molenaar, &1 Pierijne ???, &2 Christina de Sittter, >
1609.07.11@1609.10.17
- 696 Snijder, Heyndrick
- 697 Somer, Adolf de (**C**)
zv Fransoys de Somer, < 1570 of 1555/6, * waard, & Anna Joyeux, # 1605.03.10 Sluis
- 698 Sonnevile, Michiel
zv Mattheus Sonnevile, & Godelieve Thijs, > <1609.11.27; L Sluis 1608.01.06 b
- 699 Spaerniet, Gillis (**B**)
- 700 Stalpaert, Cornelis (**B**)
- 701 *kind van Jacob Stalpaert & Cathalina Claes*
- 702 *kind van Jacob Stalpaert & Cathalina Claes*
- 703 Steenlant, Jacomina van (**C**)
< Sluis, &1 1612.04.04 Victor Daens (Dames), &2 St. Anna 1621.03.21 Cornelis
Clinger, > <1631.12.15; L Sluis 1625.07.06 b
- 704 Steenlant, Willem van (**B**)
zv Pieter van Steenlant & Pierijne Vermeer, * metselaar, & Godelieve Fellebier, >
1618.01.13@1618.06.06
- 705 Stevens, Adriaen
- 706 *Stevens, Calleken* (**C**)
dv Adriaen Stevens & Anna Bogaert
- 707 Stevens, Christiaen (**A, B, C**)
zv Willem Stevens & Anna ???, < 1565/6 Sluis, * bakker, & Arnoudina Ryveels, >
1618.5.23@1620.6.13; S 1603
- 708 *Stevens, Cornelis* (**C**)
zv ??? Stevens & Elisabeth Pieters, < Sluis, & St. Anna 1615.04.?? Willemina Pieters
- 709 *Stevens, Jan* (**C**)
zv Christiaen Stevens & Arnoudina Ryveels, * bakker, & Anna Elias, # 1657.09.22 Sluis
- 710 *Stevens, Johanna* (**C**)
dv Adriaen Stevens & Anna Bogaert
- 711 *Stevens, Maria* (**C**)
dv Christiaen Stevens & Arnoudine Ryveels, & Jan Joris, > 1624.05.25@1627.07.24

-
- 712 *Stevens, Pieter (C)*
zv Adriaen Stevens & Anna Bogaert, &1 Johanna Bachuys, &2 Margaretha Joos, >
<1642.07.17; L Sluis 1620.01.05 b
- 713 Stockhoven, Maria
L Sluis 1605.01.14 b
- 714 Stockman, Barbara (C)
& Jacob van Ouwegem
- 715 Swaef, Pieter de
- 716 Taelman, Michiel
- 717 vrouw van Michiel Taelman
- 718 *Taelman, Michiel*
zv Michiel Taelman, ~ 1605.12.25 Sluis
- 719 Tayaert, Joos (C)
* brouwer, & Johanna Kelle, ? Brugge 1619
- 720 Teerlinck, Fransoys (C)
< 1560, * bakker, & Maria Knudde
- 721 Tessalon, Anna
dv Mattheus Tessalon, & Gillis Hora, ? Oostende <1604; L Sluis 1605.01.14 a
- 722 *Tessalon, Catharina*
dv Mattheus Tessalon, < Oostende, & Andries Parent, # 1642.05.09 Sluis; L Sluis
1612.10.06 b
- 723 *Tessalon, Maria*
dv Mattheus Tessalon, < Oostende, & Sluis 1611.05.01 Jan Sarragon, > <1626.05.14; L
Sluis 1616.04.03 b
- 724 Tessalon, Mattheus
& Cathalina Hubrechts, ? Oostende <1603, Vlissingen in 1603-1604; B Oostende
- 725 Tessalon, Susanna
dv Mattheus Tessalon, < 1588, ? Oostende <1603, & Sluis 1607.03.04 Joseph van
Brienen, > 1653.09.24, # 1653.10.03 Sluis; L Vlissingen 1603.09.30 b, Sluis 1605.07.06
a
- 726 Tessels, Adriana (C)
& Daniel de Clercq, > 1609.06.25@1614.05.01
- 727 Tessels, Jan (C)
& Anna Michielsdr. de Coninck
- 728 Thijs, Anthonis
* kleermaker; L Sluis 1608.01.06 b
- 729 Thijs, Cornelis
- 730 Thijs, Elisabeth
dv Matthijs Thijs, & Jan Pin
- 731 *Thijs, Fransoys (C)*
zv Gillis Thijs & Magdalena Lievensdr. Valcke, < Sluis, & Sluis 1618.12.20 Anna
Deckers
- 732 Thijs, Gillis (B, C)
zv Fransoys Thijs, &1 Godelieve van Biervliet, &2 Magdalena Lievensdr. Valcke, &3
Elisabeth Victorsdr. Labaut
- 733 Thijs, Godelieve (C)
dv Gillis Thijs & Godelieve van Biervliet, < Sluis, &1 Michiel Sonnevillie, &2 Sluis
1609.12.27 Mattheus Deckers; L Sluis 1608.01.06 b
- 734 Thijs, Lieven (B, C)
zv Pieter Thys, < 1532, &1 Godelieve Cocq, &2c Sluis 1582.08.01 Agnes Jans, #
1605.04.24 Sluis
- 735 Thijs, Margaretha
dv Lieven Thijs, & Pieter van Hecke
- 736 weduwe van Jan Tielborren

-
- 737 Timmerman, Maerten den
738 vrouw van Maerten den Timmerman
739 Timmerman, Vincentina
dv Cornelis Timmerman, &1 Fransoys Mangelaer, &2 Bertelmeus Joris, ? Vlissingen
1595
- 740 Tinne, Jan de
L Sluis 1605.01.14 a
- 741 Triquet, Josina
& Marcus de Munck
- 742 Tuenemans, Josina
> 1605.10.?? Sluis
- 743 Turfhoop, Aernout
& Anna Joosdr. Verschuere
- 744 *Uytenbogaert, Jan (C)*
< Sluis, &1 Cadzand 1607.04.22 Adriana Gijssels, &2 Cadzand 1625.09.14 Elisabeth
Rocquenij
- 745 Valcke, Christiaen
< Oostende, &1 Jacomina Pijpe, &2c Sluis 1623.07.22 Elisabeth Boucke, >
1623.07.22@<1624.07.24; L Sluis 1605.01.14 a, D 1607
- 746 Valcke, Jacomina (C)
dv Pieter Valcke, & Mattheus Lust
- 747 Valckenaar, Andries de
& Francina Bruwa; L Sluis 1605.01.14 a
- 748 Velde, Cathalina van de
dv Pieter van de Velde & Apollonia Rottier, < 1599; L Sluis 1625.07.06 b
- 749 Velde, Pieter van de (A)
zv Lieven van de Velde, * waard, & Apollonia Rottier, bp. Brugge 1578.06.21, >
<1616.06.29
- 750 Velge, Joos
& Anna le Fleute, < 1612.12.12@1613.03.06
- 751 Verbeke, Adriana
752 *zoon van Adriana Verbeke*
< 1586/7
- 753 Verbrugge, Maria
< Oostende, & Oostende Melchior Verbrugge, > 1612.02.08@1615.05.17; L Sluis
1605.01.14 b
- 754 Verbrugge, Melchior
&1 Oostende Maria Verbrugge, &2 Johanna Stevens, > 1625.10.09@1625.12.04; L Sluis
1611.01.01 b
- 755 *Verbrugge, Pieter*
zv Melchior Verbrugge & Maria Verbrugge, < 1602 Oostende
- 756 Vercruysse, Maria (C)
dv Cornelis Vercruysse, &1 Geleyn van Heurne, &2 Philips Nachtegael, # 1639.11.20
Sluis
- 757 Vercruysse, Thomas (C)
zv Cornelis Vercruysse, < 1572/3, * arbeider; L Sluis 1617.07.02 b
- 758 Verhage, Adriaen
* schoenmaker
- 759 Vermeere, Gesse
& Jacomina ???
- 760 Jacomina ???, vrouw van Gesse Vermeere
L Sluis 1605.01.14 a
- 761 Vermeersch, Louys
& Maria Blaesbanc

-
- 762 Vermeulen, Susanna
& Rijckaert Herry, > 1619.12.06@1622.02.02
- 763 Vernist, Hans
L Sluis 1605.01.14 a
- 764 Verpoorte, Clement
* pestmeester
- 765 Verschueren, Nicolaes
* tegeldekker
- 766 Verstrate, Adriaen
& Elisabeth Claes, > 1605.11.04@1608.08.03
- 767 Verstrate, Jan
- 768 Vlaminck, Jan
* bakker; L Sluis 1608.04.06 b
- 769 Vleeschouwer, Christiaen de
< Oostende, & Magdalena Jans, > <1616.05.05 Sluis; S 1607-1608; L Sluis 1605.07.06 b
- 770 Vleeschouwer, Jacomina de
& Samuel la Motte, > <1619.12.12; L Sluis 1605.01.14 a
- 771 Voocht, Jan de (C)
zv Cornelis de Voocht & Martina Jans, < Sluis, * kleermaker, &1 Johanna Louys, o&2
Sluis 1621 Cathalina Stoffelsdr. Costenobel, > <1660.10.11@1667.09.20
- 772 Voorspoel, Anna de (C)
&c Brugge Jacob van de Putte, > <1610.09.29
- 773 Vos, Christoffel de (C)
zv Jacob de Vos & Vincentina ???, * bakker, leerling 1593-1594, daarna naar Brugge
- 774 Vos, Hans de
- 775 Vos, Jacob de (B)
zv Jacob de Vos & Vincentina ???, & Adriana ???
- 776 Vos, Jacomina de
& Jan Elias, > <1611.02.03
- 777 Vos, Nicolaes de
zv Adriaen de Vos, * baljuw te St. Anna, &1 ???, &2 1606 Elisabeth d'Hauwers, >
<1631.10.22; L Sluis 1605.01.14 a, St. Anna 1628.01.06, D 1611
- 778 eerste vrouw van Nicolaes de Vos
1605.02.03 Sluis
- 779 Vos van Kellendonck, Heyndrick
* gepromoveerd arts, & Levina van Persijn, ? Oostende <1604, # 1630.07.19 Sluis; S
1614; L Sluis 1605.07.06 b
- 780 Vries, Nicolaes
- 781 Vries, Jan de
zv Dierick de Vries, < 1566, * waard en schipper, & Elisabeth van Heurne, >
1631.04.18@1633.07.22; L Sluis 1607.04.08 b
- 782 *kind van Jan Vrij*
- 783 Vucht, Jacomina van der (C)
* gasthuisnon
- 784 Vutem, Cathalina
& Jacob van den Eynde, > 1622.09.12@1623.04.08
- 785 Wagenaer, Laurina
< 1572, & Jan Peurs, > <1620.05.18
- 786 Walewijn, Pieter
zv Fransoys Walewijn, * bakker
- 787 *Walle, Anna van den*
dv Carel van den Walle & Anna de Backere
- 788 *Walle, Geleyn van den*
zv Carel van den Walle & Anna de Backere

-
- 789 Walle, Jacob van den
zv Carel van den Walle & Anna de Backere, * schipper, & Anna van den Varent; L Sluis
1611.07.04 a
- 790 *Walle, Jacomina van den*
dv Carel van den Walle & Anna de Backere
- 791 Walle, Pieter van den
* pestmeester
- 792 Walsche, Jan de
* pestmeester
- 793 Wassenhoven, Johanna van (C)
dv Lieven van Wassenhoven & Cathalina van Genachten, &1 Gedion van der Balcke,
&2 Gillis van Mullem
- 794 Wassenhoven, Lieven van (B, C)
< 1552, * timmerman, & Cathalina van Genachten, > <1633.01.20
- 795 *Wassenhoven, Lieven van*
zv Lieven van Wassenhoven & Cathalina van Genachten, ~ 1605.07.03 Sluis, *
timmerman, &1 Sluis 1630.09.18 Anna de Gaey, &2 Aardenburg 1636.01.11 Maria
Molyaerts, ? IJzendijke 1641; L Sluis 1631.01.05 b
- 796 Wee, Blasius van der (A, B, C)
< 1535, & Margaretha de Jans, > <1613.04.10; S 1594-1602, B 1603-1604
- 797 Wee, Elisabeth van der (C)
* gasthuisnon
- 798 Weersingh of Weerschijn, Hans
< 1558 Elphausen te Franken, * kleermaker en wijntapper, & Nicasia of Cathalina Bond-
olf, > 1620.01.27@1623.02.20
- 799 Weert, Adriaen de (C)
zv Jan de Weert, * bakker, & Anna Reyniers, # 1605.03.30 Sluis; S 1595-1603
- 800 *Weert, Johanna de (C)*
dv Adriaen de Weert & Anna Reyniers, & Marinus Catte; L Sluis 1641.07.?? b
- 801 *Weert, Adriana de (C)*
dv Adriaen de Weert & Anna Reyniers
- 802 *kind van Adriaen de Weert & Anna Reyniers (C)*
- 803 *kind van Adriaen de Weert & Anna Reyniers (C)*
- 804 Wellen, Louys van
L Sluis 1605.01.14 a
- 805 Werrebout, Jan
* assistent van de provoost, & Johanna Gayaerts; L Sluis 1605.04.10 a Tholen
- 806 Weyaert, Barbara
< Veere, dv Nicolaes Weyaert & Janneke Willems, &1 Nicolaes Cornelis, &2 Heyndrik
Jansz. Brouchoff; L Sluis 1605.04.10 b
- 807 *Weymaer, Laureyns (C)*
< Sluis, * bierdrager, &1 Johanna Steemare, &2 Suis 1641.06.05 ???, >
1643.01.23@1645.06.15
- 808 Weymaer, Passchier
& Cathalina Croes
- 809 Weynen, Vincent
* arbeider, & Elisabeth Pieters
- 810 Weyts, Anthonis
zv Lenaert Weyts, & Maria Cloet, > 1622.10.28@1624.01.03; S 1604-1622, B 1605-
1615; L Sluis 1605.01.14 a
- 811 Weyts, Cathalina (C)
dv Jan Weyts, &1 Cornelis de Wolf, &2 Anthonis de Coninck
- 812 Weyts, Jan

-
- zv Anthonis Weyts, < Dudzeele, & Sluis 1610.08.25 Johanna Stranget, ? Oost-Indie
1617; L Sluis 1615.04.05 b
- 813 Wieme, Matthijs
& Maria Jans; L Sluis 1606.01.01 a
- 814 Willems, Anthonis (C)
> <1615.08.24; L Sluis 1610.04.04 b
- 815 Willems, Gillis
- 816 Willems, Joachim
* kuiper
- 817 Willems, Pieter
- 818 Wilsoets, Andries
* schoenmaker
- 819 Wilsoets, Heyndrick
* schoenmaker
- 820 Wilsoets, Jacob (alias Beyens)
< 1568/9, ? Oostende <1604, > 1631.03.10@1636.10.29; L Sluis 1609.01.04 b
- 821 *Wilsoets, Jacob*
zv Jan Wilsoets & Geleyken Ellemane
- 822 Wittoghe, Cornelis
zv Adriaen Wittoghe
- 823 Wittoghe, Fransoys (C)
&1 ???, &2c Sluis 1603.10.08 Jacomina Daniels, > <1621.07.05
- 824 *Wittoghe, Pieter (C)*
zv Fransoys Wittoghe & Jacomina Daniels, < 1603/4, & Margaretha van de Velde
- 825 Witte, Cathalina de (B)
dv Laureyns de Witte, & Christoffel Panten, ? Vlissingen <1604, > <1613.06.27; L Sluis
1605.01.14 a
- 826 Wolf, Bruno de (A, B, C)
< Sluis, & Elisabeth Bauwens, > <1605.1.24; S 1604, B 1594-1602
- 827 Wolf, Cornelis de (C)
< 1549/50, * arbeider, & Cathalina Weyts, > 1605.07.02@1609.12.17
- 828 *Wolf, Michiel de*
zv Willem de Wolf & Vincentina Bigge, < 1605, ? Vlissingen 1630
- 829 Wolf, Pauwels de
- 830 *Wolf, Pierijne de (C)*
< Sluis, & Sluis 1615.09.13 Cornelis Rubbens, > <1642.07.12; L Sluis 1621.07.04 b
- 831 Wolf, Willem de
& Vincentina Bigge, > 1616.04.07@1617.10.07; L Sluis 1608.04.06 b
- 832 *Woude, Elisabeth van der*
dv Lieven van der Woude & Maria Cloet, & Samuel van der Eycken, >
1627.03.18@1628.12.01; L Sluis 1614.10.05 b
- 833 *Woude, Fransoys van der*
zv Lieven van der Woude & Maria Cloet
- 834 *Woude, Jacomina van der*
dv Lieven van der Woude & Maria Cloet
- 835 Wouters, Christiaen
& Anna Bailleurs, > 1605 Sluis
- 836 *dochter van Christiaen Wouters & Anna Bailleurs*
> 1605 Sluis
- 837 Wouters, Jacomina
- 838 Wouters, Jan (B)
& Anna Aerts
- 839 weduwe van Laureyns Wouters
- 840 Wouwe, Laurina van der

-
- 841 Wybe, Frederick
< 1572, & Jan Peurs; L Vlissingen 1610.01.03 a Sluis, Sluis 1615.01.04 a
< Oosterlittens, * timmerman
- 842 Zevere, Jan van
< Antwerpen, * kleermaker; L Sluis 1605.01.14 b
- 843 Zuytpene, Margaretha van
& Adriaen de Blocq, ? Oostende <1604; L Sluis 1605.10.23 a
- 844 ???, Bernadine
- 845 ???, non Iltuene (C)
- 846 ???, Maria
vroedvrouw
- 847 ???, Menten
- 848 ???, lamme Tanne